

κρινολούλουδα

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ

ΑΡΣΙΝΟΗΣ ΤΑΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΘΕΩΝΗΣ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑΣ)

1946
ΤΑΜ
491

ΚΡΙΝΟΛΟΥΛΟΥΔΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ

γιά τή δευτέρα τάξη τοῦ δημοτικοῦ σχολείου

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1946

1. ΠΡΩΙΝΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Μὲ τὴ γλυκιὰν αὐγούλα
χαρούμενο ξυπνῶ
καὶ στέλνω προσευχούλα
θερμὴ στὸν οὐρανό.

’Αξίωσέ με, Θέ μου,
νάμαι καλὸ παιδὶ
καὶ πάντα χάριζέ μου
χαρὰ καὶ προκοπή.

Θέ μου, σὰν τὰ πουλάκια
χαρούμενα νὰ ζῶ
καὶ τ' ἄλλα τὰ παιδάκια
πολὺ νὰ τ' ἀγαπῶ.

Καὶ στέλνε μου ἀπὸ πάνω
τὴ χάρη σου κι εὔχῃ
νὰ σ' ἔχω σ' δ, τι κάνω
προστάτη καὶ σκεπή.

2. Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΗΣ ΚΑΤΙΝΙΤΣΑΣ

Τὸ βράδυ πρὶν πέση στὸ κρεβατάκι
της ἥ Κατινίτσα, κάνει αὐτὴ τὴν προσ-
ευχή:

— Παναγίτσα μου, φύλαγε τὸν πατέρα
μου, τὴ μαμά μου, τὰ ἀδερφάκια μου, τὴ
θείτσα μου καὶ δλους μου τοὺς συγγε-
νεῖς. Φύλαξε δλο τὸν κόσμο καὶ τὰ καλὰ
παιδάκια. Καλοξημέρωσέ με καὶ κάνε με
καλὸ καὶ φρόνιμο κοριτσάκι . . . .

Καμιὰ φορὰ ἥ Κατινίτσα ξεχνιέται
καὶ κάνει τὴν προσευχή της μὲ κλεισμένα

τὰ μάτια ἀπὸ τὴν νύστα. Τότε κάνει λάθος καὶ λέει:

— Θείτσα μου, φύλαγε τὴν Παναγίτσα μου. "Η :

— Ἀξίωσέ με καὶ καλοξημέρωσέ με νὰ γίνω καλὸς κορίτσι.

Μὰ αὐτὰ δὲν εἶναι τίποτε. 'Η Παναγίτσα ξέρει τί θέλει νὰ πῆ καὶ τὴν ἀκούει.

Τὸ κακὸ εἶναι, ποὺ πολλὲς φορὲς ἡ Κατινίτσα, ἀπὸ τὴν πολλὴ νύστα, βαριέται νὰ πῆ τὴν προσευχή της. "Αλλῃ φορὰ πάλι τὸ ξεχνᾶ καὶ κάποτε πεισμώνει καὶ κλαίει.

— Δὲν ντρέπεσαι, ποὺ σὲ βλέπει ἡ Παναγίτσα; τῆς λέει ἡ γιαγιά της.

— 'Η Παναγίτσα δὲ βλέπει ἀπὸ δῶ, ἀποκρίνεται ἡ Κατινίτσα. Ξέρω ἐγὼ κατὰ ποὺ εἶναι γυρισμένα τὰ μάτια της.

'Αλήθεια, τὰ μάτια τῆς Παναγίτσας εἶναι γυρισμένα ψηλὰ κατὰ τὸ ταβάνι. Εἶναι μιὰ παλιὰ ὥραία εἰκόνα. Εἶναι κρεμασμένη στὸν τοῖχο, ἐπάνω ἀπὸ τὸ κρεβατάκι τῆς Κατινίτσας.

— 'Η Παναγίτσα βλέπει παντοῦ. Βλέπει δπου θέλει, τῆς ἀποκρίνεται ἡ για-

γιά της. Μὰ καὶ νὰ μὴ σὲ βλέπη, μήπως δὲ σ' ἀκούει;

Βέβαια. 'Η Παναγίτσα ἔχει αὐτιά. Καὶ ἡ Κατινίτσα συλλογίζεται τώρα, πῶς τὰ αὐτιὰ τῆς Παναγίτσας τ' ἀκοῦνε δλα, δπου κι ἀν εἶναι γυρισμένα. "Ομως ἡ Κατινίτσα, ἀν καὶ τὸ παραδέχεται αὐτό, δὲ σηκώνεται νὰ κάμη τὴν προσευχή της.

'Η γιαγιὰ τῆς Κατινίτσας ὑποφέρει πολύ, γιὰ νὰ τὴν καταφέρῃ νὰ κάμη τὴν προσευχή της. Καμιὰ φορὰ ἡ γιαγιὰ βαριέται τὸ πεῖσμα τῆς Κατινίτσας καὶ τὴν ἀφήνει νὰ κοιμηθῇ χωρὶς προσευχή.

— "Ετσι, σὰν ἔνα κακὸ παιδί, τῆς λέει.

Τὴν ἄλλη μέρα ἡ Κατινίτσα δὲν εἶναι καθόλου καλὸ κορίτσι. Κάνει ἀταξίες. 'Η μαμὰ τὴ μαλώνει καὶ στὸ τραπέζι δὲν τῆς δίνουν φροῦτο. Φυσικά! Δὲν ἔκαμε τὴν προσευχή της, δὲν παρακάλεσε τὴν Παναγίτσα νὰ τὴ βοηθήσῃ! Πῶς μπορεῖ λοιπὸν νὰ εἶναι φρόνιμο κορίτσι;

'Η Κατινίτσα μετάνιωσε. Τὸ βράδυ δταν νυστάξῃ κάνει μόνη της τὴν προσευχή της, χωρὶς νὰ τὴν παρακαλέσουν. Τώρα ἡ Κατινίτσα εἶναι καλὸ κορίτσι.

Εἶναι μιὰ χαρὰ νὰ τὴ βλέπης καὶ νὰ τὴν ἀκοῦς. Γονατίζει στὸ κρεβατάκι της καὶ σηκώνει τὸ κεφάλι της μὲ τὰ ξανθὰ σγουρόμαλλα πρὸς τὴν εἰκόνα. Τὰ χεράκια της τὰ σταυρώνει ἐμπρὸς στὸ στῆθος της καὶ ἡ φωνούλα της γλυκιὰ καὶ καθαρὴ ἀκούεται νὰ λέη:

«Παναγίτσα μου, φύλαγε τὸν μπαμπά μου, τὴ μαμά μου....

“Υστερα σὰν τὸ πουλάκι γέρνει στὸ κρεβατάκι της καὶ ἀποκοιμιέται.

3. ΒΡΑΔΙΝΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Πρὸν πέσω νὰ πλαγιάσω,
 Θεέ μου, Σὲ παρακαλῶ,
 νὰ δώσης νὰ περάσω
 τὴ νύχτα μὲ καλό.

Τὸν ἄγγελό Σου πάλι
 στεῖλε μου ἀπὸ ψηλά,
 ναρθῆ στὸ προσκεφάλι
 πιστὰ νὰ μὲ φυλᾶ.

”Οταν ἔγὼ κοιμᾶμαι,
 στὸ πλάι μου ν' ἀγρυπνᾶ
 κι ἔτσι νὰ μὴ φοβᾶμαι
 τὰ σκότη τὰ πυκνά.

Καὶ σ' δλη Σου τὴν πλάση
 κι ὅπου καλὸ παιδὶ¹
 στεῖλε νὰ τὸ σκεπάσῃ
 τὴ στοργική Σου εὔχή.

4. Η ΜΑΝΑ

‘Η Μαρίκα, ἡ Νίτσα καὶ ὁ Μίμης, τὰ τρία τ’ ἀδερφάκια, ἔπαιζαν μέσα σὲ ἔνα δωμάτιο, ποὺ ἦταν ὅλο δικό τους. Εἶχαν στὴ μέση τὰ παιγνίδια τους, ώραία, και νούργια παιγνίδια, τὰ περισσότερα δῶρα τῆς τελευταίας πρωτοχρονιᾶς. ‘Η Μαρίκα συγύριζε τὴν κούκλα της. ‘Η Νίτσα ἔπλενε τὸ φλιντζανάκι τῆς δικῆς της, γιὰ νὰ τῆς δώσῃ νὰ πιῇ τὸ γάλα της, ὅπως ἔκανε ἡ μαμά της γι’ αὐτήν. ‘Ο Μίμης κούρντιζε καὶ ξανακόύρντιζε τὸ σιδηρόδρομό του.

“Ομως τὰ παιδιά δὲν ἦταν χαρούμενα. “Ἐπαιζαν χωρὶς ὅρεξη καὶ γκρίνιαζαν μὲ τὸ τίποτε.

— Σοῦ εἶπα χίλιες φορές, Νίτσα, νὰ μὴν πλένης ἔδω τὰ φλιντζάνια. Γεμίζεις τὸν κόσμο νερά, εἶπε ἡ Μαρίκα.

— Ποῦ τὰ βλέπεις τὰ νερά; ἀπάντησε ἐκείνη πειραγμένη. Μιὰ σταλαγματιὰ ἔπεσε καὶ στέγνωσε κιόλας.

— ‘Εμπρός, κάμετε τόπο, σᾶς λέω! ‘Ο σιδηρόδρομος περνᾶ, ξεφώνιζε ὁ Μίμης.

— Καλὲ Μίμη, τί φωνὲς εἶν' αὐτές; λέει ἡ Μαρίκα. Ξεχνᾶς, πῶς ἡ μαμὰ εἶναι ἄρρωστη;

‘Ο Μίμης, ποὺ ἔτρεχε πίσω ἀπὸ τὰ βαγόνια του, σὰν νὰ ἦταν κι αὐτὸς κουρντισμένη μηχανή, σταμάτησε ἀπότομα. “Ανοιξε μεγάλα μεγάλα τὰ μάτια του, κοίταξε τρομαγμένα κατὰ τὴν πόρτα καὶ εἶπε σιγά:

— Ποπό! Τί ἔπαθα!

‘Η Νίτσα, κρατώντας τὴν μικρὴν πετσετούλα τῆς κούκλας της, ἥρθε κοντά του καὶ ἄρχισε νὰ τοῦ μιλῇ σοβαρά. Τοῦ μιλούσε σὰ γριούλα, ποὺ ξέρει πολλὰ πράματα.

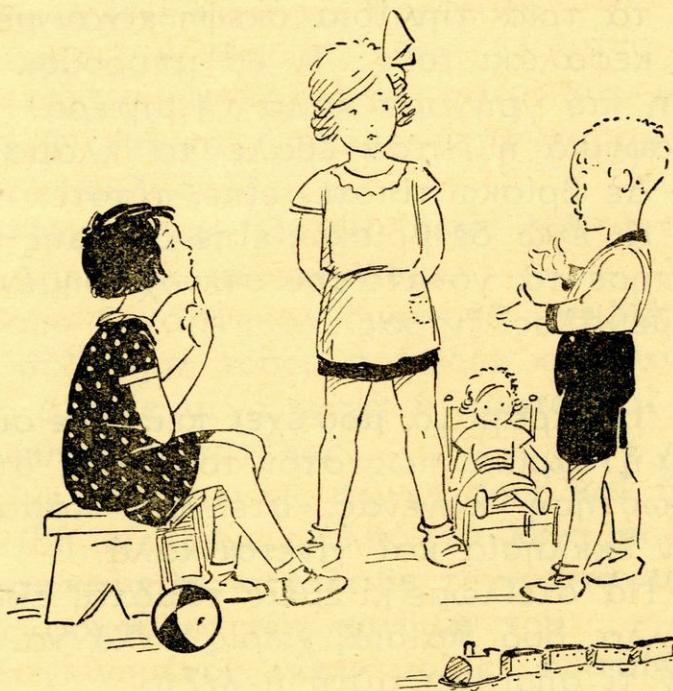
— Σοῦ τὸ εἴπαμε τόσες φορές, καημένε! Δὲν κάνει ν' ἀκούῃ κρότους ἡ μαμά. Ποῦ ἔχεις τὸ μυαλό σου, παιδάκι μου;

Τὸ παιδί, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ πῶς τὸ ξέχασε καὶ ἔκανε ἀνησυχίες, μαζεύτηκε σὲ μιὰν ἄκρη ντροπιασμένο. Κι ὁ σιδηρόδρομος σταμάτησε τὸ ταξίδι του.

— “Αχ! Πότε πιὰ θὰ γίνη καλὰ ἡ μητέρα, εἶπε σὲ λίγο ἀναστενάζοντας ἡ

Μαρίκα, καθίζοντας τὴν κούκλα της σὲ μιὰ καρεκλίτσα.

— Τί μποροῦσε νὰ τὴν κάμη νὰ γίνη

πιὸ γρήγορα καλά; ρώτησε δειλὰ δειλὰ ὁ Μίμης.

— Πρῶτ' ἀπ' ὅλα νὰ μὴν ἀκούῃ τὰ ξεφωνητά σου! Τοῦ εἶπε αὐστηρὰ ἡ Μαρίκα.

— Καλὰ αὐτό. Μὰ τί ἄλλο;
 — Τί ἄλλο; εἶπαν τὰ κορίτσια καὶ κοιτάχτηκαν. Ἐλάτε νὰ σκεφτοῦμε.

Εἶχαν σοβαρευτή τώρα καὶ τὰ τρία. Καὶ τὰ τρία τὴν ἴδια σκέψη εἶχαν μέσα στὸ κεφαλάκι τους: Τί θὰ μποροῦσε νὰ κάμη πιὸ γρήγορα καλὰ τὴ μητέρα.

Ξαφνικὰ ἡ Νίτσα ἔβαλε τὰ κλάματα.

— Δὲ βρίσκω τίποτε, εἶπε, τίποτε.

— Κι ἐγὼ δὲ βρίσκω, εἶπε ὁ Μίμης καὶ χτύπησε τὰ γόνατά του στενοχωρημένος, σὰ μεγάλος ἄντρας.

— Ἡ παραμάνα μοῦ ἔχει πεῖ, εἶπε σιγὰ σιγὰ ἡ Μαρίκα, πὼς στὸν τόπο της, δτὰν ἀρρωστήσῃ κανένας, στέλνουν τάματα στὴν ἐκκλησία καὶ γίνεται καλά.

— Νὰ στείλωμε κι ἐμεῖς τάματα, εἶπαν τ' ἄλλα δυὸς παιδιά, χωρὶς καλὰ νὰ ξέρουν τί σημαίνει αὐτὴ ἡ λέξη.

— "Ο, τι σὲ πονεῖ, τὸ κάνεις ἀσημένιο καὶ τὸ στέλνεις στὴν Παναγία. Πόδι, χέρι, δ, τι σὲ πονεῖ, ἐξήγησε ἡ Μαρίκα.

— Ἐμεῖς νὰ στείλωμε μιὰν ὀλόκληρη ἀσημένια μαμά! Εἶπε ἡ Νίτσα.

— Μὰ ποῦ θὰ βροῦμε χρήματα;

— Δέν πρέπει κανεὶς νὰ ξέρη τίποτε!
— Ναι, μὰ ποὺ θὰ τὰ βροῦμε τὰ χρή-
ματα, ποὺ μᾶς χρειάζονται;

Τὰ παιδιὰ ἥταν τώρα ἀναστατωμένα.
Καθένα εἶχε κάτι νὰ προτείνῃ.

Ξαφνικὰ ἡ Μαρίκα εἶπε:

— Νὰ πουλήσωμε τὰ παιγνίδια μας,
παιδιά! Νὰ τὰ δώσωμε στὴν παραμάνα
νὰ τὰ πουλήσῃ!

— Ναι, εῦγε! Ὁραία ἰδέα! Νὰ τὰ που-
λήσωμε ὅλα τὰ παιγνίδια.

Τόσο ξεχάστηκαν ὅμως τὰ παιδιὰ μὲ
τὴ συζήτησή τους, ποὺ δὲν κατάλαβαν
πῶς ἄνοιξε σιγὰ σιγὰ ἡ πόρτα καὶ φα-
νερώθηκε ὁ πατέρας.

Εἶχε ἀκούσει τὶς φωνές τους καὶ ἤρθε
νὰ ἰδῇ τί τρέχει. Ἀπὸ τὰ λίγα ποὺ ἄ-
κουσε καὶ εἶδε, κατάλαβε τί γινόταν μέσα
στὶς ψυχοῦλες τῶν παιδιῶν του.

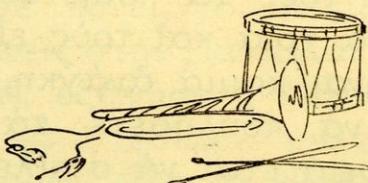
Συγκινημένος καὶ μόλις κρατώντας
τὰ δάκρυά του, τὰ πλησίασε, τ' ἀγκά-
λιασε καὶ τὰ τρία καὶ τοὺς εἶπε:

— Δὲν εἶναι καμιὰ ἀνάγκη, χρυσά μου
παιδάκια, νὰ πουλήσετε τὰ παιγνίδια
σας. Δὲ χρειάζεται νὰ στείλετε τάματα
στὴν ἐκκλησία.

Ἡ Παναγία, ποὺ βρίσκεται παντοῦ, σᾶς ἄκουσε καὶ κατάλαβε τὸν πόνο σας. Θὰ τὴ γιατρέψῃ τὴ μαμά σας. Μὰ σ' αὐτὸ θὰ τὴν βοηθήσῃ καὶ ἡ ἀγάπη ποὺ τῆς ἔχετε. Γιατὶ ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ μεγαλύτερη δύναμη ποὺ ὑπάρχει στὸν ἄνθρωπο. Ἐλάτε τώρα νὰ πᾶμε σιγὰ σιγὰ ὅλοι μαζί, νὰ τὴν ἰδοῦμε μιὰ στιγμὴ καὶ νὰ τῆς στείλωμε ἀπὸ μακριὰ τὸ φιλὶ τῆς ἀγάπης μας.

Τὸ βάρος τῆς λύπης ἔφυγε μονομιᾶς ἀπ' τὶς καρδοῦλες τῶν παιδιῶν. Κρεμάστηκαν ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ πατέρα τους καὶ τὸν ἀκολούθησαν.

Πνίγοντας μὲ δυσκολία τὰ χαρούμενα ξεφωνητά τους, ἔφτασαν στὴν πόρτα τοῦ δωματίου τῆς μητέρας. Τὴν ἄνοιξαν σιγὰ σιγὰ καὶ ἀπὸ κεῖ τῆς ἔστειλαν ἀπὸ ἔνα φιλί.

5. Η MANA

Σ' αύτὸν τὸν κόσμο τὸ μεγάλο
σὰν τὴ μανούλα μου εἶναι ἄλλο;

Ξυπνῶ κι ὡς νὰ τὴ δῶ μπροστά μου,
τὶκ - τάκ, τὶκ - τάκ, χτυπᾶ ἥ καρδιά μου.

Σὰν ἔρθη, ἀμέσως ἡσυχάζω,
πετιέμαι ὁρθή, τὴν ἀγκαλιάζω.

Τὸ κρύο νερὸ πῶς μὲ ζεσταίνει,
ὅταν τὸ χέρι της μὲ πλένη!

Καὶ τί ἀπαλὰ ποὺ μὲ χτενίζει,
μὲ ντύνει καὶ μὲ συγυρίζει !

Ποτὲ δὲν εἶδα νὰ θυμώνη,
πάντα μ' ἀγάπη μὲ μαλώνει.

Τὸ γάλα ποὺ μοῦ φέρνει πίνω,
μὰ καὶ στὸ γάτο λίγο δίνω.

Σὰ φτάνῃ ἡ ὥρα τοῦ σχολειοῦ μου,
φωνάζω χαῖρε τοῦ σπιτιοῦ μου.

Διαβάζω, λέω τὸ μάθημά μου,
μὰ εἶν' ἡ μανούλα μου μακριά μου.

Κι ὅλο ἡ καρδιὰ τὶκ τὰκ μοῦ κάνει,
τὸ μεσημέρι ώς νὰ σημάνη.

6. ΤΑ ΑΓΑΠΗΜΕΝΑ ΑΔΕΡΦΑΚΙΑ

‘Ο Κωστάκης καὶ ἡ Λέλα ἦταν ἔτοιμοι γιὰ ἔξω. Θὰ πήγαιναν περίπατο μὲ τὸν πατέρα τους. Ό Κωστάκης εἶχε μεγάλη χαρὰ καὶ χοροπηδοῦσε μέσα στὴν τραπέζαρια. Ξαφνικὰ ὁ Κωστάκης σκόνταψε σ' ἔνα μεγάλο ἀνθοδοχεῖο. Τὸ ἀνθοδοχεῖο ἔπεσε κάτω κι ἔγινε χίλια κομμάτια.

‘Η Λέλα, καταλυπημένη γιὰ τὴν ἀπροσεξία τοῦ ἀδερφοῦ της, ἔτρεξε νὰ τὸν βοηθήσῃ. “Εσκυψε κάτω κι ἄρχισε νὰ μα-

ζεύη τὰ σπασμένα κομμάτια. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ μπῆκε ὁ πατέρας. Εἶδε τί ἔκανε ἡ Λέλα σκυμμένη καὶ θυμωμένος φώναξε :

— Ἀπρόσεκτη, ἔσπασες τὸ ἀνθοδοχεῖο, καὶ δὲ μιλᾶς κιόλας! Θὰ καθίσης λοιπὸν σπίτι, νὰ μάθης ἄλλη φορὰ νὰ προσέχῃς περισσότερο.

Ἡ Λέλα χαμήλωσε τὰ μάτια της καὶ δὲν ἀπάντησε.

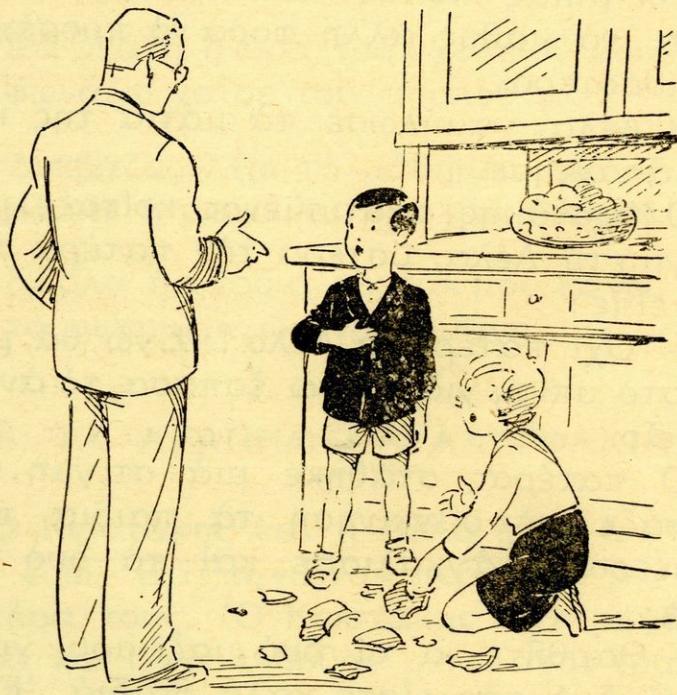
Ο Κωστάκης σαστισμένος κοίταξε μιὰ στιγμὴ τὴ Λέλα, ὅστερα τὸν πατέρα του καὶ εἶπε :

— "Οχι πατέρα, ἡ Λέλα! Ἔγὼ θὰ μείνω στὸ σπίτι, γιατὶ ἔγὼ ἔσπασα τὸ ἀνθοδοχεῖο.

Ο πατέρας στάθηκε μιὰ στιγμὴ καὶ κοίταξε μὲ συγκίνηση τὰ παιδιά του. "Υστερα τ' ἀγκάλιασε καὶ τὰ δυὸ καὶ εἶπε :

— Θαρθῆτε κι οἱ δυὸ μαζί μου, γιατὶ κι οἱ δυό σας εἶστε καλὰ παιδιά. Ἔσύ, Λέλα, γιατὶ χωρὶς παράπονο δέχτηκες νὰ στερηθῆς γιὰ χάρη τοῦ ἀδερφοῦ σου. Κι ἔσύ, Κωστάκη, γιατὶ δὲν καταδέχτηκες νὰ κρύψης τὸ σφάλμα σου. Ἐλάτε νὰ μὲ φιλήσετε καὶ πᾶμε.

Μὲ τὸ πρόσωπο γελαστὸ καὶ τὰ μάτια δακρυσμένα ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Λέλα ἔτρεξαν καὶ φίλησαν τὸν μπαμπά τους.
"Υστερα καὶ οἱ τρεῖς εὐχαριστημένοι

βγῆκαν ἔξω. Ποτὲ ἡ Λέλα καὶ ὁ Κωστάκης δὲ θὰ ξεχάσουν τὴν ἡμέρα ἐκείνη.
"Εδωσαν καὶ οἱ δυό τους μὲ τὴν ἀγάπη τους μιὰ μεγάλη χαρὰ στὸν πατερούλη.

7. ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΤΗΣ ΜΑΡΙΚΑΣ

‘Η Μαρίκα ἔχει ἔνα κρυφὸ παράπονό. ‘Η Μαρίκα ἀγαπάει τὰ ξαδερφάκια της, τὶς συμμαθήτριές της μὲ δλη της τὴν καρδιά. Ἐκεῖνα ὅμως δὲν τὴν ἀγαποῦν. Τὸ καταλαβαίνει ἡ Μαρίκα, γιατὶ στὰ παιγνίδια τους δὲν παίζουν μαζί της. Πῶς ὅμως νὰ τὴν ἀγαπήσουν; ‘Η Μαρίκα, ἐνῶ εἶναι τόσο καλή, ἔχει ἔνα πολὺ μεγάλο ἐλάττωμα. Εἶναι πάντα ἀκάθαρτη. Κάθε πρωὶ, ἐνῶ δλοι οἱ ἄνθρωποι πλένονται, ἡ Μαρίκα δὲ θέλει νὰ πλυθῇ. Φοβᾶται τὸ νερό, σὰ νὰ εἶναι φωτιά. Ἐνῶ δλα τὰ παιδάκια κάθε πρωὶ χτενίζονται, ἡ Μαρίκα δὲ θέλει νὰ χτενιστῇ. Θαρρεῖς καὶ φοβᾶται μὴ τὴ φάη τὸ χτένι μὲ τὰ δόντια του!

“Αν δὲν ἥταν ἡ μητέρα της, γιὰ νὰ τὴν πλύνῃ καὶ νὰ τὴ συγυρίσῃ, ἡ Μαρίκα θὰ ἔβγαινε ἀπὸ τὸ σπίτι της, χωρὶς νὰ βρέξῃ οὕτε τὰ δάχτυλά της στὸ νερό.

“Ολοι ὅμως οἱ κόποι τῆς μητέρας της πᾶνε χαμένοι. “Αμα μείνη μονάχη της ἡ

Μαρίκα, δὲν περνάει μιὰ ὥρα καὶ βρίσκεται πάλι λερωμένη.

Τί ἄσκημη ποὺ φαίνεται τώρα! Τὰ φορέματά της εἶναι γεμάτα χώματα καὶ τὰ μάγουλά της σκονισμένα καὶ ίδρωμένα. Τὰ μαλλιά της εἶναι σὰν κουβάρι ἀπὸ κλωστὲς μπερδεμένες. Τὰ παπούτσια της εἶναι φορτωμένα ἀπὸ λάσπη. "Αν πῆς καὶ γιὰ τὰ χέρια της, ἀλίμονο! 'Ο περιβολάρης ό μπαρμπα-Γιάννης, μιὰ μέρα ποὺ εἶδε τὰ χέρια της ἔτσι λερωμένα, τῆς εἶπε:

— "Ελα, Μαρίκα, νὰ φυτέψω βασιλικὸ στὰ χέρια σου!

Τί ντροπή!...

Καὶ ποῦ νὰ ιδῆτε τί κάνει ἀκόμη! Σκουπίζει τὴν πένα της μὲ τὴν ποδιά της. Καμιὰ φορά μάλιστα καὶ μὲ τὰ χείλη της. Μὰ καὶ ὅσα πράγματα εἶναι δικά της, ὅλα τῆς μοιάζουν. 'Η κούκλα της, ποὺ ἦταν τόσο ὠραία, ὅταν τῆς τὴ χάρισαν, τώρα εἶναι καταλερωμένη καὶ τὸ πρόσωπό της δὲ γνωρίζεται. Τὰ ὄλλα της παιγνιδάκια εἶναι στὴν ἴδια καὶ χειρότερη κατάσταση. 'Ακάθαρτα καὶ ἐλεεινά.

Γι' αύτὸ κανένα κοριτσάκι δὲ θέλει νὰ παίξῃ μᾶζη της. "Ολοι τὴν ἀποφεύγουν.

"Αν ρωτήσετε καὶ γιὰ τὰ βιβλία της καὶ γιὰ τὰ τετράδιά της, ἀλίμονο! "Ολα

εἶναι σχισμένα, ξηλωμένα καὶ χωρίς ἔξωφυλλα. Τὰ φύλλα εἶναι τσακισμένα στὶς γωνιές, γεμάτα ἀπὸ μελανιές καὶ ἀπὸ ψίχουλα. Πῶς λοιπὸν νὰ τὴν ἀγαποῦν οἱ συμμαθήτριές της; πῶς νὰ τὴν ἀφήσουν νὰ πιάσῃ τὰ βιβλία τους, τὰ παιγνίδια

τους ἢ τὶς ζωγραφιές τους; πῶς νὰ παίξουν μαζί της, ἀφοῦ εἶναι πάντα λερωμένη καὶ τὴ σιχαίνονται;

Ἡ Μαρίκα εἶναι ἀρκετὰ ἔξυπνη καὶ ἐπιμελής. Γράφει καλούτσικα. Καὶ ὅμως στὴν καλλιγραφία ποτὲ δὲν πῆρε καλὸ βαθμό. Τὸ μαντεύετε γιατί.

Χύνει παντοῦ μελάνια ἀπὸ τὸ καλαμάρι της. Μελάνια στὰ βιβλία της, μελάνια στὰ τετράδιά της, μελάνια στὴν ποδιά της.

Ἄκομα καὶ τὸ πρόσωπό της καὶ τὰ μαλλιά της εἶναι μελανωμένα. Θαρρεῖς καὶ τὸ κάνει ἐπίτηδες.

Ἄς μὴν ἔχῃ λοιπὸν παράπονο, ποὺ δὲν τὴν ἀγαποῦν οἱ ἄλλοι καὶ ἄς κοιτάξῃ νὰ διορθωθῇ. Καὶ ἂν σεῖς, μικροί μου φίλοι, ξέρετε κανένα παιδάκι, ποὺ νὰ ἔχῃ τὸ ἐλάττωμα τῆς Μαρίκας, νὰ τοῦ δώσετε νὰ διαβάση αὐτὴ τὴν ἱστορία. Θαρρῶ, πῶς θὰ τὸ ὠφελήσετε.

8. ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΟΥ ΚΑΝΟΥΝ ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Μέσα στήν τάξη τοῦ Κωστάκη, πάνω σ' ἓνα ώραῖο τραπεζάκι, εἶναι τοποθετημένα μερικὰ ἀνθοδοχεῖα. Τὰ παιδιά φροντίζουν πάντα μὲ τὴ σειρά τους νὰ τὰ στολίζουν μὲ λουλούδια τῆς ἐποχῆς: μενεξέδες, κρίνα, τριαντάφυλλα, μαργαρίτες, γαρύφαλλα καὶ ἄλλα, ποὺ κάνουν τὴν τάξη πρόσχαρη καὶ γελαστή.

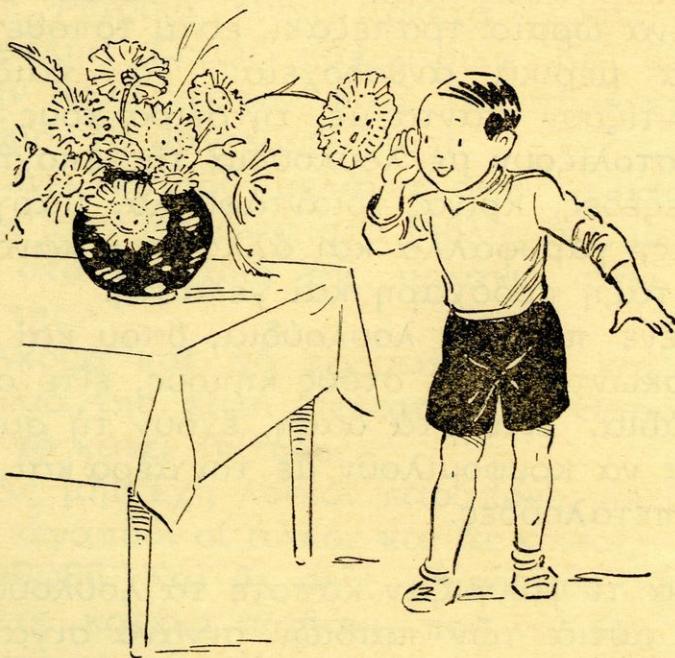
Λένε πώς τὰ λουλούδια, ὅπου καὶ ἀν βρίσκωνται, εἴτε στοὺς κήπους, εἴτε στὰ λιβάδια, εἴτε στὰ δάση, ἔχουν τὴ συνήθεια νὰ κρυφομιλοῦν μὲ τὸν ἀέρα καὶ μὲ τὶς πεταλοῦδες.

Νά τί ψιθύριζαν κάποτε τὰ λουλούδια στ' αὐτιὰ τῶν παιδιῶν σιγανὰ σιγανά, ἔτσι ποὺ κανεὶς ἄλλος δὲν μπόρεσε νὰ τ' ἀκούσῃ.

— 'Αγαπημένα μας παιδιά, ξέρετε γιατί τὰ πέταλά μας εἶναι ἀπαλὰ σὰν τὸ βελοῦδο; ξέρετε γιατί μυρίζομε ἔτσι ώραιά; Γιατὶ κάθε μέρα μᾶς ζωογονεῖ ὁ ἥλιος

μὲ τὸ φῶς του, μᾶς νανουρίζει μὲ τὰ χάδια του δὲ καθαρὸς ἀέρας καὶ μᾶς λούζει ἡ πρωινὴ δροσιά.

Καὶ σεῖς εἶστε λουλούδια σὰν κι ἐμᾶς.

Γι' αὐτό, ἂν θέλετε καὶ σεῖς νὰ κάμετε ροδοκόκκινα μάγουλα, νὰ ζῆτε δοσο μπορεῖτε περισσότερο ἔξω, στὸν καθαρὸ ἀέρα καὶ στὸν ἥλιο, νὰ λούζετε δλο σας τὸ σῶμα μὲ τὸ καθαρὸ νερό.

Κοιτάξετε ! Μᾶς ἔχετε βάλει ἐδῶ τὸ
ἔνα κοντὰ στὸ ἄλλο καὶ κάνομε μιὰν
ὅμορφη ἀνθοδέσμη. Τὸ ἵδιο καὶ σεῖς μπο-
ρεῖτε νὰ γίνετε μέσα ἐδῶ μιὰ ζωντανὴ
ὅμορφη ἀνθοδέσμη.

Αὐτὰ κάποτε εἶπαν σιγὰ σιγὰ τὰ λου-
λούδια. Καὶ τὰ παιδιὰ τὰ ἄκουσαν καλά.
Γιατὶ στὴν τάξη τοῦ Κωστάκη δὲ βλέπει
κανεὶς παιδιὰ χλοιμὰ ἢ ἀκάθαρτα καὶ
ἀκατάστατα. "Ολα τὰ παιδιὰ εἶναι σὰ
μιὰ ἀνθοδέσμη ἀπὸ δροσερὰ λουλούδια.

9. ΤΟ ΛΟΥΤΡΟ

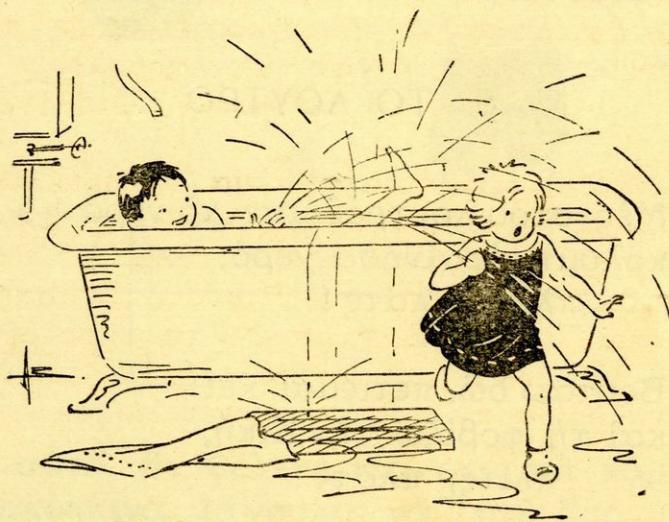
Μὲς στοῦ λουτροῦ μας τὸ νερὸ
κολύμπι ἀρχίνησα γερό,
πλίτς, πλάτς !

Βουτάω δῶ, πετιέμαι κεῖ
καὶ τὴ φοβίζω τὴν Κική,
πλίτς, πλάτς !

Εἶμ' ἔνα ψάρι τρομερό,
ποὺ ξεπροβάλλει ἀπ' τὸν ἀφρό,
πλίτς, πλάτς !

Τί μὲ κοιτάζεις κι ἀπορεῖς ;
 "Ελα καὶ πιάσε με ἀν μπορῆς ,
 πλίτσ , πλάτσ !

Βουτάω δῶ , πετιέμαι κεῖ ,
 χά , χά , χά ! τόστριψε ἡ Κική !
 Πλίτσ , πλάτσ !

10. Η ΚΥΡΙΑΚΗ

Μόλις ό ήλιος ἔριξε τὸ φῶς του πάνω στὸ παράθυρο, ἡ μητέρα, ποὺ εἶχε σηκωθῆ ἀπὸ πολλὴν ὥρα πῆγε νὰ ξυπνήσῃ τὰ παιδιά.

— "Ε! παιδιά, σηκωθῆτε. Δὲν ἀκοῦτε τὴν καμπάνα, ποὺ μᾶς φωνάζει;

— 'Αμέσως, μητερίτσα, φώναξαν ὅλα μαζὶ καὶ πετάχτηκαν ἀπὸ τὸ κρεβάτι τους.

'Η μητέρα ἔπλυνε μὲ δροσερὸ νερὸ τὸ Γιάννη καὶ τὸ Μίμη, τοὺς χτένισε κι ἄρχισε νὰ τοὺς ντύνη.

Στὸ ἀναμεταξὺ ἡ 'Έλενίτσα ἐτοίμαζε τὴν μπεμπέκα, ὅπως τὸ εἶχε πεῖ ἀποβραδίς. "Επειτα ἡ μητέρα της τὴ βοήθησε νὰ ντυθῇ καὶ κείνη.

Τὰ παιδιὰ τώρα ἦταν ἐτοιμα. Ροδοκόκκινα, καθαρά, μὲ τὰ γιορτερά τους φορέματα. "Έλαμπαν ἀπὸ ὁμορφιά.

"Ηπιαν ὅλοι μαζὶ τὸ γάλα τους στὴν τραπέζαρια καὶ ξεκίνησαν. 'Η μητέρα τους κρατοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι τὴν μπεμπέκα καὶ τ' ἄλλα τρία πήγαιναν μπροστά, φρόνιμα, κοντὰ τὸ ἔνα στ' ἄλλο.

"Οταν μπῆκαν στὴν ἐκκλησία, δὲν ἦταν ἀκόμα πολὺς κόσμος κι ἔτσι πῆραν θέση μπροστὰ μπροστά. 'Ο παπα-Βαγγέλης, μὲ τὸ χρυσό του πετραχήλι, ἄρχισε νὰ ψάλλῃ. Τί ὥραία φωνή

ποὺ εἶχε! "Εψαλλε ἄργα, μὲ κατάνυξη, καὶ τὰ παιδιὰ τὸν ἄκουγαν μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα.

Κοίταζαν τὰ εἰκονίσματα καὶ πότε πότε σήκωναν τὸ κεφάλι τους κι ἔβλεπαν μὲ θαυμασμὸ τὸν Παντοκράτορα, ποὺ ἦταν ζωγραφισμένος ψηλά, στὸ μεγάλο θόλο. Ἡ μητέρα εἶχε πεῖ, πώς ἀπὸ κεὶ πάνω εύλογεῖ ὅλο τὸν κόσμο καὶ τοὺς φαινόταν τῶν παιδιῶν σὰ ζωντανός. Μάλιστα ὁ Μίμης κάποτε εἶπε, πώς εἶδε τὸ χέρι του νὰ σαλεύῃ. Κι ἡ Ἐλενίτσα, πώς τῆς χαμογέλασε μὲ ἀγάπη, κουνώντας τὸ κεφάλι του.

Σὲ λίγο ἀνέβηκε ὁ διάκος στὸν ἀμβωνα, γιὰ νὰ πῆ τὸ Εὐαγγέλιο. Τὸ Ἱερὸ βιβλίο ἦταν ἀκουμπισμένο μπροστά του, πάνω σ' ἔνα χρυσὸ περιστέρι μὲ ἀνοιγμένες τὶς φτεροῦγες του. Δεξιὰ κι ἀριστερά, ἦταν τ' ἀναλόγια. Κοντὰ στὸ δεξιὸ ἀναλόγιο, σ' ἔνα ψηλὸ στασίδι, ἔψαλλε ὁ δεξιὸς ψάλτης κι ἀντίκρυ του ἀποκρινόταν ὁ ἀριστερός, ἀπ' τὸ ψηλό του στασίδι κι αὐτός.

Τὰ παιδιὰ θαυμάζουν τοὺς κρυστάλλινους πολυέλαιους, τοὺς χρυσοστολισμένους μὲ τὰ πολλὰ τους τὰ κεριά, ποὺ δὲ χορταίνουν νὰ τοὺς βλέπουν, κάθε φορὰ ποὺ ἔρχονται στὴν ἐκκλησία. Καμαρώνουν καὶ τ' ἀσημένια καντήλια, ποὺ κρέμονται ἀναμμένα μπροστὰ στὸ εἰκονοστάσι. "Ολη ἡ ἐκκλησία μοσκομυρίζει ἀπ' τὸ λιβάνι! Ὁ παπα-Βαγγέλης λέει σιγὰ σιγὰ εὔχεται μέσα στὸ Ἱερό. "Ἐρχεται καὶ μπροστὰ στὴ μεσιανὴ θύρα τοῦ εἰκονοστασίου καὶ τότε τὶς λέει πιὸ δυνατά.

Στὸ τέλος, κρατώντας ψηλὰ τὸ ἀσημένιο δισκοπότηρο, περνάει ἀνάμεσα ἀπ' τὸν κόσμο κι ὅλοι τότε σκύβουν τὰ κεφάλια τους πρὸς τὰ κάτω μ' εὐλάβεια. Μερικοὶ μάλιστα γονατίζουν.

Τέλειωσε ἡ λειτουργία. Ὁ παπα-Βαγγέλης μοιράζει τὸ ἀντίδωρο. Τὰ παιδιὰ τοῦ φιλοῦν κι αὐτὰ τὸ χέρι, παίρνουν τὸ ἀντίδωρο, ἀσπάζονται τὶς εἰκόνες καὶ βγαίνουν ἀπ' τὴν ἐκκλησία μὲ τὴ μητέρα τους.

Ἀμέσως τρέχουν στὸν κουλουρά, γιατὶ αἰσθάνονται μεγάλη πείνα. Καθένας τους ἔχει στὴν τσέπη τὸ κυριακάτικο φιλοδώρημα, ποὺ τοὺς δίνει ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα.

“Οταν προχώρησαν κατὰ τὸ σπίτι, ἡ μητέρα εἶδε, πώς ἡ Ἐλενίτσα δὲν ἔτρωγε κουλούρι.

— Δὲν ἀγόρασες κουλούρι, Ἐλενίτσα;

— Δὲν πεινῶ, μαμά.

— Περίεργο! Εἶπε κείνη καὶ τὴν κοίταξε μὲ κάποια ἀνησυχία.

Σὲ πλίγιο ἔφτασαν στὸ σπίτι. Τὴ στιγμὴ ποὺ ἔμπαιναν μέσα, ἡ μητέρα τους φώναξε τρομαγμένη:

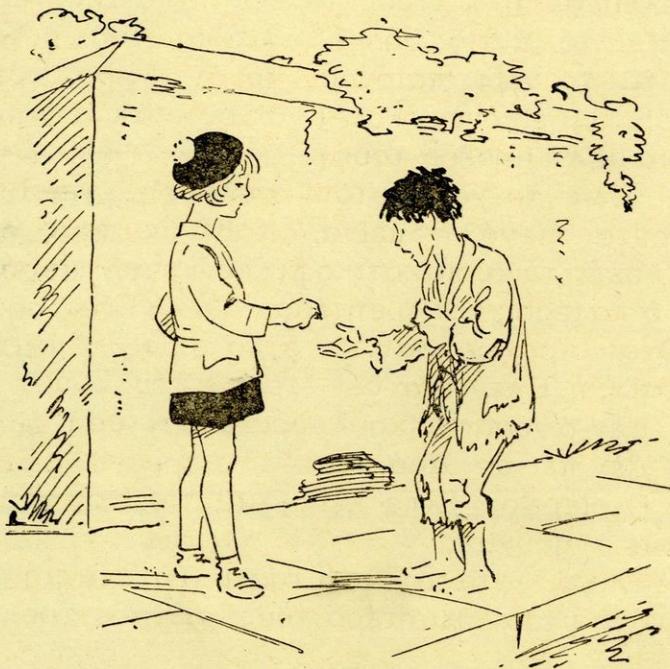
— Ποῦ εἶναι ἡ Ἐλενίτσα;

Τὰ παιδιὰ ξαναβγῆκαν ἔξω, γιὰ νὰ ίδουν τὶ συμβαίνει. Κάτω ἐκεῖ στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου, τὴν εἰδαν νὰ στέκεται καὶ νὰ κουβεντιάζῃ μ' ἓνα παιδάκι.

— Μ' ἓνα ζητιανάκι μιλεῖ, εἶπε ὁ Γιάννης στὴ μητέρα του. Καὶ τὴν περασμένη Κυριακὴ στὴν

Ιδια θέση στεκόταν αύτὸ τὸ παιδί. Φορεῖ κάτιε ρούχα κουρελιάρικα.

— Αύτὸ δὲν εἶναι λόγος, παιδί μου, γιὰ νὰ μὴν τοῦ μιλήσῃ, εἶπε ἡ μητέρα. Καὶ καταλαβαίνω πολὺ καλὰ τί τρέχει. Ἡ ἀδερφή σας δὲν

πῆρε κουλούρι γιὰ νὰ δώσῃ τὰ λεπτά τη σ' αύτὸ τὸ φτωχὸ ἄγόρι.

— Ναί, μαμά, εἶπε τότε ὁ Μίμης. Μποροῦσε νὰ πάρῃ κουλούρι καὶ νὰ δώσῃ καὶ χρήματα στὸ ζητιανάκι.

— Καὶ πάλι θὰ περίσσευαν, εἶπε ὁ Γιάννης.

Στὸ ἀναμεταξὺ ἡ Ἐλενίτσα εἶδε, πὼς εἶχαν σταματήσει ἡ μητέρα καὶ τ' ἀδέρφια της καὶ τὴν κοίταζαν ἀπὸ μακριά.

”Ετρεξε γρήγορα κοντά τους.

— “Ολα τοῦ τάδωσες; τὴ ρώτησε μὲ περιέργεια ὁ Γιάννης.

— Γι' αὐτὸ δὲν πῆρες κουλούρι, ᔁ; Σὲ πιάσαμε, κυρά, τῆς εἶπε κι ὁ Μίμης.

Ἡ Ἐλενίτσα κοκκίνισε. Στεκόταν μὲ χαμηλωμένα μάτια καὶ φοβόταν νὰ κοιτάξῃ τὴ μητέρα της. Συλλογιζόταν: γιὰ νὰ μοῦ μιλοῦν ἔτσι τὰ παιδιά, θὰ πῆ, πὼς ἡ μαμὰ δὲν εἶναι εὔχαριστημένη μαζί μου. Κι ἔχει δίκιο, γιατὶ τῆς ἔκρυψα τὴν ἀλήθεια. Τῆς εἶπα ψέματα, πὼς δὲν πεινοῦσα.

Μὰ νὰ ποὺ ἡ μαμὰ μίλησε καὶ ἡ φωνὴ της ἦταν γεμάτη χαρά.

— Ἡ Ἐλενίτσα, παιδιά, ἔκανε κάτι πολὺ ώραῖο καὶ πολὺ καλό! Εἴπατε πρωτύτερα, πὼς μποροῦσε ν' ἀγοράσῃ κουλούρι καὶ νὰ δώσῃ καὶ χρήματα στὸ φτωχὸ παιδάκι. Ναί, μὰ ἐκείνη αἰσθάνθηκε τὴν ἀνάγκη νὰ κάμη κάτι καλύτερο. Νὰ στερηθῇ αὐτὴ τὴ μικρὴ εὔχαριστηση γιὰ νὰ δώσῃ μιὰ μεγαλύτερη ἄκομη στὸ φτωχό. Κι ἀντὶ νὰ τῆς πῆς, Μίμη, «σὲ πιάσαμε», ὅπως λένε σ' αὐτούς, ποὺ ἔχουν κάμει μιὰ κακὴ πράξη, θὰ ἔπρεπε νὰ τῆς πῆς:

«Ἀδερφούλα μου, τὸ βλέπω, ἔχεις τὴν καλύτερη καρδιὰ ἀπ' ὅλους μας!»

Αὐτὰ εἶπε ἡ μητέρα τους καὶ τράβηξαν πάλι κατὰ τὸ σπίτι.

“Ολοι κοίταζαν τώρα μὲ καμάρι τὴν Ἐλενίτσα, ποὺ πήγαινε μπροστά, κρατώντας ἀπ’ τὸ χέρι τὴν ἀδερφούλα της.

Τὸ πρόσωπό της ἔλαμπε ἀπὸ ὄμορφιὰ κι ἦταν ἀπαράλλαχτη σὰν τ’ ἀγγελούδια, ποὺ εἶχαν δεῖ στὴν ἐκκλησιά, ζωγραφισμένα ἐπάνω στὰ εἰκονίσματα.

11. ΚΥΡΙΑΚΗ

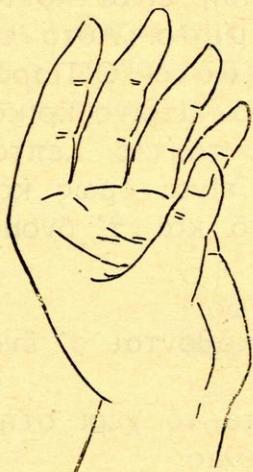
Τ’ ἀστέρια μόλις εἶχαν δύσει
κι ἅρχισε ἔνα πουλὶ νὰ κελαηδῆ.
Ποιὸν νάθελε νὰ χαιρετίσῃ
ἀπὸ τὸ καταπράσινο κλαδί ;

Πάνω ἀπ’ τὴ στέγη μας λυγοῦσαν
τοῦ περβολιοῦ τριγύρω τὰ δεντρά,
σὰν κάποιονε νὰ χαιρετοῦσαν
κι ὅλο κοιτάζαν πέρα στὰ μακριά.

Σὰ στὸ χορὸ τὰ κοπελούδια,
γιορτιάτικη εἶχαν ὅλα φορεσιὰ
καὶ καμαρῶναν τὰ λουλούδια,
μὲ τὰ μαργαριτάρια στὰ μαλλιά.

Τότε τοὺς εἶπα : ”Ἐ ! σεῖς, μικρούλια,
τί μοῦ στολίζεστε τόσο πολύ ;
«Σιωπή !» μοῦ γνέψων τὰ ζουμπούλια,
«Τί, δὲν τὸ ξέρεις πούναι Κυριακή ;»

12. ΟΙ ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ

Ἐνα χεράκι, μικροί μου φίλοι, εἶναι ζωγραφισμένο στήν εἰκόνα. Εἶναι ἔνα χεράκι σὰν τὸ δικό σας μὲ πέντε δάχτυλα. Πέντε δαχτυλάκια ποὺ ἔχουν τὰ νυχάκια τους κομμένα καὶ καθαρά.

Αὐτὸ βέβαια τὸ ξέρετε. Δὲν εἶναι καμιὰ ἀνάγκη νὰ σᾶς τὸ πῶ ἐγώ! Ξέρετε ὅμως, πῶς κάθε δαχτυλάκι ἔχει καὶ ὄνομα;

Τὸ δαχτυλάκι τὸ χοντρό, στέκεται ἐπάνω καὶ φαίνεται πῶς εἶναι ἀρχηγός. Καὶ βέβαια εἶναι ὁ ἀρχηγός, ἀφοῦ σὲ κάθε δουλειά, ποὺ κάνουν τὰ ἄλλα δάχτυλα, βοηθάει πάντα. Γι' αὐτὸ τὸ ὄνομά του εἶναι: Μέγας δάκτυλος.

Τὸ ἄλλο δαχτυλάκι, ποὺ εἶναι κοντὰ στὸ μέγα δαχτυλο, ἔχει τὴ συνήθεια νὰ δείχνη. Κάποτε μάλιστα αὐτὴ ἡ συνήθεια εἶναι πολὺ κακή. Προσέξετε, ὅταν τὸ δαχτυλάκι αὐτὸ δείχνη στὸ δρόμο κανέναν ἄνθρωπο ξένο. Εἶναι πολὺ ἀσχημη συνήθεια. Τὸ δαχτυλάκι αὐτό, ποὺ δείχνει, λέγεται Δείκτης. Καὶ πρέπει νὰ πῆτε στὸ Δείκτη σας, πῶς δὲν εἶναι ώραίο νὰ τὸν βλέπουν στὸ δρόμο νὰ δείχνη.

Τὸ τρίτο τὸ δαχτυλάκι εἶναι ψηλότερο ἀπ'

όλα. Γι' αύτὸ τ' ἀδερφάκια του τὸ ἔβαλαν στὴ μέση καὶ τὸ φωνάζουν: Μεσαῖο. Ἐτσι ὁ κύριος μεσαῖος ψηλώνει καὶ καμαρώνει.

Τὸ τέταρτο δαχτυλάκι, ἐπειδὴ εἶναι κοντὰ στὸ Μεσαῖο, τὸ λέμε: Παράμεσο. Αὐτὸ τὸ δαχτυλάκι βοηθάει πάντα τὸ Μεσαῖο. Ὁ Παράμεσος κάποτε στολίζεται μ' ἔνα κίτρινο κρίκο.

Τὸ πέμπτο δαχτυλάκι εἶναι τὸ πιὸ λεπτοκαμωμένο καὶ τὸ πιὸ ὅμορφο, εἶναι ὅμως καὶ τὸ μικρότερο ἀπ' ὅλα· γι' αὐτὸ καὶ τ' ὄνομά του εἶναι Μικρός.

Τὰ πέντε δαχτυλάκια σας κάθονται σ' ἔνα σπιτάκι, ποὺ τὸ λένε χέρι.

Αὐτὴ τὴ στιγμή, ποὺ βλέπετε τὸ χέρι στὴν εἰκόνα, τὰ δάχτυλα ἔχουν συμβούλιο.

- Πεινάω, λέει ὁ Μεγάλος δάχτυλος.
- Κι ἐγὼ πεινῶ, μὰ δὲν ἔχω τίποτε νὰ φάω! λέει ὁ Δείκτης.
- Τί νὰ κάμωμε; ρωτάει ὁ Μεσαῖος.
- Ξέρω κι ἐγώ; . . . ψιθυρίζει ὁ Παράμεσος, ξύνοντας τὸ κεφάλι του.
- Δουλειά! φωνάζει ὁ Μικρός. "Οποιος δουλεύει, τρώει. "Οποιος δὲν ἔργαζεται, τίποτε!" Αν θέλετε λοιπὸν νὰ φᾶμε, πρέπει νὰ ἔργαστοῦμε.

Τὰ πέντε ἀδέρφια ἄκουσαν τὴ συμβουλὴ τοῦ μικροῦ καὶ ἀπὸ τότε ἀρχισαν νὰ ἔργαζωνται. Στὴ δουλειά τους τὰ συντροφεύουν καὶ τ' ἄλλα πέντε ἀδερφάκια, ποὺ κάθονται στὸ ἄλλο

χέρι. Ποτέ τους δὲν πείνασαν. Κουράζονται, ύποφέρουν, πληγώνονται, λερώνονται, κάνουν ρόζους, μὰ δουλεύουν πάντα. Μᾶς τρέφουν, μᾶς ντύνουν, μᾶς χτίζουν σπίτια, μᾶς διασκεδάζουν, μᾶς γιατρεύουν. Είναι σωστοί γίγαντες. Ἀλήθεια, πόσα πράγματα δὲν κάνουν οἱ ἄνθρωποι μὲ τέτοιους ἄξιους ἐργάτες ποὺ ἔχουν.

13. ΤΟ ΧΕΡΙ

Πρῶτα ἀπ' ὅλα πρέπει,
σὰν τὰ κρύα νερά,
τοῦ παιδιοῦ τὰ χέρια,
νάναι καθαρά.

”Ομως καὶ τὰ νύχια,
σὰν τριανταφυλλιᾶς
νάναι μπουμπουκάκια,
ποὺ ὅλα ἀνθοῦν μεμιᾶς.

Πάντα αὐτὸ τὸ χέρι
ποὺ εἶν’ ἔτσι ἀπαλό,
καθαρό, δροσάτο,
θάναι καὶ καλό.

Μὲ χαρὰ θὰ δίνῃ
στὰ φτωχὰ παιδιά
κάτι ἀπ' τὴν τσεπούλα,
ποὺ ἔχει στὴν ποδιά.

Πότε κουλουράκια
ποὺ ἔβαλε ἡ μαμά,
πότε δεκαροῦλες
ἀπ' τὸν κουμπαρά.

Τέτοιο ἔνα χεράκι,
ἄχ, τί θησαυρός !
Τ' ἀγαπάει ὁ κόσμος,
τὸ εύλογεῖ ὁ Θεός.

14. ΟΙ ΤΕΧΝΕΣ

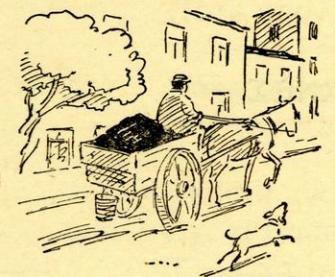
Δίχως τὸ χωριάτη
θάχαμε σταράκι ;
Ἄπ' τὸ στάχυ βγαίνει
τὸ γλυκὸ τ' ἀλεύρι,
ποὺ τὸ παίρνει ἡ μάνα
καὶ ψωμὶ ζυμώνει.
Κι ὅλοι θὰ πεθάνουν,
ὅλοι ἀπὸ τὴν πείνα,
τὸ χωράφι ἀν πάψῃ
ὁ σκαφτιάς νὰ ὁργώνη.

Δίχως τὸ φουρνάρη
θάχαμε καρβέλια ;
Δίχως ξυλοκόπο
— βασιλιὰ τοῦ δάσους —
καὶ χωρὶς δοκάρια,
πῶς θὲ νὰ χτιζόταν
τ' ἀρχοντοπαλάτι,
πῶς τὸ καλυβάκι ;
Μήτέ ὁ σκύλος θάχε
ξύλινο σπιτάκι.

Ποῦ θὲ νὰ κοιμόσουν,
πές μου, δίχως σπίτι ;

”Εχει τόση γλύκα
ή σπιτίσια ζέστη,
σὰν μαζεύοντ’ ὅλοι
γύρω στὸ τραπέζι !
Μὰ καὶ πάλι, πές μου,
δίχως καρβουνιάρη
θάβραζεν ἡ σούπα,
στὴ φωτιὰ ποὺ παίζει ;

Δίχως τὶς ύφαντρες
ροῦχο θὰ γινόταν;
Μὰ καὶ κεῖνο πρέπει
ράφτης νὰ τὸ ράψῃ !
Σὰ θαρθῆ ὁ χειμώνας
κι ὁ βοριάς σφυρίζει,
δίχως πανωφόρι
πῶς θὰ βγαίνομ’ ἔξω,
ποὺ παγώνει ἡ μύτη
κι ὅλο κοκκινίζει ;

Κάθε τέχνη ἀξίζει
νὰ τὴν ἀγαποῦμε.
Μᾶς χρειάζοντ’ ὅμοια
ὁ σκαφτιὰς κι ὁ ράφτης
κι ὅμοια μᾶς δουλεύει
κι ὁ φτωχὸς τσαγκάρης.
Ναί, καμιὰ δὲν πρέπει
νὰ καταφρονοῦμε.
’Απ’ αύτὲς τὶς τέχνες
ὅλοι ἐμεῖς δὲ ζοῦμε ;

15. Ο ΜΙΚΡΟΣ ΛΟΧΑΓΟΣ

Τοῦ Δημητράκη τοῦ χάρισαν στὴ γιορτή του
ἔνα πηλήκιο μὲ χρυσὰ γαλόνια.

Τρεῖς μικροὶ συμμαθητές του ἥρθαν νὰ τοῦ
ποῦν χρόνια πολλὰ καὶ νὰ παίξουν. Ὁ Δημητρά-
κης γεμάτος χαρὰ ἔδειξε στοὺς φίλους του τὸ
πηλήκιο καὶ εἶπε :

— Κοιτᾶτε τί μοῦ χάρισε ὁ πατέρας γιὰ τὴ
γιορτή μου! Δὲν εἶναι σὰ στρατιωτικό;

— Τί ὡραῖο ποὺ εἶναι! Φώναξε ὁ Κωστάκης.
Εἶναι σὰν αὐτὰ ποὺ φοροῦν οἱ ἀξιωματικοί!

— Ξέρετε τί νὰ κάμωμε; εἶπε ὁ Περικλῆς, ποὺ
ὅλο ἴδεες γιὰ παιχνίδια κατέβαζε τὸ κεφαλάκι
του. Νὰ κάνωμε πῶς εἴμαστε στρατός. Καὶ σύ, Δη-
μητράκη, νὰ γίνης λοχαγός μας, ἀφοῦ εἶναι
ἡ γιορτή σου σήμερα κι ἔχεις καὶ τὸ χρυσὸ πη-
λήκιο.

— Κι ἔγὼ νὰ κρατῶ τὴ σημαία! Φώναξε ὁ Γιῶρ-
γος, ποὺ ἥθελε κι αὐτὸς νάχη τὰ πρωτεῖα.

— Νά, πάρ την κιόλας! Εἶπε ὁ Δημητράκης.

Τοῦ ἔβαλε στὸ χέρι του ἔνα μικρὸ ραβδάκι καὶ
τοῦ ἔδεσε στὴν ἄκρη τὸ μαντήλι του. Φόρεσε κι ὁ
ἴδιος τὸ πηλήκιο ποὺ τοῦ πήγαινε περίφημα.

— Προσοχή! Ἐμπρός,... μάρς! "Ἐν, δυό, ἔν, δυό!
Βῆμα ταχύ!

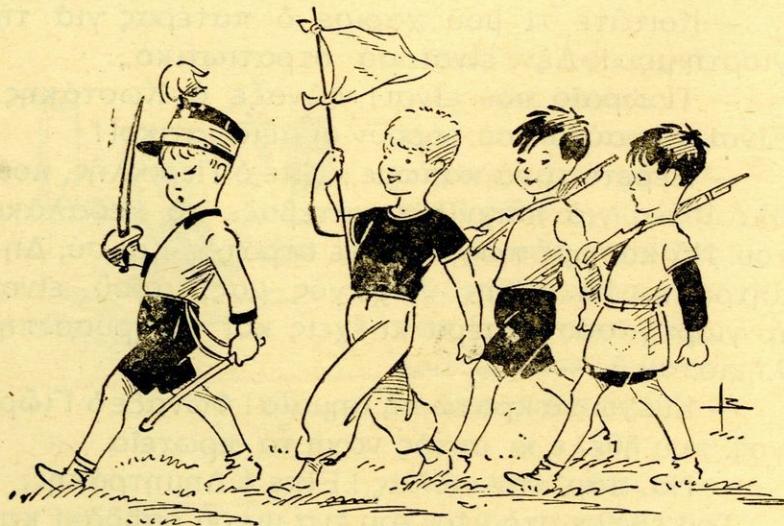
Καὶ πῆραν δρόμο μέσα στὰ δρομάκια τοῦ
κήπου.

— Λόχος... ἄλτ! διάταξε ὁ λοχαγὸς κι ἔδειξε
στοὺς ἄλλους τὸν ἔχθρο. Ἡταν ὁ Μαυρούκος, ὁ

μεγάλος τους γάτος, πού καθόταν ξαπλωμένος
άναπαυτικώτατα ἐπάνω στὸν μαντρότοιχο.

— Νὰ δ ἔχθρος ! Πῦρ ! μπάμ ! μπούμ !

‘Ο γενναῖος στρατὸς στάθηκε καὶ σημάδευε μὲ
τὰ ξύλινα τουφεκάκια του. Τὰ μπάμ καὶ μπούμ
ἀκούονταν φωναχτὰ ἀπὸ τὰ στόματά τους.

‘Ο γάτος ὅμως ἔμεινε ἀδιάφορος καὶ νυσταγ-
μένος στὴ θέση του, χωρὶς διόλου νὰ γυρίσῃ
νὰ τοὺς κοιτάξῃ.

— Ἐπάνω του ! μάρς ! Διάταξε πάλι ὁ λοχαγός.

Καθὼς ὅμως ἔτρεχαν μὲ ὄρμὴ πρὸς τὸν
τοῖχο, ὁ λοχαγός σκόνταψε σὲ μιὰ πέτρα καὶ
ξαπλώθηκε φαρδὺς πλατὺς ἐπάνω στὸ δρομάκι.

‘Ο Περικλῆς καὶ ὁ Κωστάκης ἔτρεξαν νὰ τὸν σηκώσουν.

— Χτύπησες; τὸν ρώτησε φοβισμένα ὁ Κωστάκης.

‘Ο Δημητράκης ἀνασηκώθηκε. Τὸ πρόσωπό του ἦταν κατακίτρινο. Ἐδειξε τὸ παχουλό του πόδι, ποὺ εἶχε χτυπήσει στὸ γόνατο. Εἶχε γρατσουνιστῆ ἀπὸ ἔνα μυτερὸ χαλίκι καὶ ἀπὸ τὴν πληγὴν ἔτρεχε αἴμα...

— “Αχ! πονεῖ πολύ! Φώναξε ὁ μικρὸς λοχαγὸς καὶ παρὰ λίγο ν’ ἀρχίσῃ τὰ κλάματα. Κρατήθηκε ὅμως, γιατὶ τοῦ ἥρθαν στὸ νοῦ του τὰ λόγια, ποὺ τοῦ εἶχε πεῖ ὁ πατέρας του, ὅταν τοῦ ἔδινε τὸ πηλήκιο.

— Τώρα θὰ φαίνεσαι σὰν ἀληθινὸς στρατιώτης, Δημητράκη μου, καὶ πρέπει νὰ φέρεσαι σὰν ἄντρας.

Λοιπὸν οἱ στρατιῶτες δὲν κλαῖνε ποτέ, οὕτε οἱ λοχαγοί, συλλογιζόταν ὁ Δημητράκης. Ἐνῶ ὅμως ὁ Περικλῆς καὶ ὁ Κωστάκης τὸν βοηθοῦσαν μὲ δλη τὴν ἐπισημότητα νὰ πάη κουτσαίνοντας στὸ σπίτι, ἀπὸ τὸν πόνο βούρκωσαν τὰ μάτια του καὶ ἔνα δάκρυ κύλησε στὸ μάγουλό του.

‘Απὸ πίσω ἐρχόταν ὁ Γιώργος μὲ τὴ σημαία του.

— Τί πάθατε παιδιά; ρώτησε ἡ μητέρα, ὅταν ὁ στρατὸς σταμάτησε κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρο τῆς τραπεζαρίας.

— Παίζαμε τοὺς στρατιῶτες, εἶπε ὁ Κωστά-

κης μὲ κατεβασμένα μοῦτρα καὶ κομπιασμένα λόγια, καὶ καθὼς πολεμούσαμε, ὁ λοχαγός μας πληγώθηκε ἄσχημα !

Ἡ μητέρα ἔτρεξε ἀμέσως ἔξω. Πῆρε τὸν πληγωμένο ἥρωα στὴν ἀγκαλιά της, τὸν ἔφερε μέσα καὶ τοῦ ἐπλυνε τὸ πόδι μὲ νερὸ βρασμένο, ποὺ εἶχε πάντα μέσα σ' ἐνα μπουκάλι.

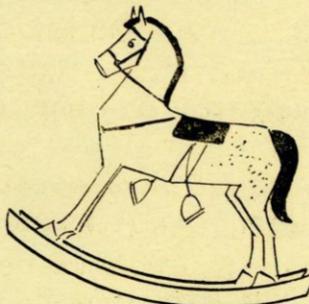
— Εὖγε σου ! τοῦ εἶπε, εἰσαι καλὸ παιδὶ καὶ δὲν κλαῖς !

— "Εβαλα τὰ δυνατά μου νὰ μὴν κλάψω. Ὁ πατέρας εἶπε, πῶς οἱ ἀληθινοὶ ἀξιωματικοὶ δὲν κλαίνε ποτέ, ἀπάντησε ὁ Δημητράκης.

— Μάλιστα, παιδί μου, εἶπε ὁ πατέρας, ποὺ ἦρθε στὸ μεταξύ. Βλέπω πῶς θὰ γίνης, ὅταν μεγαλώσης, γενναῖος ἄντρας.

— Καὶ βέβαια θὰ γίνη ! Εἶπε ὁ Περικλῆς, ποὺ ὅλο ιδέες τοῦ κατέβαιναν. Ἐγώ, ἀν ἥμουν στὴ θέση του, θὰ χαλοῦσα τὸν κόσμο ἀπὸ τὰ κλάματα. Ζήτω λοιπὸν ὁ λοχαγός μας !

— Ζήτω ω ω ! φώναξαν ὅλοι, ἐνῶ ὁ Δημητράκης γελοῦσε ἀπὸ τὴ χαρά του.

16. Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΖΑΧΑΡΩΤΑ

Τοῦ Τάκη κάμανε γιὰ δῶρο
ένα σπαθὶ κι ἔνα τουφέκι
καὶ σὰ στρατάρχης τώρα στέκει
κι ὅλο τὸν κόσμο ἀπειλεῖ.

Φορεῖ στὸν ὥμο τὸ τουφέκι
καὶ τὸ σπαθὶ στὴ μέση ζώνει,
τὰ γειτονόπουλα μαζώνει
καὶ τὰ γυμνάζει στὴν αὐλή.

Μὲ τὸ σπαθὶ γυμνὸ στὸ χέρι
προστάγματα ἄγρια τοὺς δίνει...
Μὰ ἄξαφνα κάποιον διακρίνει
σοκολατάκια νὰ κρατᾶ.

— "Ε, ψίτ ! στρατιώτη ! Τοῦ φωνάζει·
πλησίασέ μας ἔνα βῆμα
(μπρός μου νὰ κάνης καὶ τὸ σχῆμα)
καὶ δός μου τὰ μισὰ ἀπ' αὐτά !

— Θὰ στάδινα, μά, στρατηγέ μου,
φορᾶς σπαθὶ... γιὰ συλλογίσου !
Ταιριάζει στὴν ὑπόληψή σου
νὰ τρῶς καὶ σὺ ζαχαρωτά ;

17. ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΩΝ ΠΟΥΛΙΩΝ

— Καὶ τὰ πουλιὰ πηγαίνουν στὸ σχολεῖο κάθε πρωὶ ! Ἔλεγε μιὰν ἡμέρα ὁ δάσκαλος στὴν τάξη τῆς Φρόσως. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ σχολεῖο οὔτε τοίχους ἔχει, σὰν τὸ δικό μας, οὔτε στέγη. Στέγη του εἶναι ὁ οὐρανὸς καὶ πάτωμά του τὰ κλαδιὰ μιᾶς μεγάλης βελανιδιᾶς στὸ λιβάδι.

Δάσκαλος εἶναι ὁ κύρ Κότσυφας, μὲ τὴν ὅμορφη μαύρη του φορεσιὰ καὶ μὲ τὴ μελωδική του φωνή. Μόλις σφυρίζῃ, ὅλοι οἱ φτερωτοὶ μαθητές του τὸν τριγυρίζουν καὶ τὸ μάθημα ἀρχίζει.

Κάθε ἔνας μαθητὴς λέει τὸ μάθημά του :

— Τσίου, τσίου, τσίου, τσί.

— Τίρι, λίρι, τίρι, λίρι, τίρι, λί.

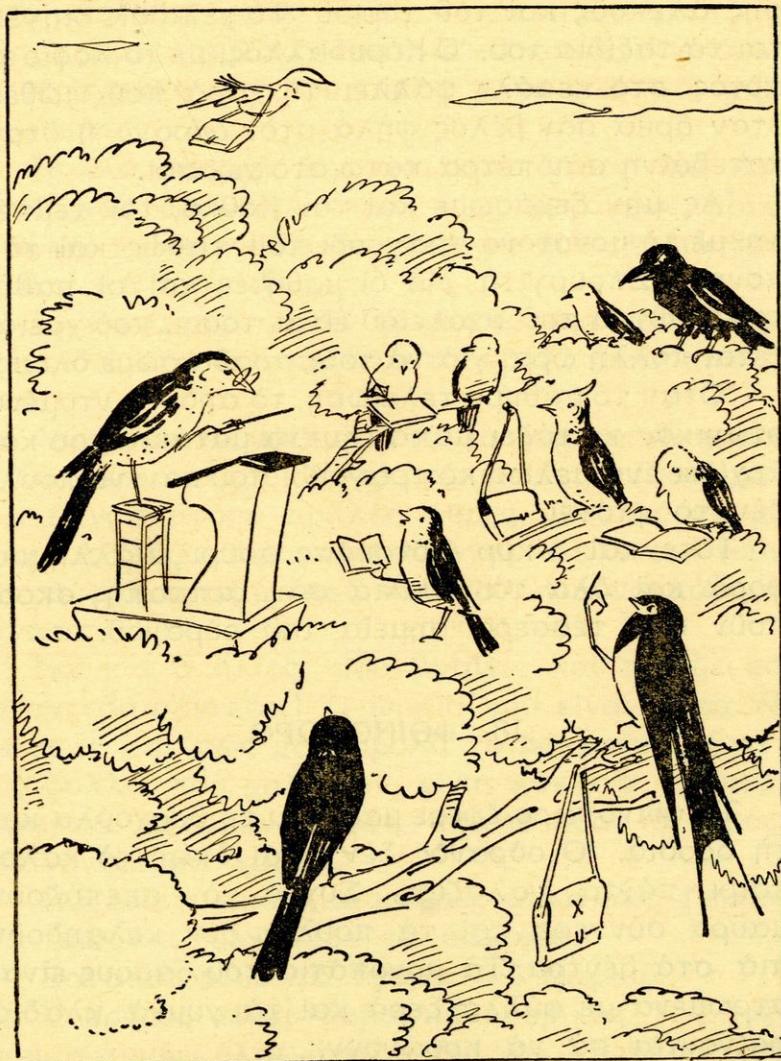
— Τιού, τιού, τιού, τιού.

— Σπίν, σπίν, σπίν.

Καὶ ὁ καθένας ἔξηγεῖ μὲ τὸ δικό του τρόπο, πῶς βρίσκει τοὺς σπόρους καὶ πῶς πιάνει τὰ ἔντομα καὶ τὰ σκουλήκια.

‘Ο πιὸ χαρούμενος μαθητὴς εἶναι ὁ Σπίνος μὲ τὸ πρασινοκίτρινο πανωφόρι του. Νομίζει, πῶς εἶναι πάντα ἄνοιξη. Πολὺ προσεχτικὴ μαθήτρια εἶναι ἡ χαριτωμένη Καρδερίνα, μὲ τὸ κόκκινο φεσάκι στὸ κεφάλι καὶ μὲ τὰ χρυσὰ γαλόνια.

‘Ο Κόκκινολαίμης ὅλο καμαρώνει τὸ ὅμορφο γελέκο του καὶ γι’ αὐτὸ γίνεται πολλὲς φορὲς ἀπρόσεκτος. Ή ἔξυπνη Κίσσα, πάλι, μὲ τὸ λοφίο στὸ κεφάλι, ὅλο γιὰ τὸ δάσος μιλεῖ.

‘Ο Κόρακας συχνά θυμάται τὸ μύθο τῆς πονηρῆς ἀλεποῦς καὶ τοῦ τυριοῦ. Τὸ χελιδόνι διηγεῖται τὰ ταξίδια του. ‘Ο Κορυδαλλός, μὲ τὸ λοφίο κι αὐτὸς στὸ κεφάλι, ψάλλει τὴ χαρὰ ποὺ νιώθει, ὅταν ὄρμᾶ σὰν βέλος ψηλὰ στὸν οὐρανὸ ἥ ὅταν κατεβαίνῃ σὰν πέτρα κάτω στὸ χωράφι.

“Ἄς μὴν ξεχάσωμε καὶ τὸν Κοῦκο, τὸν τεμπέλη, μὲ τὸ μονότονο τραγούδι του, καθὼς καὶ τὸν πονηρὸ Σπουργίτη. Μὰ οἱ μαθήτες καὶ οἱ μαθήτριες αὐτοῦ τοῦ σχολείου εἶναι τόσοι, ποὺ χρειάζεται πολλὴ ὥρα, γιὰ νὰ τοὺς ἀραδιάσωμε ὅλους.

“Οταν τὸ μάθημα τελειώσῃ, τὸ ἀηδόνι, ντυμένο φτωχικά, κοιτάζει μὲ τὰ ἔξυπνα ματάκια του καὶ ἀρχίζει ἔνα μελωδικὸ τραγούδι ποὺ κανένα πουλὶ δὲν τὸ φτάνει.

Τότε καὶ ὁ κύριος Κότσουφας σφυρίζει ἄλλη μιὰ φορὰ καὶ ὅλα τὰ πουλιὰ σὰν ἀστραπὴ σκορποῦν στὰ τέσσερα σημεῖα τοῦ οὐρανοῦ.

18. ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Τὸ φθινόπωρο ἔφερε μαζί του τὴ βροχούλα καὶ τὴ δροσιά. ‘Ο οὐρανὸς δὲν εἶναι ὅπως τὸ καλοκαίρι πάντα γαλάζιος. Συχνά τὸν σκεπάζουν μαῦρα σύννεφα καὶ τὰ πουλιὰ δὲν κελαηδοῦν πιὰ στὰ δέντρα. Τὰ μονοπάτια τοῦ δάσους εἶναι στρωμένα μὲ φύλλα ξερὰ καὶ τὰ γυμνὰ κλαδιά φαίνονται σὰ νὰ κρυώνουν.

‘Ο Θανάσης κι ἡ Εύγενούλα, δυὸ μικρὰ παιδά-

κια ἀπὸ τὸ χωριό, ἀνεβαίνουν τὸν ἀνήφορο καὶ μπαίνουν στὸ δάσος. Τοὺς στέλνει ἡ μητέρα τους νὰ μαζέψουν φύλλα ξερά, γιὰ νὰ κοιμᾶται ἐπάνω ἡ Μοσχούλα, ἡ κατσικούλα τους καὶ νὰ μὴν κρυώνῃ.

Πολλὰ παιδιὰ ἔρχονται στὸ δάσος καὶ κάνουν πῶς δουλεύουν σὰν τοὺς μεγάλους, μόνο γιὰ νὰ παίξουν. "Ομως αὐτὰ τὰ δυὸ παιδιὰ δὲν ἥρθαν γιὰ παιχνίδι.

Ο Θανάσης τραβᾶ τὸ καροτσάκι καὶ ἡ Εὐγενούλα ἔχει ἔνα μεγάλο τσουβάλι στὴν πλάτη της.

"Αρχισαν τὸ μάζεμα. Γιὰ νὰ γεμίσῃ τὸ καροτσάκι καὶ τὸ τσουβάλι, πρέπει νὰ σκύψουν καὶ νὰ ξανασκύψουν πολλὲς φορές. Δουλεύουν μὲ καρδιά, ἴδρωνουν, κουράζονται. Δὲ σταματοῦν παρὰ μιὰ στιγμή, ποὺ καὶ πού, γιὰ νὰ πάρουν ἀνάσσα.

Νὰ καὶ ὁ ἥλιος, ποὺ βγαίνει καὶ φωτίζει τὰ σταχτερὰ σύννεφα! Τί ὡραῖο ποὺ εἶναι τώρα τὸ δάσος! Καὶ πῶς μօσκοβολᾶ τὸ βρεγμένο χῶμα! Τὰ φύλλα, ποὺ μαζεύουν, εἶναι κόκκινα, κίτρινα, καφετιὰ κι ὅταν πέφτη ἐπάνω τους ὁ ἥλιος, φαίνονται σὰ χρυσά.

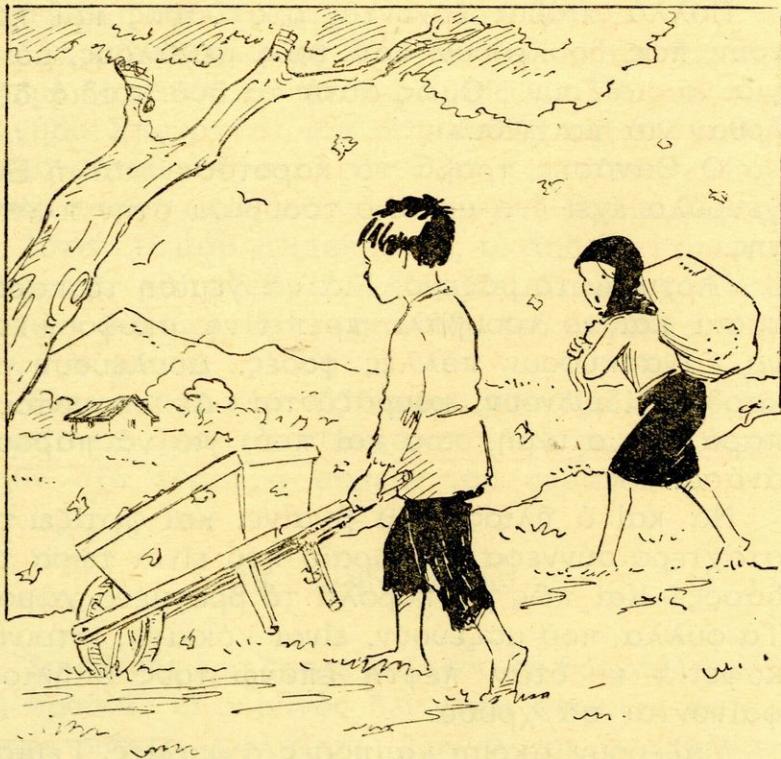
Μαζεύουν ἀκόμη κάμποσες ἀγκαλιές. Γέμισε τὸ ἀμαξάκι, ξεχείλισε τὸ σακούλι.

Ξαναπαίρνουν τὸ δρόμο τοῦ χωριοῦ.

Ο δρόμος εἶναι τώρα κατηφορικός. Η Εὐγενούλα σκύβει ὀλοένα πιὸ πολὺ ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ σακουλιοῦ. Ο Θανάσης ζεστάθηκε, κοκκίνισε.

Τὰ δυὸ ἀδέρφια ἀποσταμένα σταμάτησαν καὶ κάθισαν λιγάκι, γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν.

— Αὔριο νὰ ξανάρθωμε, Θανάση, νὰ μαζέψωμε κουκουνάρες. Θὰ χρειαστοῦν τῆς μάνας τὸ χει-

μώνα γιὰ προσάναμμα, εἶπε ἡ Εύγενούλα.

— Νάρθωμε νὰ μαζέψωμε καὶ σαλιάγκους, εἶπε ὁ Θανάσης. Πόσους εἰδα ἐπάνω στὰ χόρτα! Θὰ τοὺς πάμε τῆς μάνας νὰ τοὺς μαγειρέψῃ.

— "Οχι, αὐτὸ δὲν εἶναι δική μας δουλειά. Μπο-

ρεῖ νάναι φαρμακεροί. Τοὺς σαλιάγκους καὶ τὰ μανιτάρια πρέπει νὰ τὰ γνωρίζῃ ἐκεῖνος, ποὺ τὰ μαζεύει.

‘Ο ἥλιος, ποὺ βγῆκε μὲς ἀπὸ τὰ σύννεφα, ζέστανε σιγὰ σιγὰ τὴν ἔξοχήν. Τὰ παιδιὰ βλέπουν τὸ καλυβόσπιτό τους, ποὺ ἀσπρίζει ἀπὸ μακριά. ’Απὸ τὴν καμινάδα του ξεφεύγει ἔνας ἐλαφρὸς καπνός.

Τὰ παιδιὰ ξέρουν τί θέλει νὰ πῆ αὐτὸς ὁ καπνός. Λέει, πώς ἡ φασουλάδα βράζει στὴ φωτιά κι αὐτὸς τοὺς δίνει δύναμη. Λίγο ἀκόμα καὶ ἔφτασαν.

Νάτην ἡ μητέρα τους, ποὺ τὰ περιμένει στὸ κατώφλι τῆς πόρτας. Τὰ βλέπει καὶ φωνάζει ἀπὸ μακριά :

— Καλῶστα τὰ παιδάκια μου. ’Ελατε κι εἰν’ ἔτοιμο τὸ φᾶτι.

“Ἄχ ! τί νόστιμη ποὺ θὰ τοὺς φανῆ καὶ μὲ τί ὅρεξη θὰ φᾶνε αὐτὴ τὴ φασουλάδα, ποὺ τὴν κέρδισαν μὲ τὸν κόπο τους οἱ μικροὶ αὐτοὶ ἐργάτες !

19. ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟ

Τί καλὰ πούναι στὸ σπίτι,
τὸ φθινόπωρο σὰν πάρη
κι ἀρχινᾶμε τρίψε τρίψε
ὅλοι ἀντάμα τὸ ζυμάρι !
Ποιὸς καλύτερα τὸ πλάθει ;
Ποιὸς ἀπ’ ὅλους ; ἡ μανούλα.

Καὶ κλεινόμαστε στὸ σπίτι
κι ὅλ' ἀντάμα τὰ παιδιά,
τρίψε τρίψε τὴν κουλούρα,
τραγουδᾶμε τρά, λά, λά!

"Εξω ἀδιάκοπα φυσάει
καὶ λυσσομανᾶ τ' ἄγέρι.
Πέρα ἡ θάλασσα ξασπρίζει
σὰ χιονάτο περιστέρι.
‘Ο πατέρας κόβει ξύλα
μὲ τὸ πιὸ μεγάλο ἄγόρι
κι ἐμεῖς τ' ἄλλα καθισμένα
δίπλα κεῖ στὴν παραστιά,
— κι ἀς βοιγγᾶ τὸ ξεροβόρι —
τραγουδοῦμε τρά, λά, λά!

20. Ο ΜΙΚΡΟΣ ΦΩΤΟΣ

Τὸ μικρὸ χωριὸ τοῦ Φῶτου δὲν εἶχε σχολεῖο.

‘Ο μικρὸς Φῶτος, ποὺ ἥθελε νὰ μάθη γράμματα, ὅπως ἔλεγε, πήγαινε στὸ σχολεῖο τοῦ ἄλλου χωριοῦ, ποὺ ἥταν ἀρκετὰ μακριά.

“Ἐνα βράδυ ὁ Φῶτος γύριζε ἀργὰ στὸ χωριό του. Τοῦ εἶχε πεῖ ἡ μητέρα του νὰ ψωνίσῃ καὶ εἶχε ἀργήσει.

“Ητανε τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου καὶ ὅταν ἔφτασε στὸ δάσος, εἶχε πέσει πυκνὴ ὁμίχλη. ‘Ο Φῶτος μὲ κόπο ξεχώριζε τὸ δρόμο. Εύτυχῶς εἶχε

περάσει τόσες πολλές φορές, ἀλλιῶς μποροῦσε νὰ πάρη κάποιον ἄλλο δρόμο.

Ἐτσι καθὼς προχωροῦσε, τοῦ φάνηκε πώς ἄκουσε δεξιά του μέσα σ' ἐνα χωράφι φωνὲς καὶ βογκητά. Στάθηκε νὰ κοιτάξῃ, ἀλλὰ δὲν μποροῦσε στὴν τόσο πυκνὴ ὁμίχλη τίποτε νὰ ξεχωρίσῃ.

Τότε φοβήθηκε καὶ ἄρχισε νὰ τρέχῃ μὲ δὴλη του τὴν δύναμη, ἀλλὰ μιὰ γενναία σκέψη τὸν ἔκαμε νὰ σταθῇ πάλι :

— ‘Υπάρχει κάποιος, εἶπε μέσα του, ποὺ ὑποφέρει καὶ ζητᾶ βοήθεια. ’Ισως μπορῶ νὰ τὸν βοηθήσω. Πρέπει νὰ κοιτάξω νὰ ίδω ποὺ εἶναι.

Αὐτὴ ἡ σκέψη ξανάφερε ὅλο τὸ θάρρος στὸ μικρὸ Φῶτο. Τὰ βογκητὰ ἐξακολουθοῦσαν. Γύρισε πίσω καὶ προχώρησε πρὸς τὸ μέρος, ποὺ εἶχε φύγει. Πρόσεξε καλύτερα καὶ ξεχώρισε τὴν φωνὴν μικροῦ παιδιοῦ. ‘Οδηγημένος ἀπὸ τὴν φωνήν, δὲν ἄργησε νὰ βρῆ ἐνα μικρὸ κοριτσάκι πεσμένο καταγῆς.

‘Απὸ τὴν ὁμίχλην εἶχε χάσει τὸ δρόμο καὶ εἶχε προχωρήσει στὰ χωράφια. Εἶχε πέσει μέσα σὲ ἐνα ἀρκετὰ βαθὺ χαντάκι καὶ δὲν μποροῦσε νὰ σηκωθῇ. Εἶχε χτυπήσει ἐπάνω σὲ μιὰ πέτρα καὶ ἀπὸ τὸ μέτωπό του ἔτρεχε αἷμα.

‘Ο Φῶτος ἀνασήκωσε τὴν μικρούλα κόρη, τὴν ἔπλυνε μὲ καθαρὸ νερό, ποὺ εἶχε τὸ χαντάκι. ’Επειτα ἔδεσε τὴν πληγὴ στὸ μέτωπό της μὲ τὸ καθαρὸ μαντηλάκι της, ποὺ βρῆκε στὸ

τσαντάκι της. "Ετοι τὴν πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν ἔβγαλε ἀπὸ τὸ χαντάκι.

Τὸ κοριτσάκι ἔτρεμε καὶ δὲν μποροῦσε νὰ μιλήσῃ. Καὶ μόνο ὅταν προχώρησαν, εἶπε ὅτι τὸ σπιτάκι της ἦταν στὴν ἀρχὴ τοῦ χωριοῦ. Πόσο φοβήθηκαν οἱ γονεῖς της, μόλις τὴν εἰδαν !

"Η μικρούλα ἔπεσε στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας της καὶ δὲν μποροῦσε νὰ μιλήσῃ. Ο Φῶτος ἔξήγησε τί συνέβη.

—Σ' εὐχαριστῶ, πολύ, παρὰ πολύ, καλὸ παιδί, τοῦ εἶπαν οἱ γονεῖς.

Καὶ ὁ μικρὸς Φῶτος πῆγε στὸ σπίτι του εὐχαριστημένος.

21. Ο ΜΙΚΡΟΣ ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ

— Ό παππούς τοῦ Δημητράκη ήταν ναυτικός. Τώρα ήταν γέρος καὶ πιὰ δὲν ταξίδευε. Πολὺ συχνὰ ὅμως θυμόταν τὰ ταξίδια, ποὺ ἔκανε, ὅταν ήταν νέος καὶ τὰ διηγόταν στὸν ἐγγονό του.

‘Ο Δημητράκης ἄλλο ποὺ δὲν ἦθελε. “Οταν ὁ παππούς διηγόταν τὶς παράξενες ιστορίες τῶν ταξιδιῶν του, ὁ Δημητράκης στοχαζόταν, πώς εἶναι πολὺ καλὸν νὰ εἶναι κανεὶς ναυτικός. Ταξιδεύεις πάντα καὶ βλέπεις τόσους τόπους.

Μιὰ μέρα ὁ Δημητράκης κατάφερε τὸν παππού του νὰ τοῦ φτιάξῃ ἔνα ώραῖο ξύλινο καράβι.

— Καὶ λέσ, παππού, ν’ ἀρμενίζῃ καλὰ τὸ καράβι μου; ρωτοῦσε ὁ Δημητράκης.

— Θ’ ἀρμενίζῃ περίφημα, ἀν τοῦ βάζης καλὰ τὰ πανιά του. Κανένα καράβι δὲν ἀρμενίζει καλά, ἀν δὲν κάνῃ ὁ καπετάνιος καλὰ τὴ δουλειά του.

‘Ο Δημητράκης, ὅταν ἔκουσε αὐτὰ τὰ λόγια, σοβαρεύτηκε καὶ σκέφτηκε μὲ καμάρι:

— Ἔγὼ θὰ εἶμαι καλὸς καπετάνιος! Καὶ βέβαια, μπορεῖ ἄλλος νὰ εἶναι καπετάνιος, ἀφοῦ τὸ καράβι εἶναι δικό μου;

Δὲν ἔβλεπε λοιπὸν τὴν ώρα νὰ τελειώσῃ τὸ καράβι του. Θὰ τοῦ ἔβαζε τὰ κατάρτια, τὰ πανιά του καὶ τὴν χρωματιστὴ σημαιούλα του.

Θὰ τὸ χρωμάτιζε καὶ θὰ τὸ ἔριχνε στὰ μικρὰ λιμανάκια, ποὺ ἦταν στὴν παραλία κοντὰ στὸ σπίτι τους.

‘Ο Δημητράκης ὅμως ἦταν καὶ μαθητής κι ἔπρεπε νὰ πηγαίνῃ καὶ στὸ σχολεῖο. Πρὶν νὰ τοῦ κάμη ὁ παπποὺς τὸ καραβάκι, ὁ Δημητράκης ἦταν πολὺ τακτικὸς μαθητής. ‘Ο δάσκαλος τὸν ἀγαποῦσε καὶ τοῦ ἔβαζε καλοὺς βαθμούς. “Οταν τὸ καραβάκι ἔφυγε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ παπποῦ καὶ πῆγε στὰ χέρια τοῦ Δημητράκη, τὰ πράγματα ἄλλαξαν. ‘Ο Δημητράκης πολὺ συχνὰ δὲν ἔφτανε στὸ σχολεῖο στὴν ὥρα του. Γιατὶ ὁ Δημητράκης τὸ πάθαινε αὐτό; αὐτὸς ποὺ ἄλλοτε ἦταν τόσο τακτικὸς καὶ ὅλο ἐπαίνους ἔπαιρνε ἀπὸ τὸ δάσκαλό του;

Θὰ σᾶς τὸ πῶ μὲ μεγάλη μου λύπη.

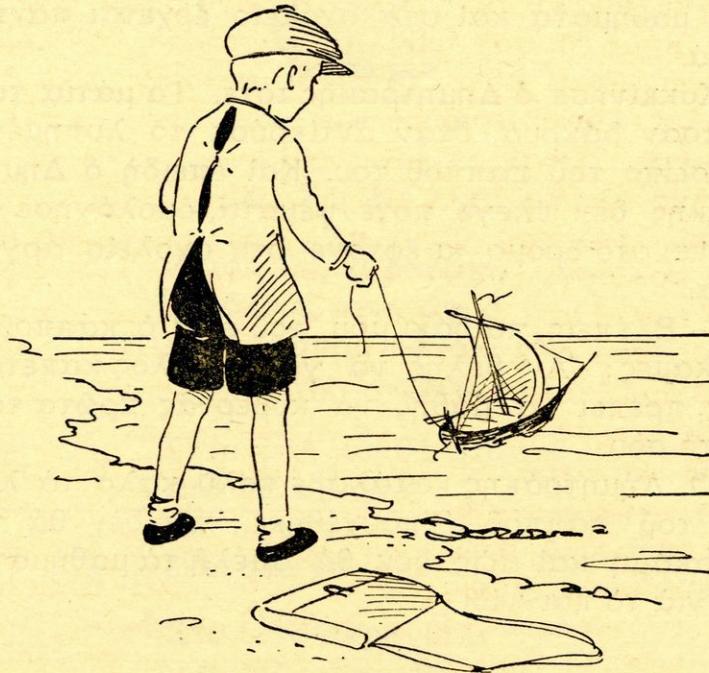
‘Ο Δημητράκης ἔφευγε νωρὶς ἀπὸ τὸ σπίτι, γιὰ νὰ πάη σχολεῖο.

Στὸ δρόμο ὅμως, καθὼς περνοῦσε ἀπὸ τὴν ἀκρογιαλιά, χασομεροῦσε, γιατὶ ἔβαζε τὸ καραβάκι του νὰ ἀρμενίζῃ μέσα στὰ λιμανάκια. “Οταν τελείωνε τὸ παιγνίδι του, ἔκρυβε τὸ καραβάκι του μέσα σὲ κάτι βράχους, ποὺ μόνο αὐτὸς ἤξερε τὸν κρυψώνα τους κι ἔτρεχε στὸ σχολεῖο νὰ προφτάσῃ τὸ μάθημα.

Στὴν ἀρχὴ πρόφταινε. “Οσο ὅμως περνοῦσαν οἱ μέρες, τόσο τοῦ ἄρεσε νὰ κάθεται περισσότερο στὸ λιμανάκι νὰ παίζῃ μὲ τὸ καραβάκι του.

"Ε! πώς τά πᾶς μὲ τὸ καράβι σου, καπετάνιο; τὸν ρωτοῦσε ὁ παππούς.

— Περίφημα! "Ελεγε ὁ ἐγγονός. Τὸ καράβι μου ἀρμει ἵζει τέλεια καὶ πιστεύω, πώς θὰ γίνω πολὺ γρήγορα καπετάνιος μὲ μεγάλο καράβι.

Πέρασαν δυὸς ἑβδομάδες καὶ στὸ σχολεῖο ἔγινε κάτι πολὺ κακὸ γιὰ τὸ Δημητράκη. 'Ο δάσκαλος παράγγειλε μ' ἔνα παιδὶ στὸν παππὺ τοῦ Δημητράκη νὰ πάῃ σχολεῖο, ποὺ τὸν θέλει. "Ετρεξε ὁ παππούς καὶ πῆγε σχολεῖο ἀνήσυχος. Στοχαζόταν, πώς ὁ Δημητράκης κάποιο κακὸ θὰ

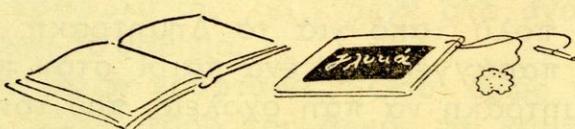
ἔπαθε. Μπήκε μέσα στὸ γραφεῖο καὶ περίμενε τὸ δάσκαλο. Σὲ λίγο ἦρθε μέσα ὁ δάσκαλος μὲ τὸ Δημητράκη.

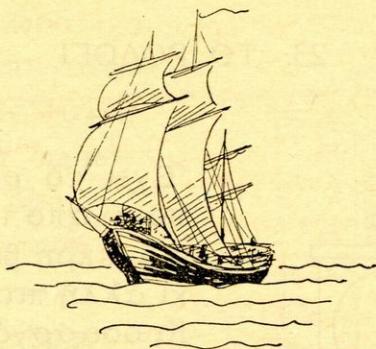
— Σᾶς κάλεσα, εἶπε ὁ δάσκαλος στὸν παππού, γιὰ νὰ σᾶς πῶ, πὼς δὲν εἰμαι καθόλου εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν ἔγγονό σας. Μένει πίσω στὰ μαθήματα καὶ στὸ σχολεῖο ἔρχεται πάντα ἀργά.

Κοκκίνησε ὁ Δημητράκης τότε. Τὰ μάτια του γέμισαν δάκρυα, ὅταν ἀντίκρυσε τὸ λυπημένο πρόσωπο τοῦ παπποῦ του. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Δημητράκης δὲν ἔλεγε ποτὲ ψέματα, δύολόγησε τί ἔκανε στὸ δρόμο κι ἔφτανε στὸ σχολεῖο ἀργότερα.

— Βλέπεις, παιδάκι μου, τοῦ εἶπε ὁ παππούς, τί ἔκαμες; Ἐν θέλης νὰ γίνης καλὸς καπετάνιος, πρέπει νὰ μάθης νὰ κυβερνᾶς πρῶτα τὸν ἑαυτό σου.

‘Ο Δημητράκης κατάλαβε πολὺ καλὰ τὰ λόγια τοῦ παπποῦ. ‘Υποσχέθηκε, πὼς δὲν θὰ τὸ ξανακάμη καὶ πὼς δὲν θὰ ἀμελῆ τὰ μαθήματά του γιὰ τὸ παιγνίδι.

22. ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ

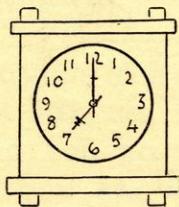
Γλιστρᾶς, καραβάκι,
γλιστρᾶς στὸν ἀφρὸ
καὶ τ' ἄσπρο πανάκι
φουσκώνει ἐλαφρό.

Γλιστρᾶς καὶ θὰ φτάσης
στὰ ξένα ταχιά,
”Ω ! μὴ μᾶς ξεχάσης
ἐκεῖ στὰ μακριά !

Στὸ ξένο ἀκρογιάλι
γιὰ μᾶς νὰ πονῆς,
γοργὰ νάρθης πάλι,
γοργὰ νὰ φανῆς.

Μακριὰ ἀπ' τὸ γιαλό μας,
καθάριο, ἐλαφρό,
καράβι δικό μας
γλιστρᾶς στὸν ἀφρό.

23. ΤΟ ΡΟΛΟΓΙ

”Εχει τὸ ρολόγι
πάνω ἀπὸ τὴν πλάκα
μιὰ μικρὴ βελόνα
κι ἄλλη πιὸ μεγάλη.
Κι ὅσο ἀργὰ πηγαίνει
πάντοτ’ ἡ μικρούλα,
τόσο τριγυρίζει
βιαστικὰ ἡ μεγάλη.

Οἱ βελόνες — τίκι-τάκα —
τριγυρίζουνε στὴν πλάκα.

Μόλις ξημερώσῃ
κι οἱ ἑφτὰ σημάνουν,
στὴ στιγμὴ πετιέμαι
κάτω ἀπ’ τὸ κρεβάτι.
Πλένομαι κι ἀμέσως
σὰ ντυθῶ μοῦ φέρνουν
τὸ ζεστό μου γάλα
μὲ φραντζόλα ἀφράτη.

Κι οἱ βελόνες — τίκι-τάκα —
τριγυρίζουνε στὴν πλάκα.

Στις έννια ἡ ὥρα
στὸ σχολεῖο πηγαίνω,
μὰ ποτὲ, πρὶν φύγω,
δὲν ξεχνῶ νὰ δώσω
τὸ θερμὸ φιλί μου
στὸν καλὸ πατέρα
καὶ στὴ μητερούλα
ποὺ λατρεύω τόσο.

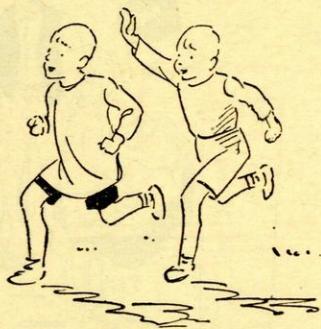

Κι οἱ βελόνες — τίκι-τάκα —
τριγυρίζουνε στὴν πλάκα.

Στις έννια καὶ κάτι
βρίσκομαι στὴν τάξη
καὶ τὸ μάθημά μας
καθὼς πάντα ἀρχίζει.
Τί γοργὰ στ' ἀλήθεια
ποὺ περνᾷ ἡ ὥρα!
Δέκα! "Ολ' ἡ τάξη
μονομιᾶς σκορπίζει.

Κι οἱ βελόνες — τίκι-τάκα —
τριγυρίζουνε στὴν πλάκα.

Στήν αύλη γιὰ λίγο
παίζομ' ὅλοι ἀντάμα
καὶ πηδᾶ, φωνάζει
τὸ τρελὸ τ' ἀσκέρι.
Μὰ στὸ σπίτι πάλι
μὲ χαρὰ γυρνοῦμε,
ὅταν θὰ σημάνη
πιὰ τὸ μεσημέρι.

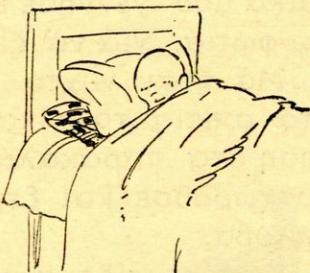
Οἱ βελόνες — τίκι-τάκα —
τριγυρίζουνε στήν πλάκα.

Καὶ στὶς δυὸ τὰ ἵδια
ξαναρχίζουν πάλι,
γράψιμο, μελέτη
μ' εὕθυμη καρδούλα.
Τέσσερεις ! Γυρίζω
τώρ' ἀπ' τὸ σκολειό μου
καὶ βοηθῶ, πρὶν παίξω,
λίγο τὴ μανούλα.

Κι οἱ βελόνες — τίκι-τάκα —
τριγυρίζουνε στήν πλάκα.

Τρέχω στὸ κρεβάτι,
ὅταν πιὰ τὸ βράδυ
τὸ ρολόγι «ῶρα
ὕπνου!» μοῦ φωνάξῃ.
Κι ὅμως ὅλη νύχτα,
πῶς δουλεύει ἐκεῖνο,
τίκι-τίκι-τάκα
δίχως νὰ νυστάξῃ!

Οἱ βελόνες — τίκι-τάκα —
τριγυρίζουνε στὴν πλάκα.

24. ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Εἶναι παραμονὴ Χριστουγέννων. Βράδυ· καὶ τὸ κρύο ἔξω εἶναι τσουχτερό. Τὸ χιόνι σὰν ἄσπρο σεντόνι σκεπάζει τοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ καὶ τὰ γύρω βουνά. Οἱ πατέρας καὶ ἡ μητέρα πήγαν στὴν ἐκκλησία. Τὰ παιδιά εἶναι λυπημένα, γιατὶ δὲν πήγαν κι ἐκεῖνα. Τότε ἡ γιαγιά, γιὰ νὰ διώξῃ τὴ στενοχώρια τῶν παιδιῶν, ἀρχισε νὰ τοὺς λέη τὴ χριστουγεννιάτικη ίστορία.

— Μιὰ Φορά, ξεκίνησε ἔνας φτωχὸς ἀνθρωπος ἀπὸ τὴν καλύβα του νὰ βρῆ φωτιά. Γύριζε ἀπὸ πόρτα σὲ πόρτα, χτυποῦσε νὰ τοῦ ἀνοίξουν κι ἔλεγε :

— Βοηθῆστε με, καλοί μου ἄνθρωποι! Ἡ γυναίκα μου γέννησε ἔνα παιδάκι... Πρέπει ν' ἀνάψω φωτιά, γιὰ νὰ ζεστάνω κι αὐτὴ καὶ τὸ μωρό.

Μὰ ἥταν νύχτα. "Ολοι κοιμόνταν κλεισμένοι στὰ σπίτια τους καὶ κανένας δὲν ἔδινε ἀπάντηση στὰ παρακάλια του. 'Ο ἄνθρωπος ὅλο καὶ προχωροῦσε καὶ ξεμάκραινε ἀπὸ τὴ φτωχή του καλύβα.

Κάποτε εἶδε μακριὰ ἔνα μικρὸ φῶς. "Ολος χαρά, πώς θάβρισκε πιὰ φωτιά, κίνησε κατὰ κεῖ. "Οταν πλησίασε, εἶδε πώς ἥταν μιὰ μεγάλη φωτιὰ κι ὁλόγυρά της ἥταν ξαπλωμένα ἔνα κοπάδι ἀσπρα πρόβατα.

Τὸ κοπάδι τὸ φύλαγε ἔνας γεροβοσκός.

Κι ὁ ἄνθρωπος ποὺ χρειαζόταν τὴ φωτιά, πλησίασε τὰ πρόβατα καὶ εἶδε, πώς στὰ πόδια τοῦ βοσκοῦ ἥταν ξαπλωμένα τρία μεγάλα σκυλιά.

"Οταν πλησίασε ὁ ἄνθρωπος τὰ σκυλιά, ἐκεῖνα ξύπνησαν κι ἄνοιξαν τὰ μεγάλα τους στόματα, γιὰ νὰ γαβγίσουν. Μὰ ἡ φωνή τους παράλυσε στὸ στόμα τους καὶ κανένα γάβγισμα δὲν τάραξε τὴ νυχτερινὴ ἡσυχία.

Τότε ὁ ἄνθρωπος εἶδε, πώς ἀνασηκώθηκε ἡ τρίχα τους, πώς γυάλισαν τὰ δόντια τους καὶ πώς ρίχτηκαν ἐπάνω του. "Ενιωσε, πώς ἔνα σκυλί τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τὰ γόνατα, τ' ἄλλο ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸ τρίτο κρεμάστηκε ἀπὸ τὸ λαιμό του. Μὰ τὰ δόντια τους ἔμειναν παράλυτα καὶ

τὰ σκυλιά, χωρὶς νὰ τοῦ κάνουν κανένα κακό,
τραβήχτηκαν.

Τότε ὁ ἄνθρωπος ἔκαμε νὰ πλησιάσῃ στὴ
φωτιά, μὰ τὰ πρόβατα στριμώχτηκαν τὸ ἔνα
κοντὰ στὸ ἄλλο, τόσο πολύ, ποὺ δὲν εἶχε ποὺ

νὰ πατήσῃ. Τότε κι αὐτὸς ἀρχισε νὰ πατάῃ στὶς
πλάτες τους, μὰ κανένα ἀπὸ τὰ πρόβατα οὔτε
κουνήθηκε, οὔτε ξύπνησε!

Τότε ὁ Γιαννάκης ρώτησε:

— Γιατί, γιαγιά, τὰ πρόβατα ἐξακολούθησαν

ησυχα τὸν ὑπνο τους, ἀφοῦ ξέρομε πόσο δειλὰ εἰναι;

— "Εχε λίγη ύπομονὴ καὶ θὰ τὸ μάθης, εἶπε ἡ γιαγιά κι ἔξακολούθησε τὴ διήγησή της :

— "Οταν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς πλησίασε σχεδὸν τὴ φωτιά, ὁ βοσκὸς σήκωσε τὸ κεφάλι του.

"Ηταν ἔνας κατσουφιασμένος γέρος, παράξενος καὶ σκληρὸς καὶ μιλοῦσε ἀπότομα σὲ ὅλους. "Οταν εἶδε τὸν ἄγνωστο, ποὺ πλησίαζε, ἔριξε ἐπάνω του τὴ μακριά του γκλίτσα, ποὺ ἦταν στὴν ἄκρη μυτερή. Μὰ ἡ γκλίτσα λοξοδρόμησε κι ἔπεσε μὲ πολὺ κρότο στὴ γῆ, χωρὶς νὰ βλάψῃ τὸν ἄγνωστο.

"Η γιαγιά ἥθελε νὰ ἔξακολουθήσῃ, μὰ ὁ Κωστάκης τώρα μὲ τὴν ἀράδα του τὴ ρώτησε :

— Μὰ γιατί, γιαγιά, δὲν τὸν πέτυχε ἡ γκλίτσα;

Μὰ ἡ γιαγιά, χωρὶς νὰ προσέξῃ τὴν ἐρώτηση τοῦ Κωστάκη, ἔξακολούθησε :

— Τότε ὁ ἄγνωστος πλησίασε τὸ βοσκὸ καὶ τοῦ εἶπε :

— Καλέ μου ἄνθρωπε, βοήθησέ με καὶ δῶσε μου λίγη φωτιά. Ἡ γυναίκα μου γέννησε καὶ πρέπει ν' ἀνάψω φωτιὰ νὰ ζεσταθῆ κι αὐτὴ καὶ τὸ μωρό.

"Ο βοσκὸς θέλησε νὰ τοῦ ἀρνηθῆ. Θυμήθηκε ὅμως, πώς τὰ σκυλιὰ δὲν μπόρεσαν νὰ τὸν δαγκάσουν, τὰ πρόβατα δὲν τὸν φοβήθηκαν καὶ δὲν σκορπίστηκαν καὶ πώς ἡ μαγκούρα του δὲν τὸν πέτυχε καὶ δείλιασε. Δὲν τόλμησε λοιπὸν νὰ ἀρνηθῆ στὸν ἄγνωστο.

— Πάρε ὅση φωτιὰ θέλεις ! εἶπε ὁ βοσκός.

Μὰ ἡ φωτιὰ εἶχε χωνέψει πιὰ καὶ δὲν εἶχε κανένα μακρὺ ξύλο ἢ κλαδί. Ἡταν μονάχα ἔνας μεγάλος σωρὸς ἀπὸ ἀναμμένα κάρβουνα. Καὶ ὁ ἄγνωστος δὲν εἶχε οὕτε φτυάρι, οὕτε κανέναν τενεκέ, οὕτε τίποτ' ἄλλο, γιὰ νὰ τὰ βάλῃ καὶ νὰ τὸν πάη σπίτι του.

‘Ο βοσκός, ποὺ τόνιωσε αὐτό, τοῦ ξαναεῖπε :

— Πάρε ὅση φωτιὰ θέλεις· καὶ ἀπὸ μέσα του χαιρόταν, πῶς δὲ θὰ μπορέσῃ νὰ πάρη φωτιά.

Μὰ ὁ ἄγνωστος ἔσκυψε, παραμέρισε μὲ τὸ χέρι του τὴ στάχτη ἀπὸ τὰ κάρβουνα, ὕστερα ἀνασήκωσε τὴν ἄκρη ἀπὸ τὸ φόρεμά του καὶ τὰ ἔβαλε ἐκεῖ. Τί περίεργο ὅμως ! Τὰ κάρβουνα οὕτε τὰ χέρια του ἔκαιγαν, ὅταν τάπιανε οὕτε τώρα τὸ φόρεμά του. Τὰ πήγαινε σπίτι του, σὰ νὰ μῆν ἥταν ἀναμμένα κάρβουνα, ἀλλὰ μῆλα ἢ καρύδια.

Ἐδῶ γιὰ τρίτη φορὰ τὰ παιδιὰ ρώτησαν τὴ γιαγιά :

— Μὰ γιατί, γιαγιά, δὲν τὸν ἔκαψαν τὰ κάρβουνα ;

— Τώρα θὰ ἰδῆτε γιατί, περιμένετε ! Εἶπε ἡ γιαγιά κι ἔξακολούθησε.

“Οταν εἶδε αὐτὰ ὁ κακὸς βοσκός, ἀπόρησε.

— Μὰ τί νύχτα είναι αὐτή, συλλογίστηκε, ποὺ τ’ ἀγριόσκυλα δὲ δαγκάνουν, τὰ πρόβατα δὲν τρομάζουν, ἢ γκλίτσα δὲν πληγώνει καὶ τὰ κάρβουνα δὲν καίνε ;

Σταμάτησε τὸν ἄγνωστο καὶ τὸν ρώτησε :

— Τί νύχτα είναι ἡ σημερινὴ καὶ γιατί ὅλα
ἔχουν τόση καλοσύνη γιὰ σένα;

— "Αν δὲν τὸ βλέπεις μόνος σου, δὲν μπορῶ
ἔγὼ νὰ σου ἔξηγήσω, ἀποκρίθηκε ὁ ἄγνωστος,
καὶ τράβηξε τὸ δρόμο του, γιὰ νὰ προφτάσῃ νὰ
ζεστάνῃ τὴ γυναίκα του καὶ τὸ βρέφος.

'Ο βοσκὸς ἀποφάσισε ν' ἀκολουθήσῃ τὸν
ἄγνωστο καὶ νὰ μάθῃ τί σημαίνουν ὅλα αὐτά.
Πήγαινε λοιπὸν ἀπὸ πίσω του, ὥσπου ὁ ἄγνω-
στος ἔφτασε στὴν καλύβα του.

Εἶδε τότε ὁ βοσκὸς, πώς ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς
δὲν εἶχε οὕτε καλύβα καὶ πώς ἡ γυναίκα του
καὶ τὸ μωρὸ ἦταν ξαπλωμένοι μέσα σὲ μιὰ γυμνὴ
σπηλιά, ποὺ δὲν εἶχε τίποτ' ἄλλο ἀπὸ τοὺς τέσ-
σερεις γυμνοὺς τοίχους. 'Ο βοσκὸς σκέφτηκε
τότε, πώς τὸ μικρὸ καὶ ἀθῶο βρέφος θὰ πάγωνε
μέσα στὴ σπηλιὰ κι ἀν καὶ ἡ καρδιά του ἦταν
σκληρὴ, τὸ λυπήθηκε. Ξεκρέμασε τότε τὸ σα-
κούλι, ποὺ εἶχε κρεμασμένο στὸν ὠμὸ του,
ἔβγαλε μιὰ κάτασπρη μαλακὴ προβιὰ καὶ τὴν
ἔδωσε στὸν ἄγνωστο νὰ τὴ στρώσῃ κάτω ἀπὸ
τὸ παιδάκι.

'Εκείνη τὴ στιγμή, ποὺ αὐτὸς ὁ σκληρὸς ἄνθρω-
πος ἔνιωσε συμπόνια γιὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώ-
πους κι ἔκαμε μιὰν ἐλεημοσύνη, ἀνοιξαν τὰ μάτια
του. Εἶδε αὐτά, ποὺ πρὶν δὲν μποροῦσε νὰ ἰδῃ· κι
ἄκουσε ἔκεινο, ποὺ πρὶν δὲν μποροῦσε ν' ἀκούσῃ.

Εἶδε, πώς ὄλόγυρα ἦταν ἄγγελοι μ' ἀσημέ-
νιες φτερούγες καὶ πώς στὰ χέρια τους κρα-

τοῦσαν κιθάρες. Κι ἄκουσε ποὺ ἔψαλλαν, πῶς τὴ νύχτα ἐκείνη γεννήθηκε ὁ Σωτήρας τοῦ κόσμου.

Τότε κατάλαβε ὁ βοσκός, γιατὶ τὴ νύχτα ἐκείνη δὲν μποροῦσε κανένας νὰ κάμη κακὸ στὸν ἄγνωστο.

"Επειτα εἶδε ὁ βοσκός, πῶς ἄγγελοι ἦταν παντοῦ. Κάθονταν στὴ σπηλιά, κατέβαιναν ἀπ' τὸ βουνό, πετοῦσαν στὸν οὐρανό, περπατοῦσαν πολλοὶ μαζὶ στοὺς δρόμους, σταματοῦσαν στὴν εἰσοδο τῆς σπηλιᾶς καὶ κοιταζαν τὸ βρέφος. Παντοῦ ἦταν σκορπισμένη ἡ χαρά, τὸ τραγούδι καὶ μιὰ λεπτὴ ψαλμωδία. Κι ὅταν ὁ βοσκὸς στὴ σκοτεινὴ ἐκείνη νύχτα εἶδε κι ἄκουσε ὅσα πρὶν οὕτε ἔβλεπε οὕτε ἄκουε, ἔνιωσε μεγάλη χαρά, ποὺ ἄνοιξαν τὰ μάτια του καὶ γονάτισε κι εύχαριστησε τὸ Θεό.

Τότε κι ὁ Γιαννάκης, ποὺ ἡ γιαγιὰ πιὰ σταμάτησε τὴ διήγησή της, εἶπε :

— Τώρα, γιαγιά, κατάλαβα κι ἔγώ, γιατὶ ἐκείνη τὴ νύχτα τὰ σκυλιὰ δὲ δάγκωναν, τὰ πρόβατα δὲν ξυπνοῦσαν ἀπὸ τὸ φόβο τους, ἡ γκλίτσα δὲν πλήγωνε καὶ τὰ κάρβουνα δὲν ἔκαιαν. Εἶχαν ὅλα τὴν καλοσύνη τοῦ Χριστούλη μας, γιατὶ τὸ μωρό, ποὺ γεννήθηκε ἐκείνη τὴ νύχτα, ἦταν ὁ Χριστός ! "Ε, γιαγιάκα ;

— Ναί, παιδάκια μου, εἶπε ἡ γιαγιά καὶ φίλησε τὰ ἐγγονάκια της. Ἐλάτε τώρα καὶ σεῖς στὰ κρεβατάκια σας νὰ κοιμηθῆτε.

25. ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Ειδα χτες βράδυ στ' ὄνειρό μου
τὸ γεννημένο μας Χριστό.

Τὰ βόδια ἐπάνω του φυσοῦσαν
ὅλο τὸ χνῶτο τους ζεστό.

Τὸ μέτωπό του ἥταν σὰν ἥλιος
καὶ μέσα ἡ φάτνη ἡ φτωχικὴ
ἄστραφτε πιὸ καλὰ ἀπὸ μέρα
μὲ κάποια λάμψη μαγική.

Βοσκοὶ πολλοὶ καὶ βοσκοπού-
[λες
τὸν προσκυνοῦσαν ταπεινά.
Ξανθόμαλλοι ἄγγελοι στε-
[κόνταν
κι ἔψαλλαν γύρω του: Ὁσαννά.

Στὰ πόδια του ἔσκυβαν οἱ μάγοι
κι ἔμοιαζε τ' ἄστρο ἀπὸ ψηλά,
πώς θὰ καθίσῃ σὰν κορώνα
στῆς Παναγίτσας τὰ μαλλιά.

26. ΤΟ ΣΠΙΤΙ

—Τὸ δεῖπνο φτιάνει ἡ μάνα μας,
ψαρόσουπα μυρίζει!
ρουφᾶ τὴν ἄχνα ἡ γάτα μας
καὶ γλυκορουθουνίζει.

—Παράτησε τὸ πλέξιμο
τώρα, γιαγιά· νυχτώνει
καὶ στὴν αὐλή μας στρώνεται
σιγὰ σιγὰ τὸ χιόνι.

Τριζοβιολοῦν τὰ κούτσουρα
κι ἡ πιὸ μικρή σου ἐγγόνα
σιμὰ στὸ τζάκι σούβαλε,
γιαγιά, τὴν πολυθρόνα.

—Τί θέλουν τὰ παιδάκια μου;
—Τὸν κοντορεβιθούλη!
—Τοὺς νάνους! Τὴν πεντάμορφη!
—Τοῦ μάγου τὸ σακούλι!

Μαζεύτηκαν τριγύρω της
κι ἀρχίζει : «Σὲ μιὰ χώρα,
κάποια νυχτιά, ποὺ χιόνιζε,
καληώρα σὰν καὶ τώρα....»

Κι ἀκοῦν αύτὰ καὶ στέκονται
μ' ὅρθάνοιχτο τὸ στόμα.

— Γιαγιάκα, ἥταν μικρούτσικο,
πές μας κι ἐν' ἄλλο ἀκόμα.

— Γαβγίζει ὁ σκύλος· τρέξετε
ν' ἀνοίξτε στὸν πατέρα.

Νὰ κι ἡ μανούλα, ποὺ ἔρχεται
κρατώντας τὴ σουπιέρα.

Μὲ γέλια τώρα κάθονται
τριγύρω ἀπ' τὸ τραπέζι
καὶ τὸ γατάκι δλόχαρο
μὲ τὴν οὐρά του παίζει.

27. Η ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑ

Μιάν ήμέρα ό θειος Γιάννης είπε στά δυό του τ' άνιψια, τὸ Γιάγκο καὶ τὸ Γιωργάκη :

— Μεθαύριο τὴν πρωτοχρονιὰ θαρθῆτε νὰ φᾶτε μαζί μου. Θὰ σᾶς ἔχω μιὰ βασιλόπιτα, ποὺ διούλεψαν χίλιοι ἄνθρωποι, γιὰ νὰ γίνη.

Τὰ παιδιὰ ἀπόμειναν μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό.

— Χίλιοι ἄνθρωποι ! Τί λέτε, θεῖε Γιάννη, εἰπαν κι οἱ δυὸ μαζί. Μὰ τότε αὐτὴ ἡ πίτα θὰ είναι πιὸ μεγάλη κι ἀπ' τὸ σπίτι μας !

— Δὲν ξέρω, τοὺς είπε ό θειος. Μεθαύριο θὰ τὴν ίδητε.

Τὰ παιδιὰ δὲν μποροῦσαν νὰ μείνουν ἥσυχα ἀπὸ τὴν περιέργεια. "Ολη ἐκείνη τὴν ήμέρα καὶ τὴν ἄλλη δὲ μιλοῦσαν παρὰ γι' αὐτὴ τὴν περίφημη πίτα, ποὺ θάβλεπαν. Δὲν μποροῦσε νὰ τὸ χωρέσῃ ό νοῦς τους αὐτὸ τὸ πράγμα.

Ξαφνικὰ είπε ό Γιωργάκης :

— Μήπως μᾶς κοροϊδεύει ό θειος Γιάννης ;

Κι ό Γιάγκος, ποὺ ἦταν μεγαλύτερος, τοῦ ἀπάντησε μὲ θυμό :

— Τέτοια ἀστεῖα δὲν τὰ κάνει ό θειος !

Τέλος ἔφτασε ἡ πρωτοχρονιὰ καὶ τὰ παιδιὰ πῆγαν στὸ σπίτι τοῦ θείου τους, γιὰ νὰ τὸν εὐχηθοῦν καὶ νὰ φᾶνε μαζί του. Μὰ τόσο ἀνυπομονοῦσαν νὰ ίδοῦν τὴν πίτα, ποὺ καλὰ καλὰ δὲν καταλάβαιναν τί ἔτρωγαν. Εἶχαν χάσει τὴ μι-

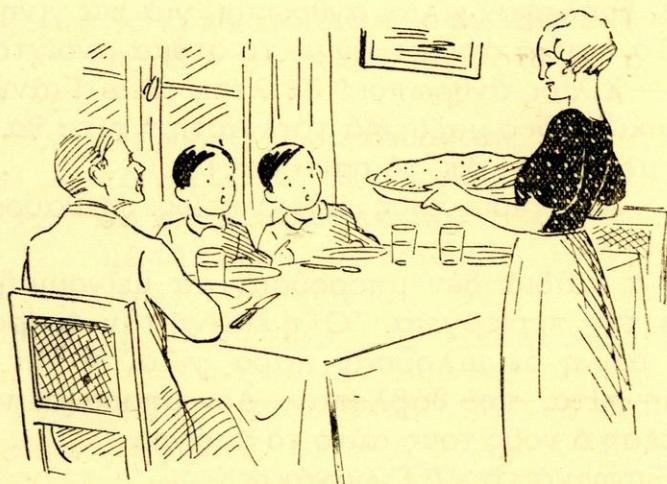
λιά τους κι όλοένα κοίταζαν κατά τὴν πόρτα.

Μὰ ἀπὸ τὴν πόρτα θαρχόταν; καὶ θὰ χωροῦσε νὰ μπῆ;

Ἐπιτέλους παρουσιάστηκε ἡ βασιλόπιτα.

Ἡταν μιὰ πίτα συνηθισμένη, δπως ὅλες.

— Δὲ θάναι αὐτή, εἶπε ὁ Γιωργάκης σιγά στὸν ἀδερφό του.

— Αὕτη εἶναι, τοῦ ἀπάντησε ὁ θεῖος, ποὺ τὸν ἄκουσε.

‘Ο Γιωργάκης τότε δὲ βάσταξε καὶ φώναξε :

— Μά, καλὲ θεῖε, χίλιοι ἄνθρωποι δούλεψαν, γιὰ νὰ κάνουν αὐτὴ τὴν πιτίτσα ;

— Φάγε πρῶτα, παιδί μου, τὸ κομμάτι σου κι ἔπειτα θὰ τὰ ποῦμε, τοῦ εἶπε ὁ θεῖος.

Τὰ παιδιά, ἀφοῦ ἔφαγαν τὴν πίτα τους γρή-

γορα γρήγορα, σηκώθηκαν και πήγαν κοντά του.

— Πάρτε μολύβι και χαρτί, τους εἶπε ὁ θεῖος κι ἐλάτε νὰ κάνωμε τὸ λογαριασμό.

Πήγαν μέσα στὸ γραφεῖο, πήραν χαρτὶ και μὲ τὸ μολύβι στὸ χέρι τὸν κοίταζαν στὰ μάτια και περίμεναν.

— Γιὰ νὰ γίνη αὐτὴ ἡ πίτα, τί χρειάζεται πρῶτα πρῶτα; τους ρώτησε ὁ θεῖος.

— Ἀλεύρι, φῶναξε ὁ Γιάγκος, ποὺ εἶχε παρασταθῆ στὸ ζύμωμα τῆς δικῆς τους βασιλόπιτας.

— Λαμπρά, εἶπε ὁ θεῖος. Ξέρεις ὅμως πόσοι ἄνθρωποι πρέπει νὰ δουλέψουν, γιὰ νὰ γίνη αὐτὸ τὸ ἀλεύρι;

Πρῶτα πρῶτα χρειάζονται γεωργοί, γιὰ νὰ ὅργωσουν τὴ γῆ, νὰ σπείρουν και νὰ θερίσουν. Και γιὰ τὸ ὅργωμα χρειάζεται ἀλέτρι. Γιὰ νὰ γίνη τὸ ἀλέτρι, δούλεψαν μεταλλουργοί, σιδεράδες, ξυλουργοί. Ἔπειτα τὸ ἄλογο, ποὺ τραβᾶ τὸ ἀλέτρι, χρειάζεται πέτσινα λουριά. Γιὰ νὰ γίνουν αὐτὰ τὰ πέτσινα λουριά, πρέπει νὰ δουλέψουν τὸ πετσὶ οἱ βυρσοδέψες, οἱ ταμπάκηδες, ὅπως τοὺς λένε.

“Ἄς ποῦμε λοιπόν, πώς ἔχομε τὸ σιτάρι. Πρέπει τώρα νὰ τ’ ἀλέσωμε, γιὰ νὰ γίνη ἀλεύρι. Και χρειάζεται μύλος γι αὐτὴ τὴ δουλειά. Και γιὰ νὰ γίνη ὁ μύλος, χρειάζονται χτίστες και λατόμοι, γιὰ νὰ κουβαλήσουν τὶς μυλόπετρες.

Τὰ παιδιὰ τὸν ἄκουναν μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα και δὲν πρόφταιναν νὰ γράφουν.

— Τί ἄλλο χρειάζεται, γιὰ νὰ γίνη ἡ πίτα; τοὺς ρώτησε ὁ θεῖος τους.

‘Ο Γιάγκος πετάχτηκε πάλι κι εἶπε:

— Σταφίδες, μυρωδικά, ζάχαρη.
— Ἐκτὸς ἀπ’ τὶς σταφίδες ὅμως, ποὺ ὁ τόπος μας ἔχει ἀπ’ αὐτὲς ἀφθονες, τ’ ἄλλα, ἡ ζάχαρη καὶ τὰ μυρωδικά, μᾶς ἔρχονται ἀπὸ μακρινὲς χῶρες, εἶπε ὁ θεῖος. Γιὰ νὰ φτάσουν ὡς ἐδῶ, χρειάζονται καράβια. Καὶ γιὰ νὰ γίνουν τὰ καράβια, σὰν πόσοι στοχάζεστε νὰ δούλεψαν; καὶ τὸ καράβι πάλι χρειάζεται καπετάνιο καὶ ναῦτες, γιὰ νὰ ταξιδέψῃ.

— Ἔπειτα, θεῖε, εἶπε ὁ Γιάγκος, χρειάζονται ἔμποροι, γιὰ νὰ τὰ παραλάβουν αὐτὰ τὰ ἔμπορεύματα.

— Πολὺ σωστὰ τὸ εἶπες, Γιάγκο. Αὔτοὶ εἶναι οἱ μεγαλέμποροι. Ἀπ’ αὐτοὺς κατόπι τὰ παίρνουν οἱ μπακάληδες καὶ τὰ πουλοῦν στὸν κόσμο. Βλέπετε λοιπὸν πόσοι καὶ πόσοι δούλεψαν, γιὰ νάρθουν αὐτὰ τὰ εἰδὴ ὡς ἐδῶ; μὰ ἡ πίτα χρειάζεται κι ἄλλα πράγματα, γιὰ νὰ γίνη. Αύγα, γάλα, βούτυρο...

— Στάσου, στάσου, θεῖε Γιάννη, φώναξε τώρα δ Γιωργάκης. Εἶμαι βέβαιος, πώς τοὺς περάσαμε τοὺς χίλιους.

— Καὶ πάλι δὲν τοὺς λογάριασα ὅλους, τοὺς εἶπε ὁ θεῖος. Κι ἔπειτα ἡ πίτα πρέπει νὰ ψηθῇ. Χρειάζονται λοιπὸν καρβουνιάρηδες, γιὰ νὰ μεταφέρουν τὸ κάρβουνο καὶ φούρναρης, γιὰ νὰ τὴν ψήσῃ. Καὶ ποῦ θὰ τὴ βάλωμε, γιὰ νὰ ψηθῇ;

σ' ἔνα ταψί. Τὸ ταψὶ ποιὸς θὰ τὸ φτιάξῃ; ὁ γύφτος. Καὶ ποιὸς θὰ τὸ γανώσῃ; ὁ γανωματής.

— Δὲ χωράει ἄλλους τὸ χαρτί μου, θεῖε, τοῦ φώναξε δὲ Γιάγκος.

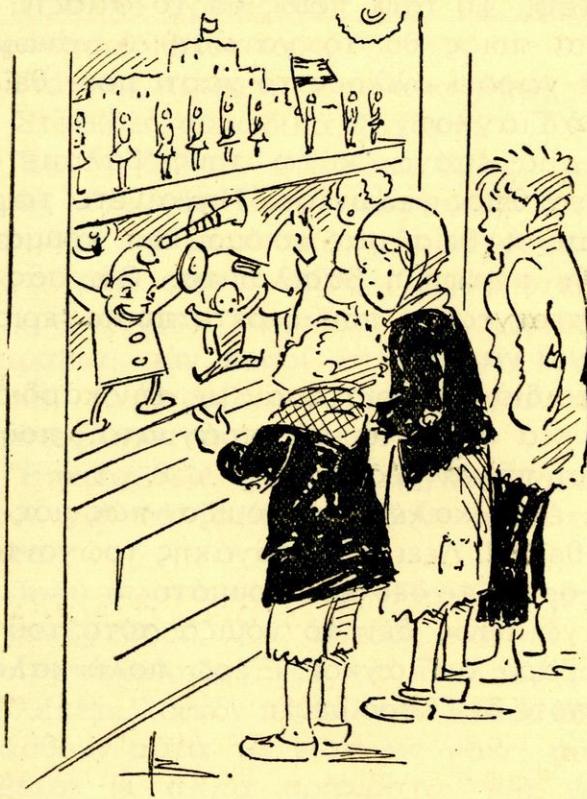
— "Ε, μὰ ἐπάνω κάτω τοὺς βάλαμε ὅλους πιά, εἶπε ὁ θεῖος γελώντας. Πηγαίνετε τώρα νὰ σᾶς δώσῃ ἡ θεία σας ἀκόμα ἔνα κομμάτι ἀπ' αὐτὴ τὴν περίφημη βασιλόπιτα. Θὰ σᾶς φανῆπιὸ νόστιμη τώρα, ποὺ ξέρετε πόσα χέρια βοήθησαν, γιὰ νὰ γίνη.

Τὰ παιδιά εὐχαρίστησαν μὲ τὴν καρδιά τους τὸ θεῖο γιὰ ὅλ' αὐτὰ τὰ πράγματα, ποὺ τοὺς ἔμαθε καὶ πήγαν μέσα.

— Κι ἐγώ, καλέ, ποὺ νόμιζα, πώς μᾶς κορόιδευε ὁ θεῖος! Λέει ὁ Γεωργάκης τρώγοντας μὲ μεγάλη ὅρεξη τὸ δεύτερο κομμάτι.

— Ἔγὼ ὅμως δὲν τὸ νόμιζα αὐτό, τοῦ ἀπάντησε σοβαρὰ ὁ Γιάγκος. Ξέρω πολὺ καλά, πώς ὁ θεῖος ποτὲ δὲν κοροϊδεύει.

28. ΚΑΛΕ ΑΓΙΕ ΒΑΣΙΛΗ

Πόσο συλλογιέμαι τὰ φτωχὰ παιδάκια
τώρα τὸ χειμώνα, ποὺ στοὺς δρόμους κρυώνουν.
Στὶς γωνιές τὰ βλέπεις νάναι μαζεμένα
καὶ τὰ παγωμένα χέρια νὰ χουφτώνουν.

Τὰ φτωχὰ παιδάκια δὲν τὰ περιμένει
στὸ ζεστὸ σπιτάκι μιὰ καλὴ μητέρα.

Μοναχά, ὄρφανούλια, τριγυρνοῦν στοὺς δρόμους,
στὴ βροχή, στὰ χιόνια, στὸν κακὸν ἀγέρα.

Τὰ φτωχὰ παιδάκια στέκουν μαγεμένα
μπρὸς ἀπ' τὶς βιτρίνες — κι ἄχ! πόσο ποθοῦνε
τὶς ξανθές κουκλίτσες, τ' αὐτοκινητάκια,
ὅμορφα παιγνίδια, ποὺ δὲ θὰ χαροῦνε!

— Καλὲ "Αγιε Βασίλη, φέρε σὺ παιγνίδια
στὰ παιδιά, ποὺ οἱ ἄλλοι τάχουν λησμονήσει.
Καὶ στὶς πικραμένες τὶς καρδοῦλες κάνε
τὸ λευκὸ λουλούδι τῆς χαρᾶς ν' ἀνθίση!

29. Η ΚΟΥΚΛΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Μέσα στὴν αὐλὴ ἐνὸς μεγάλου σπιτιοῦ παιζουν δυὸ κοριτσάκια. Εἶναι ὅμορφα καὶ καλοντυμένα. Τὸ ἔνα παίζει μ' ἔνα μεγάλο τόπι. Τὸ ἄλλο κρατεῖ ἀπ' τὸ χέρι μιὰ κούκλα κουτσὴ καὶ προσπαθεῖ νὰ τὴν κάμη νὰ περπατήσῃ.

— Γιατί, Χριστινάκι, παίζεις μὲ τὴν παλιά σου τὴν κούκλα; γιατί δὲ φέρνεις ἑκείνη, ποὺ σοὺ χάρισε φέτος τὴν πρωτοχρονιά; Μὰ μαμά σου;

— Δὲν τὴν ἔχω πιά, Λιλίκα. Τὴ χάρισα!

— Τὴ χάρισες; κρίμα στὴν κούκλα! Καλέ, ἔκείνη ἦταν σὰ ζωντανή! Μὰ γιατί τὴ χάρισες;

— Ἡρθε, ὅταν κοιμόμουνα καὶ κάθισε κοντά

μου ό καλός μου ό αγγελος. Έκεινος μοῦ εἶπε νὰ τὴν χαρίσω.

— Δὲν καταλαβαίνω τί μοῦ λές. Ποιός αγγελος;

— Άκουσε νὰ ιδῆς πῶς ἔγινε. Κοιμόμουνα κι ἄκουσα ἔνα φροῦ φροῦ ξαφνικά. Τὰ φτερά του ἔκαναν αὐτὸν τὸν κρότο. Μοῦ τὸ εἶχε πεῖ ή μαμά μου. Τὸ βράδυ τῆς πρωτοχρονιᾶς ἔρχεται καὶ ξαγυρυπνᾶ κοντὰ στὰ καλὰ παιδιὰ ό καλός τους αγγελος. Καὶ τὸν περίμενα, γιατὶ δὲν εἶχα κάμει καμιάν ἀταξία δλον αὐτὸν τὸν καιρό.

— Καὶ πῶς ήταν; δὲν τὸν φοβήθηκες; ήταν πολὺ μεγάλος;

— Ήταν σὰν καὶ μᾶς μικρούλης. Τὰ μαλλάκια του ἔλαμπαν σὰν τὸν ήλιο. Τοῦ ἔδειξα τὴν κούκλα μου, ποὺ κοιμόταν στὸ πλευρό μου. "Εσκυψε ἐπάνω ἀπ'" τὸ κρεβατάκι μου, μὲ κοίταξε καὶ μοῦ εἶπε :

— Θέλω νὰ μοῦ κάνης μιὰ χάρη, Χριστινάκι. Στὴ ζητῶ, γιατὶ είσαι φρόνιμη κι ἔχεις καλὴ καρδιά. Πίσω ἀπ' τὴν αὐλή σας, μέσα σ' ἔνα παλιὸ σπιτάκι, κάθεται ἔνα κοριτσάκι σὰν καὶ σένα καλό. Είναι δημος τόσο φτωχό! Δὲν ἔχει μανούλα. Τὴν πρωτοχρονιὰ τὴν πέρασε πάλι μὲ ζερὸ ψωμάκι. Δὲν είναι κρίμα; χάρισέ της αὐτὴν τὴν ὥραία κούκλα νὰ τῆς χαμογελᾷ.

Έγώ τρόμαξα. Πήρα τὴν κούκλα καὶ τὴν ἔσφιξα στὴν ἀγκαλιά μου.

— Νὰ τῆς δώσω τὴν ἀλλη, τὴν παλιά, τοῦ εἶπα. Δὲν είναι καὶ τόσο χαλασμένη.

Μὰ τὸ ἀγγελούδι δὲ μοῦ ξαναμίλησε. Σάλεψε
τὰ φτεράκια του, φροῦ φροῦ καὶ χάθηκε...
Τότε ἐμένα μὲ πῆραν τὰ κλάματα.

— Καὶ ἡ κούκλα σου; τί ἔγινε ἡ κούκλα;

— "Αμα εξύπνησα, τὰ θυμήθηκα ὅλα. Τί θὰ λένη
γιὰ μένα τ' ἀγγελάκι στὸν οὐρανό, σκεπτόμουνα.
Δὲν μποροῦσα νὰ ἡσυχάσω. Λοιπόν, χωρὶς νὰ πῶ
τίποτε στὴ μαμά μου, πῆρα τὴν καινούργια κού-
κλα. Κατέβηκα σιγά σιγά τὴ σκάλα. "Ανοιξα τὴν

πόρτα τής Μαριγούλας και μπῆκα μέσα. «Πάρε, τής λέω, Μαριγούλα, τὴν κούκλα μου νὰ σοῦ χαμογελᾶ».

— Πο, πό! Φαντάζομαι πῶς θάκανε!

— Ναι! Τὴν κοίταζε και δὲ χόρταινε. Μοῦ λέει: «Τί όμορφη! Τόσο όμορφη και μοῦ τὴ χαρίζεις;»

— Και γύρισες μ' ἄδεια τὰ χέρια; πῶς σὲ λυπᾶμαι!

— Στὴν ἀρχὴ κι ἐγὼ λυπήθηκα. "Υστερα μ' ἔπιασε ἔτσι μιὰ χαρά, ποὺ μοῦ ἐρχόταν νὰ φωνάξω!

— Και τ' ἀγγελάκι δὲν τὸ εἶδες πιά;

— "Οχι, μὰ τώρα ξέρω, πῶς εἰναι εὐχαριστημένο μαζί μου. Και θὰ ξανάρθη τοῦ χρόνου. Θὰ καθίση κοντὰ στὸ κρεβάτι μου δλη τὴ νύχτα τῆς πρωτοχρονιᾶς. "Ετσι μοῦ εἶπε ἡ μαμά μου. Κι δ, τι μοῦ ζητήση τότε πάλι, θὰ τὸ κάμω.

— "Αχ! ὅταν τὸ ξαναϊδῆς, παρακάλεσέ το νάρθη και σὲ μένα. "Ας ἔρθη κι ἄς μοῦ ζητήση δ, τι θέλει γιὰ τὰ φτωχὰ τὰ παιδάκια. "Ακόμη κι ἔκείνο τὸ χρυσοδεμένο βιβλίο, ποὺ μοῦ χάρισε ἡ θείτσα μου.

— "Εννοια σου, Λιλίκα. "Οταν ξανάρθη, θὰ τοῦ τὸ πῶ. Και νὰ δῆς, ποὺ θάρθη και σὲ σένα. Εἰναι τόσο καλό!

30. ΑΛΗΘΙΝΗ ΧΑΡΑ

Γιατί, μαμά μου, τὴ στιγμὴ ποὺ κάνω ἐλεημοσύνη
νιώθω στὰ στήθη μου γλυκιὰ κι ἀτέλειωτη χαρά;
κι δταν τὸ χέρι μου κρυφὰ τὸν ὀβολό μου δίνη,
γιατί νομίζω, πῶς πετῶ μ' ἄγγελικὰ φτερά;

— Παιδί μου, κάθε ἄνθρωπος, ὅπου στὸν κόσμο
[μένει,
ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ ἔρχεται στὴ γῆ νὰ γεννηθῆ,
ώς τὴ στιγμὴ τὴν ὕστερη, ποὺ φεύγει καὶ πεθαίνει,
ἔχει ἔνα φύλακ' ἄγγελο, ποὺ τὸν ἀκολουθεῖ.

Καὶ κάθε πράξη του καλὴ ὁ ἄγγελος τὴν κρίνει
καὶ γελαστός, χαρούμενος σκύβει καὶ τὸν φιλεῖ.
Κι ὅση χαρὰ ἔχει ὁ ἄγγελος, τόση χαρὰ τοῦ δίνει
μ' ἔκεινο τὸ γλυκύτατο κι ἄγγελικὸ φιλί.

Γι' αὐτὸ καὶ σὺ νὰ χρεωστᾶς μεγάλη εὔγνωμοσύνη,
εὔγνωμοσύνη στοὺς φτωχοὺς θερμὴ καὶ περισσή,
ποὺ πάντα γίνοντ' ἀφορμὴ μὲ τὴν ἐλεημοσύνη
νὰ χαίρεται ὁ ἄγγελος, νὰ χαίρεσαι καὶ σύ.

31. ΤΟ ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΚΙ ΠΟΥ ΦΥΤΡΩΣΕ

Μια μέρα δ Ηιαννάκης κοίταζε τὸν πατέρα του, ποὺ ἔριχνε στὸ χωράφι μὲ τὶς χοῦφτες του κάτι μικρὰ σποράκια. Τὰ σποράκια αὐτὰ ἦταν πολὺ γυαλιστερὰ καὶ δ Ηιαννάκης ρώτησε :

- Τί κάνεις αὐτοῦ, πατεράκη;
- Νά, λινάρι σπέρνω. Θὰ μεγαλώσῃ καὶ ἡ μητέρα θὰ σοῦ κάνη μ' αὐτὸ πουκαμισάκια.

‘Ο Ηιαννάκης δὲ μίλησε πιά. Σκεπτόταν, πὼς ποτὲ δὲν εἶδε νὰ φυτρώνουν πουκάμισα ἀπὸ τὰ χωράφια.

“Υστερα ἀπὸ δυὸ ἑβδομάδες σκεπάστηκε τὸ χωράφι μ' ἐνα μεταξένιο χορταράκι. Τότε σκέφτηκε δ Ηιαννάκης :

- Τί καλὰ ποὺ θάταν, νὰ εἶχα ἐνα τέτοιο πουκαμισάκι !

Τρεῖς φορὲς πῆγαν οἱ δυὸ ἀδερφὲς τοῦ Ηιαννάκη μὲ τὴ μητέρα τους καὶ καθάρισαν τὸ χωράφι ἀπὸ τ' ἀγριόχορτα καὶ κάθε φορὰ ἔλεγαν στὸ Ηιαννάκη :

- Θὰ σοῦ κάμωμε ἐνα ὥραιο πουκαμισάκι !
- Καὶ πάλι δ Ηιαννάκης δὲ μίλησε· σκεπτόταν, πὼς μποροῦσαν νὰ φυτρώσουν ἀπὸ τὴ γῆ ὥραια πουκαμισάκια !

Πέρασαν ἀκόμη κάμποσες ἑβδομάδες. Τὸ χορταράκι φούντωνε καὶ στὴν κορυφή του φάνηκε ἐνα ὥραιο θαλασσὸι ἀνθάκι.

— Τέτοια είναι τὰ μάτια τοῦ Κωστάκη μας, εἶπε μὲ τὸ νοῦ του ὁ Γιαννάκης. Πουκαμισάκι ὅμως μὲ τέτοιο χρῶμα δὲν εἶδα νὰ φορῇ κανένας.

“Άμα ἔπεσαν τὰ λουλούδια, στὴ θέση τους φάνηκαν πράσινα κεφαλάκια. Σὲ λίγες μέρες, ἀφοῦ τὰ κεφαλάκια πῆραν ἔνα χρῶμα σκούρο καὶ ξεράθηκαν λίγο, ἡ μητέρα καὶ οἱ ἀδερφὲς τοῦ Γιαννάκη ξερίζωσαν ὅλο τὸ λινάρι, τὸ ἔδεσαν μικρὰ δεματάκια καὶ τὸ ἄπλωσαν στὸ χωράφι νὰ ξεραθῆ.

Σὰν πέρασαν λίγες μέρες καὶ ξεράθηκε τὸ λινάρι, ἄρχισαν νὰ κόβουν τὰ κεφαλάκια κι ὑστερα πῆραν τὰ δεματάκια μὲ τὰ κομμένα κεφαλάκια καὶ τάριξαν μέσα στὸ ποτάμι. Φρόντισαν ὅμως νὰ τὰ πλακώσουν μὲ πέτρες, γιὰ νὰ μήν τὰ πάρη τὸ ρέμα.

Καθὼς ἔκαναν αὐτὲς τὶς δουλειές οἱ ἀδερφὲς τοῦ Γιαννάκη, τοῦ εἶπαν πάλι:

— ‘Ωραίο πουκαμισάκι θὰ κάμης, Γιαννάκη.

Μὰ καὶ πάλι ὁ Γιαννάκης δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ, πῶς ἀπὸ τὰ δεμάτια ἐκεῖνα, ποὺ ἔβαζαν στὸ νερὸ νὰ μουσκέψουν, θὰ γινόταν τὸ πουκαμισάκι του. Στεκόταν ἀμίλητος καὶ μὲ λύπη κοίταζε τὶς ἀδερφές του, ποὺ βουτοῦσαν τὸ πουκαμισάκι του στὸ νερό.

“Οταν πέρασαν δυὸ ἔβδομάδες, ἔβγαλαν τὸ λινάρι ἀπὸ τὸ ποτάμι, τὸ στέγγωσαν κι ἄρχισαν νὰ τὸ χτυποῦν· πρῶτα μ’ ἔνα σανίδι στὸ ἀλώνι

καὶ ὕστερα μ' ἔνα δίκρανο στὴν αὐλή. Ἔβλεπε
δι Γιαννάκης τότε, πῶς ἀπὸ τὸ λινάρι πετιόταν
στὸν ἀέρα σὰ σκόνη τὸ πίτουρο.

Ἄφοῦ τὸ χτύπησαν καλὰ καλά, ἄρχισαν νὰ
ξένουν τὸ λινάρι μ' ἔνα σιδερένιο χτένι, ὥσπου
ἔγινε μαλακὸ καὶ μεταξένιο. Καὶ πάλι τότε
εἶπαν οἱ ἀδερφὲς τοῦ Γιαννάκη :

— Πολὺ ὅμορφο θὰ σου γίνη τὸ πουκαμισάκι
σου, Γιαννάκη.

Τότε ὁ Γιαννάκης δὲ βάσταξε καὶ εἶπε :

— Πῶς θὰ γίνη αὐτὸ πουκαμισάκι; αὐτὸ μοιά-
ζει μὲ τὰ μαλλάκια τοῦ Κωστάκη μας καὶ ὅχι μὲ
πουκαμισάκι.

Οἱ ἀδερφὲς τοῦ Γιαννάκη γέλασαν καὶ δὲν
τοῦ εἶπαν πιὰ τίποτε.

“Αρχισαν οἱ μεγάλες χειμωνιάτικες βραδιές.
Ἡ γιαγιά τοῦ Γιαννάκη πέρασε μιὰ τούφα ἀπὸ τὸ
λινάρι στὴ ρόκα της κι ἄρχισε νὰ τὸ γνέθη.

Καὶ ὁ Γιαννάκης, ποὺ ἔβλεπε τὴ γιαγιά του νὰ
γνέθη, σκεπτόταν :

— Αὐτὲς εἰναι κλωστές· ποὺ εἰναι τὸ πουκαμι-
σάκι μου, ποὺ τόσον καιρὸ μοῦ λένε;

Πέρασε ὁ χειμώνας, ἡ ἄνοιξη καὶ τὸ καλοκαίρι.

“Ηρθε τὸ φθινόπωρο. Ὁ πατέρας ἔφερε στὸ
σπίτι ἔναν ἀργαλειὸ καὶ τὸν ἔστησε. Ἡ γιαγιά
πέρασε σὲ κάτι μεγάλα χτένια τὸ στημόνι καὶ ἡ
μητέρα ἄρχισε νὰ περνάῃ γρήγορα τὴ σαΐτα ἀνά-
μεσα στὶς κλωστὲς ἐκεῖνες. Τότε ὁ Γιαννάκης
κατάλαβε, πῶς τὸ πανὶ γίνεται ἀπὸ τὶς κλωστές.

“Οταν έτοιμάστηκε τὸ πανί, τὸ ἄπλωσαν στὸ χιόνι νὰ παγώσῃ καὶ τὴν ἀνοιξη τὸ ἄπλωσαν στὸν ἥλιο, ἐπάνω στὸ χορτάρι καὶ τὸ ράντισαν μὲ νερό. Τότε ὁ Γιαννάκης εἶδε, πῶς τὸ πανὶ ἀπὸ σταχτὶ ἔγινε ἀσπρὸ σὰν ἀφρός.

“Ηρθε πάλι ὁ χειμώνας. Ἡ μητέρα ἔκοψε ἀπὸ τὸ πανὶ πουκάμισα καὶ οἱ ἀδερφὲς τοῦ Γιαννάκη τὰ ἔραψαν.

Τὰ Χριστούγεννα ὁ Γιαννάκης κι ὁ Κωστάκης ἔβαλαν τὰ καινούργια καὶ ἀσπρὰ σὰν τὸ χιόνι πουκαμισάκια τους.

Τότε δὲ Γιαννάκης, καμαρώνοντας τὸ καινούργιο του πουκαμισάκι, φώναξε:

— Πόσος καιρὸς πέρασε, γιὰ νὰ γίνη τὸ πουκαμισάκι μου! "Αν παίρναμε τὸ πανὶ ἀπὸ τὸν ἔμπορο, ποτὲ δὲ θὰ τὸ πίστευα, πῶς χρειάζεται τόσος καιρὸς καὶ τόση δουλειά, γιὰ νὰ γίνη τὸ λινάρι πανὶ.

32. Ο ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ Τ' ΑΡΝΑΚΙ

‘Ο λύκος, ποὺ ἔχει μεγάλα μάτια, γιὰ νὰ βλέπῃ καλύτερα, μεγάλα αὐτιά, γιὰ νὰ ἀκούῃ καλύτερα, μακριὰ δόντια, γιὰ νὰ τρώῃ καλύτερα, εἶναι κακὸς καὶ πρέπει ὅλοι νὰ τὸν φοβοῦνται. ‘Ο λύκος ὅμως, τὸ παιγνιδάκι, ποὺ παίζουν τὰ παιδάκια, δὲν εἶναι καθόλου κακὸς καὶ μόνο γλυκὰ πολλὰ ξέρει νὰ τρώῃ. Τὸ λύκο αὐτὸν τὸν λένε Ἀγγελικούλα καὶ ἔχει ὅμορφα καστανὰ ματάκια, ἐνα μικρούλι στοματάκι καὶ τὰ μαλλάκια του εἶναι δεμένα μὲ μιὰ κορδέλα.

“Οταν ἀρχίζῃ τὸ παιγνίδι, ὅλοι κοιτάζουν τὴν Ἀγγελικούλα καὶ λένε:

— Ποιός θέλει νὰ κάμη τὸ λύκο;

— Ἔγώ! Φωνάζει ἀμέσως ἡ Ἀγγελικούλα.

“Ολοι ξέρουν, πῶς ἡ Ἀγγελικούλα εἶναι ὅμορφο καὶ χαριτωμένο λυκάκι καὶ πῶς δὲν τρώει τὰ πρόβατα. Γι' αὐτὸ ὅποιος θέλει νὰ παίξῃ τὸ παιγνίδι αὐτό, ποὺ εἶναι πολὺ διασκεδαστικό, γίνεται ἀρνάκι. Μαζεύονται τότε πολλὰ ἀρνάκια,

ξνα σωστὸ κοπάδι, γιατὶ ὅλα τὰ παιδάκια θὰ παίξουν. Ἀφοῦ μάλιστα θὰ παίξῃ καὶ ἡ μεγάλη τους ἡ ἀδερφή, ἡ Οὐρανία, πῶς νὰ μὴν παίξουν ὅλα!

Αὐτὴ πάει μπροστὰ καὶ προφυλάγει ὅλα τὰ ἀρνάκια ἀπὸ τὸ λύκο. Τὰ ἀρνάκια στέκονται τὸ ξνα πίσω ἀπὸ τὸ ἄλλο καὶ κρατιοῦνται τὸ καθένα ἀπὸ τὸ μπροστινό του ἀρνάκι. "Ετοι,

ἀφοῦ τοποθετηθοῦν, ὅπως βλέπετε καὶ στὴν εἰκόνα μπροστά σας, ἀρχίζει τὸ παιγνίδι μὲ τὸ τραγούδι τῆς Οὐρανίας:

Γερολύκε, γερολύκε,
τι ἰδέα ποὺ σοῦ μπῆκε!

Ἄρνάκι σοῦ μυρίζει, ἀρνάκι τρυφερό,
τοῦ κάκου τριγυρίζεις καὶ χάνεις τὸν καιρό.

Γερολύκε, γερολύκε,
τί ίδέα ποὺ σοῦ μπήκε!

Καὶ τρέχουν, τρέχουν τὰ παιδάκια κι ὅσο κι ἄν
προσπαθῇ ὁ κακομοίρης ὁ λύκος, κανένα ἀρνάκι
δὲν μπορεῖ νὰ πιάσῃ.

Ἡ Οὐρανία, ἡ μεγάλη ἀδερφή, ποὺ στέκεται
μπροστά τους, ξέρει καὶ τὰ προφυλάγει καλά.

Ο Ἔκτορας, τὸ μικρὸ καὶ χαριτωμένο σκυ-
λάκι τῆς Ἀγγελικούλας, θέλει κι αὐτὸς νὰ βοη-
θήσῃ τὴν κυρία του καὶ τρέχει μαζί της. Τίποτε
ὅμως κι ἔκεινο δὲν κατορθώνει.

Καὶ ἡ Οὐρανία ξαναρχίζει τὸ τραγούδι της:

Γερολύκε, γερολύκε,
τί ίδέα ποὺ σοῦ μπήκε!

Ἀρνάκι σοῦ μυρίζει, ἀρνάκι τρυφερό,
τοῦ κάκου τριγυρίζεις καὶ χάνεις τὸν καιρό.

Γερολύκε, γερολύκε,
τί ίδέα ποὺ σοῦ μπήκε !

Καὶ ἡ λυκοπούλα τρέχει δεξιά, τρέχει ἀρι-
στερά, πηδάει δεξιά, πηδάει ἀριστερά καὶ ὁ
Ἐκτορας γαβγίζει. Τὰ μικρὰ ἀρνάκια φωνάζουν
μπέε μπέε καὶ σφίγγουν τὰ φορέματα τῶν μεγα-
λυτέρων. Ὁρμᾶ ἡ λυκοπούλα ἐπάνω τους κι ἔ-
κεινα προσπαθοῦν νὰ σωθοῦν. Γέλια καὶ φωνὲς
ἀκούονται ἀδιάκοπα. Καὶ ὁ λύκος καὶ τὰ πρό-
βατα γελοῦν καὶ ὅλοι διασκεδάζουν.

33. ΤΙ ΕΠΑΘΕ ΕΝΑ ΑΣΠΡΟ ΚΟΥΝΕΛΑΚΙ

Τέσσερα μικρά κουνελάκια γεννήθηκαν μέσα σὲ μιὰ φωλιά, στρωμένη μὲ χορτάρι καὶ ζοῦσαν εύτυχισμένα μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας τους.

Ήταν μικρούλια καὶ παχουλά, ὅμοια καὶ τὰ τέσσερα στὴν δόμορφιά. Τὰ τρία ὅμως ἦταν ἀσπρά κάτω στὴν κοιλιά, μὲ μπαλώματα μαῦρα ἐπάνω στὴν ράχη τους. Μόνο ἔνα ἦταν κάτασπρο ἀπὸ τὴν κορυφὴν ὡς τὰ νύχια. Γι' αὐτὸν ἡ μητέρα του καμάρωνε καὶ ἦταν ύπερήφανη.

Άλλο κουνέλι δὲν ἦταν τόσο χαριτωμένο σὰν κι αὐτό. Κι ὅσο μεγάλωνε, τόσο πιὸ δόμορφο γινόταν. Τὰ ματάκια του ἔλαμπαν σὰ δυὸ κόκκινα ρουμπίνια καὶ τὰ δοντάκια του ἦταν κοφτερά σὰ δόντια πριονιοῦ. Στὸ μουσουδάκι του εἶχε ἔνα μουστακάκι ἀπὸ τρεῖς τρίχες σὲ κάθε μεριά.

Ή μητέρα τους κυρα-Κουνέλαινα τὰ ἀγαποῦσε καὶ τὰ τέσσερα μὲ τὴν ἴδια ἀγάπη. Ξεχωριστὰ ὅμως ἀγαποῦσε τὸν Ἀσπρούλη της, τὸ πρῶτο της παιδί. Κοπίασε τόσο, γιὰ νὰ τὸ ἀναθρέψῃ, πῶς νὰ μὴν τὸ ἀγαπᾶ ξεχωριστά! "Επειτα ἡ ἀσπράδα του τὴν ἔκανε νὰ ύπερηφανεύεται κι ἔκανε γι' αὐτὸν μεγάλα σχέδια.

Κόντευαν τὰ κουνελάκια νὰ γίνουν δυὸ μηνῶν καὶ μὲ καρδιοχτύπι συλλογιζόταν ἡ μητέρα τους, πῶς μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα κουνελάκια θὰ τῆς ἔφευγε καὶ ὁ Ἀσπρούλης της.

Απὸ τὴν φωλιά τους, ποὺ ἦταν σὲ ψηλὴ θέση,

ἔβλεπαν τὰ κουνελάκια ἔνα μικρὸ κῆπο. Λίγο παραπέρα κοίταζαν τὶς πάπιες, ποὺ λούζονταν μέσα στὸ λίγο νερὸ τοῦ αὐλακιοῦ. Πρὸς τὰ δεξιὰ ἦταν μιὰ μηλιά, ποὺ ἀδιάκοπα ἔρχονταν καὶ φλυαροῦσαν τὰ σπουργίτια καὶ μάλωναν. Ἀριστερὰ ἦταν ἡ πόρτα ἐνὸς στάβλου μὲ ἀγελάδες.

“Αμα ξημέρωνε, ἄρχιζε ἡ ἀνησυχία καὶ ὁ θόρυβος. Τὸ μεσημέρι γινόταν λίγη ἥσυχία. “Οταν ὅμως ὁ ἥλιος κόντευε νὰ βασιλέψῃ, τὰ σπουργίτια ἄρχιζαν νὰ φωνάζουν, οἱ πάπιες νὰ τσαλαβουτοῦν στὸ αὐλάκι καὶ οἱ ἀγελάδες νὰ φωνάζουν μού, μού, μού. Αύτὸς ὁ θόρυβος καὶ ἡ ἀνησυχία κρατοῦσαν ως τὸ σούρουπο.

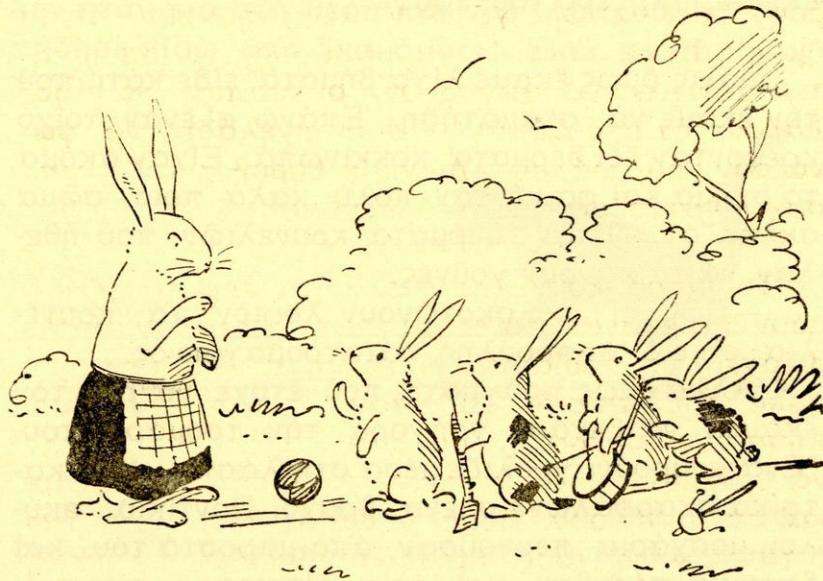
Τὰ μικρὰ κουνέλια ἥθελαν κι ἐκεῖνα νὰ κάμουν ὅ,τι ἔκαναν τὰ ἄλλα ζῶα. “Ἐβλεπαν μὲ περιέργεια τὰ πουλιά νὰ πετοῦν καὶ νὰ πηγαίνουν ψηλὰ καὶ μακριά. “Ἐβλεπαν τὶς ἀγελάδες, ποὺ πήγαιναν νὰ βοσκήσουν στὸ λιβάδι καὶ ἥθελαν νὰ τρέξουν κι αὐτὰ ἐπάνω στὸ πράσινο χορτάρι καὶ νὰ πηδήσουν. Πόσο μεγάλος τοὺς φαινόταν ὁ τόπος γύρω τους. Καὶ πόσο ἄνοιξαν τὰ μάτια τους, ὅταν ἡ κυρα-Κουνέλαινα τοὺς εἶπε, πώς ὑπάρχουν καὶ ἄλλα μεγαλύτερα λιβάδια, ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ ιδοῦν. Τοὺς μίλησε γιὰ τὰ δάση, γιὰ τοὺς γκρεμούς καὶ τὰ φαράγγια. Τοὺς μίλησε γιὰ τὶς σπηλιές καὶ τὰ κουνελάκια τριγύρω της ἄκουαν μὲ λαχτάρα. Πότε θὰ μποροῦσαν κι αὐτὰ νὰ γυρίσουν ὅλους τοὺς μεγάλους αὐτοὺς τόπους;

Προπάντων δ Ἀσπρούλης ἔλεγε:

— "Αχ, θὰ μ' ἀφήσουν καὶ μένα κάποτε νὰ ἰδῶ
ὅλα αὐτὰ τὰ παράδοξα πράγματα;

Κι ἐπειδὴ ἡ μητέρα του φαινόταν, πὼς ἀνησυ-
χοῦσε πολύ, αὐτὸς τὴ χάιδευε καὶ τῆς ἔλεγε,
πὼς θὰ γυρίσῃ ἀμέσως, μόλις τὰ ἰδῆ.

‘Η μητερούλα του ὅμως, ποὺ ἥξερε καλὰ τί

μπορεῖ νὰ πάθη κανείς, ὅταν φύγη ἀπὸ τὴν ἀγκα-
λιὰ τῆς μάνας, κουνοῦσε τὸ κεφάλι της κι ἔλεγε:

— 'Ο κόσμος εἶναι γεμάτος ἀπὸ κακὰ καὶ
ἄγρια ζῶα.

— "Εχω τὰ νύχια μου καὶ τὰ δόντια μου.

— "Εχουν κι αὐτά, ἀγόρι μου' καὶ τὰ δόντια
τους εἶναι μακρύτερα καὶ τὰ νύχια τους πιὸ μυ-

τερά. Πηγαίνεις ἄλλη φορά· ἔχεις καιρὸν γιὰ ταξίδια.

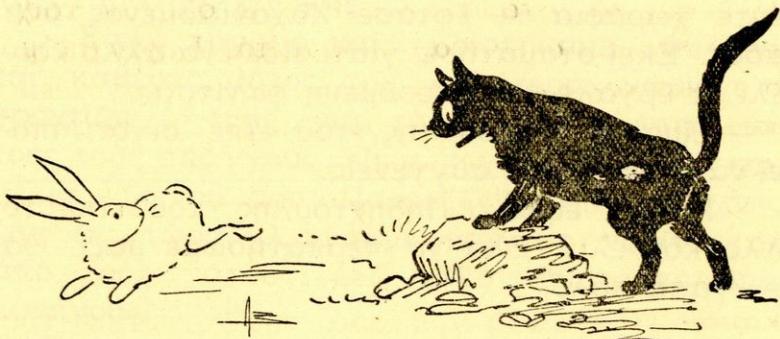
“Οσο ὅμως κι ἀν ἡ κυρα-Κουνέλαινα συμβούλευε τὸν Ἀσπρούλη τῆς, ἐκεῖνος ἦταν ἀνυπόμονος. Πολλὲς φορὲς ἐνῷ ροκάνιζε τὸ ξύλο τῆς φωλιᾶς του, ἔκανε σχέδια. Σχέδια πολλὰ καὶ μεγάλα γιὰ τὰ ταξίδια του. Καὶ μιὰ μέρα, ποὺ ἔλειπε ἡ μητέρα του, ἔφυγε.

Μόλις ὅμως ἔκαμε λίγα βήματα, εἶδε κάτι, ποὺ τὸν ἔκαμε νὰ σταματήσῃ. Ἐπάνω σ' ἔναν τοῖχο κρέμονταν ἔξι δέρματα κοκκινωπά. Είχαν ἀκόμα τὸ σχῆμα καὶ φαινόνταν πολὺ καλὰ ποιὸ σῶμα σκέπαζαν. Ἡταν δέρματα κουνελιῶν, ποὺ ἥθελαν νὰ τὰ κάνουν γοῦνες.

— Πῶς; τί; τὰ σκοτώνουν λοιπὸν τὰ κουνέλια; εἶπε ὁ Ἀσπρούλης κατατρομαγμένος.

“Αλλα ὅμως πράγματα, ποὺ ἔτυχε νὰ ἰδῇ, τὸν ἔκαμαν νὰ ξεχάσῃ γρήγορα τὴν τρομάρα του. Ἔνα γουρούνι γρύλιζε μέσα στὴ λάσπη. Μιὰ κατσίκα σκαρφάλωνε σ' ἔνα βράχο. Ποντίκια, σκύλοι, μοσχάρια περνοῦσαν ἀπὸ μπροστά του καὶ ξαφνικὰ πέταξαν καὶ τρία κάτασπρα περιστέρια. Τάβλεπε νὰ πετοῦν ψηλὰ ψηλά, πολὺ ψηλὰ κι ὑστερα τάχασε. Ὁταν κατέβασε τὸ κεφάλι του, εἶδε πώς ἔνας γάτος ἦταν ἔτοιμος νὰ τὸν κυνηγήσῃ. Αὐτὸν τὸν γάτο θυμήθηκε, πώς τὸν εἶχε ἰδεῖ πολλὲς φορὲς στὸν κῆπο, ποὺ ἦταν κοντά στὴ φωλιά του. Πάντα ὁ γάτος αὐτὸς κοίταζε τὸν Ἀσπρούλη ἄγρια.

Σήμερα ό γάτος, μὲ μάτια ὀλάνοιχτα, πάλι
ἄγρια τὸν κοίταζε καὶ σιγὰ σιγὰ σηκώθηκε καὶ
ἡταν ἔτοιμος νὰ χυμήξῃ ἐπάνω του. 'Ο Ασπρούλης
νόμισε, πῶς ἥρθε ἡ τελευταία του στιγμή. Συλ-
λογίστηκε ἀμέσως τὴ μητέρα του κι ἔκλεισε τὰ
μάτια του. Ξαφνικὰ ἄκουσε ἔνα ἄγριο γάβγι-
σμα. "Ανοιξε τὰ μάτια του καὶ εἰδε πῶς ὁ γάτος
δὲν ἥταν πιὰ στὴ θέση του. 'Ο Ασπρούλης τότε
πήδησε πίσω ἀπὸ ἔνα ἀμάξι. 'Εκεὶ κοντὰ ὅμως

ἥταν ἔνας μαντρόσκυλος λυμένος καὶ γάβγιζε
δυνατά. 'Ο Ασπρούλης τρόμαξε τώρα περισσότε-
ρο. 'Αλλὰ γιὰ καλή του τύχη βρέθηκε μπροστὰ σὲ
μιὰν ἀποθήκη καὶ τρύπωσε μέσα. 'Εκεὶ, στριμωγ-
μένος στὸν τοῖχο, πίσω ἀπὸ τὸ ἄχυρο, ἔμεινε δλη
τὴν ἡμέρα ὡς τὴ νύχτα. Τότε πήρε λίγο θάρρος
καὶ ψαχτὰ ψαχτὰ ἔκαμε λίγα βήματα καὶ βρῆκε
μιὰ τρύπα. 'Απὸ τὴν τρύπα αὐτὴ βγῆκε ἔξω. Τί
ὅμορφα ποὺ ἥταν! Πῶς φυσοῦσε τὸ ἀεράκι, πῶς
μοσκοβολοῦσαν τὰ χορτάρια καὶ πῶς ἔλαμπε τὸ

φεγγάρι! "Ολα φεγγοβολοῦσαν καὶ τὰ δέντρα κουνοῦσαν τὰ φύλλα τους κι ἔκεīνα σιγομουρμούριζαν.

— Τί ὅμορφα ποὺ εἶναι ὅλα! "Ελεγε δὲ Ἀσπρούλης. Ξαφνικὰ ὅμως ἔκεī πέρα, ὅχι πολὺ μακριά, κουνήθηκαν δυὸς αὐτιὰ μαῦρα. Πῶς φοβήθηκε πάλι ὁ κάκομοίρης ὁ Ἀσπρούλης!

‘Ο γάτος! ‘Ο γάτος θὰ εἶναι πάλι, σκέφθηκε κι ἔτρεξε μὲ ὅση γρηγοράδα εἶχε. Πέρασε ἐναν κῆπο, πήδησε ἐνα αὐλάκι, πέρασε πάλι πέντε χωράφια κι ἔφτασε λαχανιασμένος στὸ δάσος. Ἐκεī σταμάτησε, γιατὶ εἶδε ἐνα ἄλλο κουνέλι κι ἔβγαλε μιὰ χαρούμενη φωνίτσα.

— Εἶμαι ὁ Ἀσπρούλης, τοῦ εἶπε σιγά. Μπορεῖ νὰ εἴμαστε καὶ συγγενεῖς.

— Κι ἐγὼ εἶμαι ὁ Πηδηχτούλης, τοῦ εἶπε τὸ ἄλλο κουνέλι. "Ελα νὰ περπατήσωμε μαζί. Θὰ σὲ ἀγαπῶ πολὺ.

Περπάτησαν τότε λιγάκι μαζί κι ὁ Πηδηχτούλης σταμάτησε καὶ εἶπε:

— Πήγαινε, Ἀσπρούλη, καλύτερα μόνος σου ἀπὸ τὸ δρόμο. Ἐγὼ θὰ πηγαίνω μέσα ἀπὸ τὰ δέντρα. Θὰ συναντηθοῦμε κάτω ἀπὸ μιὰ βελανιδιά, ποὺ θὰ βρῆς στὸ δρόμο σου.

‘Ο Ἀσπρούλης ἔκαμε ὅπως τοῦ εἶπε ὁ Πηδηχτούλης καὶ σὲ λίγο βρέθηκαν πάλι μαζί κάτω ἀπὸ τὴ βελανιδιά.

— "Ακουσε, τοῦ λέει ὁ Πηδηχτούλης. Στὸν τόπο αὐτὸ δὲν εἴμαστε ἀσφαλισμένοι. "Εδῶ εί-

ναι κρυμμένος ἔνας ἀγριόγατος κι ἀν μᾶς πετύχη, ἀλίμονό μας! Χαθήκαμε!

Πρέπει πάλι νὰ περπατοῦμε χωριστά! Πήγαινε σὺ ἀπὸ δῶ κι ἐγὼ ἀπὸ κεῖ. Θὰ συναντηθοῦμε στὸ βράχο, ποὺ θὰ βροῦμε πρῶτα πρῶτα.

"Εφτασαν στὸ βράχο κι οἱ δυὸ μαζὶ κι ἄρχισαν πάλι νὰ περπατοῦν ὁ ἔνας πλάι στὸν ἄλλο. Καθώς ὅμως ζύγωναν στὸ δάσος, ὁ Πηδηχτούλης, ποὺ ἥθελε νὰ ξεφορτωθῆ τὸν Ἀσπρούλη, σταμάτησε καὶ εἶπε:

— Καλὰ κάμαμε καὶ χωριστήκαμε. Φυλάγεται καθένας μόνος του καλύτερα, χωρὶς νὰ φροντίζῃ ὁ ἔνας γιὰ τὸν ἄλλο. Βλέπεις αὐτοὺς τοὺς σπάγγους; εἰναι δίχτυα γιὰ τὰ κουνέλια. Τὸ νοῦ σου! Πρόσεξε νὰ μὴν μπλεχτῆς. "Αν ὡς τώρα γλιτώσαμε ἀπὸ τὶς νυφίτσες κι ἀπὸ τοὺς γάτους, ἐδῶ κινδυνεύομε ἀπὸ τοὺς κυνηγούς.

Ξαφνικά ὅμως ὁ Πηδηχτούλης, ποὺ ἥξερε τόσο ὅμορφα νὰ συμβουλεύῃ, πιάστηκε μὲ τὸ ἔνα του πόδι ἀπὸ τὰ δίχτυα.

— Βοήθεια! Βοήθεια! Φώναξε.

Ο Ἀσπρούλης ὅμως φοβήθηκε τόσο, ποὺ ἔτρεξε, χωρὶς καθόλου νὰ σταθῆ, γιὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν καημένο τὸν Πηδηχτούλη. "Ετρεχε ὁ Ἀσπρούλης, ἔτρεχε κι ὅταν πιὰ κουράστηκε, σταμάτησε.

— "Αν ὁ κόσμος εἰναι γεμάτος ἀπὸ τόσα κακά, εἶπε, καλύτερα εἰναι νὰ ζῇ κανεὶς ἥσυχα

στή φωλιά του. Καὶ τί καλὸ μπορεῖ νάχη κανένας, ὅταν γυρίζῃ μέσα στὰ δάση, ἀφοῦ κάθε στιγμὴ κινδυνεύει νὰ πεθάνῃ;

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ θυμήθηκε μὲ ἀγάπη τὴ μανούλα του καὶ τ' ἀδερφάκια του. "Αχ, πόσο ἥθελε νὰ είναι κοντά τους, ἐκεὶ μέσα στὴ φωλίτσα τους!"

Νυφίτσες, ἀλεπούδες καὶ ἄλλα κακὰ ζῶα τριγύριζαν ἐκεὶ καὶ κουνούσαν τὰ χορτάρια. "Ετρεμε ὁ Ἀσπρούλης ἀπὸ τὸ φόβο του καὶ ἡ καρδούλα του χτυποῦσε. Ξαφνικὰ τοῦ φάνηκε, πώς τὸν κυνηγοῦσαν κι ἄρχισε πάλι νὰ τρέχῃ. "Ετρεχε τώρα μέσα στὸ λιβάδι, ποὺ τὸ φώτιζε τὸ φεγγαράκι καὶ εἶχε τεντωμένα τ' αὐτιά του. Νόμιζε, πώς ἄκουε πίσω του νὰ τρέχουν ζῶα, ποὺ τὸν κυνηγοῦσαν, γιὰ νὰ τὸν καταξεσχίσουν. Πηδοῦσε φράχτες, αὐλάκια καὶ χωνόταν μέσα στοὺς θάμνους. Οὕτε κι αὐτὸς ἦξερε ποὺ βρισκόταν. Καὶ τὸ χειρότερο, ποὺ τὸν τρόμαζε, ἦταν δυὸ σκιές, ποὺ ἔβλεπε μπροστά του νὰ τρέχουν καὶ νὰ μὴ σταματοῦν οὕτε στιγμή. Κάποτε μάλιστα ἐμάκραιναν τόσο πολύ, ποὺ γίνονταν πελώριες. Τὸ φεγγάρι ἦταν ἀπὸ πίσω του. Μὰ ὁ Ἀσπρούλης τόσο φοβόταν, ποὺ καθόλου δὲ γύριζε νὰ κοιτάξῃ.

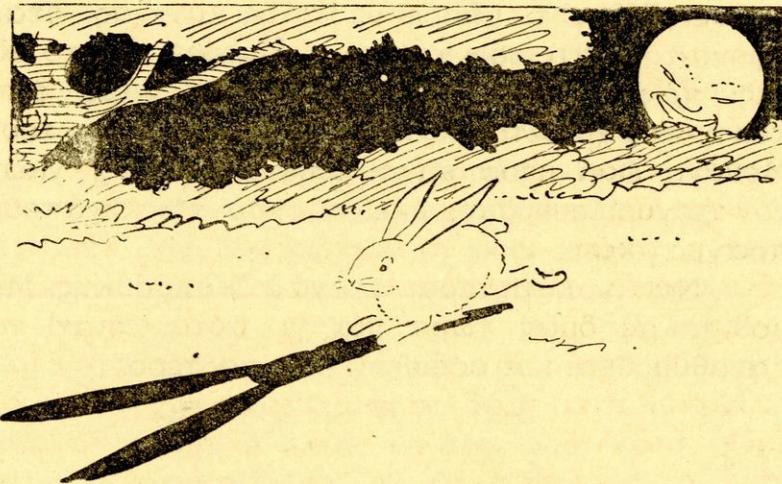
— "Α, χωρὶς ἄλλο, ἔλεγε μὲ τὸ νοῦ του, μὲ κυνηγάει ὀλόκληρος στρατός.

Μὰ πόσο νὰ τρέξῃ πιὰ ὁ κακομοίρης ὁ Ἀσπρούλης;

Κατακουράστηκε! Δὲν εἶχε πιὰ δύναμη καὶ σταμάτησε.

— Θὰ πεθάνω, συλλογιζόταν. Μὰ δὲ μπορῶ πιὰ ἄλλο νὰ τρέξω.

Καὶ περίμενε ὁ Ἀσπρούλης νὰ πεθάνῃ. Ἐπειδὴ ὅμως ἀκόμα δὲν πέθαινε, πῆρε σιγὰ σιγὰ θάρρος καὶ γύρισε πίσω του. Κανεὶς δὲ φαινόταν σ' ἐκείνη τὴν μοναξιά. Μονάχα τὸ φεγγάρι ἦταν

ψηλὰ στὸν οὐρανὸν καὶ ὁ Ἀσπρούλης, τώρα ποὺ τὸ κοίταζε καλά, νόμιζε, πώς τοῦ γελοῦσε.

Τότε κατάλαβε, πώς ἐκεῖνες οἱ δυὸ σκιές, ποὺ ἔβλεπε πρὶν καὶ τόσο τὸν τρόμαζαν, — ἦταν οἱ σκιές, ποὺ ἔριχναν τ' αὐτιά του.

— Τί φοβιτσιάρης ποὺ εἶμαι! Εἶπε. "Αν ἦταν κανένας καὶ μ' ἔβλεπε, θάλεγε, πώς ἄλλο πιὸ δειλὸ ζῶο ἀπὸ τὸ κουνέλι δὲν ὑπάρχει!"

Σιγά σιγά άρχισε νὰ ξημερώνῃ. Τότε εἶδε ό
Ασπρούλης, πώς ήταν κοντά στὴ φωλιά του.

— Καλέ, νὰ τὸ αὐλάκι, εἶπε. Νὰ κι ό στά-
βλος, νὰ κι οἱ χῆνες!

Κι ἔτρεξε γεμάτος χαρὰ μέσα στὴ φωλιά του.
Ἐκεὶ ήταν τὰ τρία τ' ἀδερφάκια του κι ἡ μητέρα
του, ἡ κυρα-Κουνέλαινα. Μὲ τί χαρὰ ξαναεῖδε ἡ
μητέρα τὸν Ἀσπρούλη της!

— Εἶδες, παιδάκι μου, τοῦ ἔλεγε καὶ τὸν φι-
λοῦσε. Εἶδες τί μπορεῖ νὰ πάθη κανένας, ὅταν
ἀφήνῃ τὸ σπίτι του καὶ τοὺς δικούς του; τὸ εἰ-
δες, πώς δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη χαρὰ ἀπὸ
κείνη, ποὺ χαίρεται κανένας μέσα στὸ σπίτι του;
Μονάχα ἐκεὶ μέσα εἶναι προφυλαγμένος, γιατὶ
τὸν τριγυρίζουν ὅλοι ἐκείνοι, ποὺ τὸν ἀγαποῦν
πραγματικά.

— Ναί, ναί, μητέρα, ἔλεγε ό Ἀσπρούλης. Μὴ
μοῦ μιλᾶς ὅμως τώρα πιὰ γι' αὐτά, γιατὶ τὰ
ξαναθυμοῦμαι καὶ φοβοῦμαι περισσότερο.

34. Η ΣΚΙΑ ΜΟΥ

Ἐχω μιὰ μικρὴ σκιά,
ποὺ παντοῦ μ' ἀκολουθᾶ.
Κοίτα την, πώς μὲ κοιτάζει,
πώς τῆς μοιάζω καὶ μοῦ μοιάζει!
Ἄπ' τὰ νύχια ώς τὴν κορφὴ
εἴμαστ' ἔνα ἐγώ κι αὐτή.

Σὰν πηδάω στὸ κρεβάτι,
μ' ἀκλουθάει κι αὐτὴ τρεχάτη.

Δὲν ψηλώνει φυσικά,
καθὼς ὅλα τὰ παιδιά.
Πότε μονομάς μακραίνει,
πότε πάλι εύθὺς κονταίνει.
Καὶ δὲν ἔχει ἴδεα καμιά,
τὸ πῶς παίζουν τὰ παιδιά.
Ξέρει μόνο καὶ γυρεύει
πάντα νὰ μὲ κοροϊδεύῃ.
Πῶς μὲ παίρνει ἀπὸ κοντά !
Φοβιτσιάρα μιὰ φορά!
Ἐγὼ δίπλα στὴ μαμά μου
δὲν κολλῶ σὰν τὴ σκιά μου.

Τὸ πρωὶ τὸ χτεσινὸ
ξύπνησα καὶ πῆγα ἐγώ,
πρὶν ὁ ἥλιος νὰ προβάλῃ,
στὸ περβόλι ἀγάλι ἀγάλι
κι εἶδα στ' ἄνθια τὰ κλειστὰ
κόμπους κόμπους τὴ δροσιά.
Ἡ τεμπέλικη σκιά μου
δὲ βρισκότανε σιμά μου.
Εἶχε μείνει ἡ ὑπναρού
μὲς στὰ βάθη τοῦ σπιτιοῦ.

35. ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Είναι ή τελευταία Κυριακή τῆς Ἀποκριᾶς κι ή κάμαρα τῶν παιδιῶν βρίσκεται σ' ἀναστάτωση. Στὰ κρεβάτια, στὸ τραπέζι, στὶς καρέκλες, παντοῦ είναι σκορπισμένες ἔνα σωρὸ φορεσιές χρωματιστές, τούλια, κορδέλες, κουδούνια, ψεύτικα λουλούδια. Τὰ παιδιά ἐτοιμάζονται νὰ ντυθοῦν μασκαράδες. Θάρθουν καὶ τὰ ξαδέρφια τους καὶ μερικοὶ φίλοι τους μασκαρεμένοι. Θὰ πᾶνε ὅλοι μαζὶ στὸ ἐπάνω πάτωμα τοῦ σπιτιοῦ τους.

"Έχουν ἔκει ἀποκριάτικη παιδικὴ διασκέδαση κι ἔχουν προσκαλέσει τὰ παιδιά. Θὰ χορέψουν, θὰ διασκεδάσουν, θὰ φᾶνε γλυκά. Θὰ δοθῇ μάλιστα καὶ βραβεῖο σ' ἔκεινον, ποὺ θὰ φορῇ τὸ καλύτερο ἀποκριάτικο κοστούμι.

Γ' αὐτὸ κάθε παιδὶ θέλει νάναι ντυμένο ώραιότερα ἀπὸ ὅλα τ' ἄλλα καὶ τίποτε δὲν τοὺς φαίνεται ἀρκετὰ ὅμορφο ἢ ἀστεῖο. Ἀτελείωτες συζητήσεις γίνονται.

— "Ἐγὼ θὰ εἰμαι ὁ πιερότος, λέει ὁ Δημητράκης.

— "Οχι, δὲ θὰ σου πηγαίνη, καημένε. "Ασε νὰ τὰ φορέσω

έγώ. Έσύ νὰ γίνης διαβολάκι, γιατὶ εἶσαι ψηλός. Αύτὴ τὴ φορεσιὰ πρέπει νὰ βάλης!

‘Ο Περικλῆς ἄρχισε νὰ ντύνεται ἀπὸ τὸ φόβο μὴ τοῦ πάρη τὸ κοστούμι κανένας ἄλλος.

Θὰ γίνη ὁ παπουτσωμένος γάτος. Ἡ μικρούλα ἡ “Ελλη εἶναι ἔτοιμη ἀπὸ τὸ μεσημέρι. Τὴν ἔντυσαν χωριατοπούλα καὶ τώρα παιδεύεται, γιὰ νὰ ντύσῃ κι αὐτὴ χωριατόπαιδο τὴν κούκλα τῆς καὶ νὰ τὴν πάρη μαζί της.

Τὸ κουδούνι χτυπᾶ!

‘Ακούονται φωνὲς καὶ γέλια. Ἡ πόρτα τῆς κάμαράς τους ἀνοίγει καὶ μπαίνουν μέσα ἐνα σωρὸ μασκαράδες.

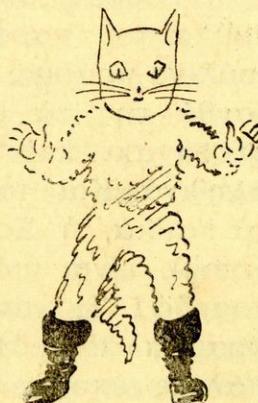
Καὶ ποιόν νὰ πρωτοκαμαρώσῃ κανείς;

‘Ἐπικεφαλῆς εἶναι ὁ Λέανδρος, ἐνας περίφημος φουστανελάς. Τὰ παιδιὰ σωπαίνουν καὶ τὸν κοιτάζουν. Τοῦ πάει τόσο ὅμορφα αὐτὴ ἡ φορεσιά! “Ολοι τὸν καμαρώνουν.

‘Η φουστανέλα του εἶναι μακριά, σὰν ἐκεῖνες τοῦ παλιοῦ καιροῦ. Φορεῖ βυσσινιὰ φέρμελη χρυσοκέντητη καὶ τὸ κόκκινο φεσάκι του, ποὺ τὸ φορεῖ στραβά, ἔχει μιὰ μαύρη μακριά φούντα.

— Ποῦ τὴ βρῆκες αὐτὴ τὴ φορεσιά, Λέανδρε; τὸν ρωτοῦν τὰ παιδιά.

— Εἶναι πολὺ παλιά, τοὺς

ἀπαντᾶ ἐκεῖνος μὲ καμάρι. Τὴ φοροῦσε ὁ παπποὺς τοῦ πατέρα μου, ὅταν ἦταν μικρός. Ἐκεῖνο τὸν καιρὸν αὐτῇ ἦταν ἡ καλή τους φορεσιά.

— Τί ἔξοχη ποὺ εἰναι! Εἶπαν ὅλα μαζὶ τὰ παιδιά. Ἐσὺ θὰ πηγαίνης μπροστά. Θάσαι ὁ βασιλιάς κι ὁ στρατηγὸς θὰ σ' ἀκολουθῇ ἀπὸ πίσω.

Στρατηγὸς ἦταν ὁ Νίκος. Περπατεῖ μὲ βῆμα στρατιωτικὸ κι ὅλο χτυπᾶ τὸ σπαθί του, γιὰ ν' ἀκούεται.

Ο Τάκης ἔχει γίνει ἀρκουδάκι, μὰ τόσο ἐπιτυχημένο καὶ γρυλίζει τόσο φυσικά, ποὺ ἡ "Ελλη γιὰ μιὰ στιγμὴ τρόμαξε στ' ἀλήθεια, ὅταν τὸν εἶδε.

Η Ούρανίτσα εἶνε ντυμένη σὰν τὴ βασιλοπούλα τοῦ παραμυθιοῦ. Φορεῖ ἔνα τούλινο πράσινο φορεματάκι καὶ στὰ ξανθά της τὰ μαλλάκια ἔχει ἔνα στεφανάκι ἀπὸ διάφορα λουλούδια ἀληθινά. Καὶ τὸ πιὸ μικρὸν ὅλα τὰ παιδιά, ἡ Σοφούλα, μόλις πέντε χρονῶ, εἶναι μιὰ ώραία χορεύτρια, τοσηδά! Η γιαγιά της ἔκοψε τοὺς φραμπαλάδες ἀπὸ ἔνα μεσοφόρι τῆς παλιᾶς ἐποχῆς καὶ τῆς ἔφτιαξε μιὰ χαριτωμένη φουστίτσα. Ἀπὸ τὴ

στιγμή πού τήν ξέντυσαν, στριφογυρίζει σάν κουρντισμένο παιχνιδάκι. Δέν μπορεί νὰ σταθῆ ἥσυχη οὕτε λεπτό.

— Ἐμπρός, παιδιά, ἔτοιμα-στήτε, εἶπε ὁ Λέανδρος Ἐπάνω ἄναψε ἡ διασκέδαση.

Ἐτοιμος ὁ παπουτσωμένος γάτος μὲ τὶς πελώριες μπότες του, ἔτοιμος ὁ πιερότος καὶ τὸ διαβολάκι, ἔτοιμη καὶ ἡ κουκλίτσα, τὸ παιδάκι τῆς Ἑλλης. Ἡ μαμά τους τὰ κοιτάζει ἀπὸ δῶ, τὰ σιάζει ἀπὸ κεῖ καὶ δὲ χορταίνει νὰ τὰ βλέπῃ.

— Ἐμπρός ! Πάρε, στρατηγέ, τὴ σάλπιγγα, νὰ σημάνης τὴν ἀναχώρηση, λέει ὁ Δημητράκης στὸ Νίκο.

— Τί λέσ, καλέ ! Εἶπε κεῖνος, ποὺ εἶχε κιόλας ξιπαστῆ μὲ τὴ στολή του. Καὶ ποῦ ἀκούστηκε στρατηγὸς νὰ σημαίνῃ τὴ σάλπιγγα;

— Ἔγὼ θὰ τὴ σημάνω λοιπὸν κι ἀς είμαι καὶ γάτος, εἶπε ὁ Περικλῆς.

Σήμανε τρεῖς φορὲς καὶ ξεκίνησαν.

Μπρὸς ὁ βασιλιάς, πίσω ὁ στρατηγὸς κι ἡ βασιλοπούλα κι ἔπειτα ὅλοι οἱ ἄλλοι. Τελευταῖο πήγαινε τὸ διαβολάκι πηδώντας πότε στὸν ἔνα κοντά, πότε στὸν ἄλλο.

Σὲ λίγο ἀκούστηκαν ἀπὸ πάνω φωνές, γέλια, ζητωκραυγές.

— 'Ο βασιλιάς ὁ "Οθωνας ἔρχεται! Φώναξε κάποιος. 'Ο βασιλιάς!

Κι ἄρχισε νὰ παίζῃ μουσική. Χορός, πηδήματα, τραγούδια, χαλασμὸς κόσμου γινόταν. Ἡ διασκέδαση κράτησε ὥρες πολλές, χωρὶς νὰ κουραστοῦν τὰ παιδιά.

Πρώτη γύρισε ἡ ψικρὴ χορεύτρια, ἀποκοιμισμένη στὰ χέρια τῆς νταντᾶς της. "Ολοι οἱ ἄλλοι ἔμειναν ἀκόμα γιὰ πολύ. Δὲν τοὺς ἔκανε καρδιὰ νὰ φύγουν.

Κι ὅσο γιὰ τὸ βασιλιά τους, τὸ φουστανελά, αὐτὸς κράτησε ὡς τὸ τέλος τὴ βασιλικὴ του μεγαλοπρέπεια. Οὕτε παραχόρευε, οὕτε ριχνόταν στὰ γλυκά. Τοῦ ἔδωσαν καὶ τὸ βραβεῖο, γιατὶ ὅλοι εἶπαν, πῶς αὐτὸς ἀξίζει νὰ τὸ πάρη. Καὶ τί βραβεῖο! "Ενα θαυμάσιο καράβι πολεμικό, γιὰ νὰ πλουτίσῃ τὸ στόλο του.

36. Η ΜΑΣΚΑΡΑΤΑ ΤΗΣ ΚΟΥΚΛΑΣ

Στάσου, μὴ μ' ἀφήνης,
κούκλα μου χρυσή.

"Ελα δὰ νὰ γίνης
μασκαράς κι ἐσύ.

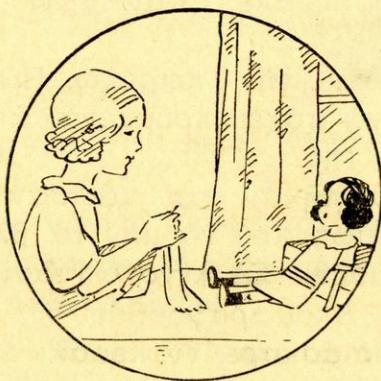
Τί μεγάλη σκόλη!
"Άκου τραγουδοῦν!
Μασκαρεύοντ' ὅλοι
καὶ χοροπηδοῦν.

Θέλεις νὰ σοῦ βάλω
ντόμινο μακρύ ;
γιὰ σπαθὶ μεγάλο,
κούκλα μου μικρή ;

Καὶ δὲ θάναι τάχα,
φῶς μου, πιὸ καλὰ
νὰ σὲ κάνω βλάχα
μὲ φλουριὰ πολλά ;

”Οχι, δὲ θ’ ἀρέσης !
Δὲς τί σοῦ κεντῷ.
Ζώνη θὰ φορέσης
κι ἔνα τρικαντό.

Θὰ σ’ εὐχαριστήσω !
Μὰ τί συλλογᾶσαι ;
ὅπως κι ἄν σὲ ντύσω
μασκαράς θὲ νάσαι.

37. ΤΑ ΚΛΩΣΟΠΟΥΛΙΑ

Ή κυρα-Μαριγώ βγήκε πρωὶ πρωὶ ἀπὸ τὸ σπίτι. Πίσω της ἀκολουθοῦσαν τὰ δυό της ἀγοράκια. Πέρασε τὴν αὐλὴν καὶ πῆγε καὶ στάθηκε μπροστὰ στὴ φωλιὰ τῆς κλώσας. Τὴν ἀνασήκωσε μὲ τὰ χέρια της λιγάκι καὶ κοίταξε μὴν εἶχε βγεῖ κανένα πουλί. Μὰ δὲν εἶδε τίποτε. Ή κλώσα ἀνησύχησε κι ἄρχισε νὰ φωνάζῃ ἄγρια. Τὴν ἄφησε λοιπὸν ἡ κυρά-Μαριγώ καὶ τράβηξε κατὰ τὸ χωράφι ν' ἀρμέξῃ τὶς κατσίκες της. Τὰ παιδιὰ ὅμως δὲν πῆγαν μαζί της αὐτὴ τὴ φορά. Στάθηκαν ἐκεῖ καὶ κοίταζαν μὲ περιέργεια τὴν κλώσα.

— Εἶδες ποτέ σου, Γιάννο, πῶς βγαίνουν τὰ πουλιὰ ἀπ' τ' αὐγά; ρώτησε ὁ Μανολιός.

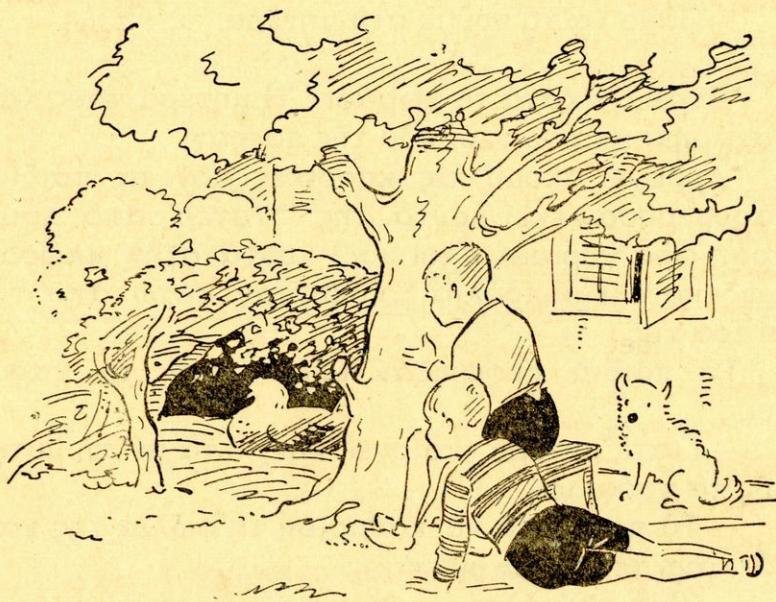
— "Οχι, δὲν εἶδα! Πᾶμε κοντά της νὰ περιμένωμε. Μὰ νὰ μὴ τὴν πειράξης καθόλου! "Ακουσες πῶς ἔκανε, ὅταν πῆγε κοντά της ἡ μάνα;

— Καλά, δὲν τὴν πειράζω. Πῶς θὰ ιδοῦμε ὅμως; τ' αὐγὰ τάχει κρυμμένα ἀποκάτω ἀπὸ τὶς φτεροῦγες της.

Τὰ παιδιὰ πῆγαν καὶ κάθισαν κοντὰ στὴ φωλιά, ἔτσι ὅμως, ποὺ νὰ μὴν τὰ βλέπῃ ἡ κλώσα καὶ τρομάζῃ. Σὲ λίγο ὁ Γιάννος λέει τοῦ Μανολιοῦ:

— Ή κλώσα ἔσκυψε τὸ κεφάλι ἐπάνω ἀπὸ τ' αὐγά της.

- Μπά! Σὰν τί νὰ κοιτάζη;
  - Δὲν κοιτάζει, καλέ. Ἀκούει.
  - Τί ἀκούει; ἐγὼ δὲν ἀκούω τίποτε. Ἐσύ;
  - Οὕτε κι ἐγώ. Μὰ σώπα τώρα. Θὰ τὴν τρομάξης μὲ τὴ φωνή σου.
- Ξαφνικὰ ḥ κλώσα χτύπησε μὲ τὴ μύτη της

ξνα ἀπὸ τ' αὐγά. Τὸ τσόφλι ἔσπασε κι ἀπὸ μέσα βγῆκε ἔνα κλωσοπούλι.

— Γιάννο, Γιάννο, σκύψε νὰ ἰδῆς! Βγῆκε ἔνα πουλάκι. Πῶς τρέμει τὸ κακόμοιρο!

— Κοίτα πῶς τρικλίζει!

— Δὲν ἔχει φτερά, καλέ!

— Μόνο χνούδι ἔχει ἐπάνω του κι εἶναι σὰ

βρεγμένο. "Ακου! Φωνάζει κιόλας. Τσίου, τσίου!

— Τί μικρούλα μυτίτσα!

— Κοίτα πῶς τὸ σπρώχνει ἀποκάτω της ἡ κλώσα. Φοβᾶται φαίνεται μὴν τῆς τὸ πάρωμε.

— "Οχι, θέλει νὰ τὸ ζεστάνη.

— Γιατί δὲ σπάει καὶ τ' ἄλλα τ' αὐγά;

— Ποιός ξέρει, δὲ θάναι ἡ ὕρα τους ἀκόμη.

— Πάμε νὰ τὸ ποῦμε στὴ μητέρα.

"Ετρεξαν κατὰ τὸ χωράφι. Ἡ μητέρα τους καταχάρηκε γιὰ τὸ νέο, ποὺ τῆς ἔφεραν.

"Αρμεγε ἀκόμη τὶς κατσίκες καὶ τὰ παιδιὰ χασομέρησαν ἐκεῖ κοντά της. "Υστερ' ἀπὸ κάμπιση ὕρα γύρισαν ὅλοι μαζὶ κοντὰ στὴν κλώσα. Δώδεκα κλωσοπούλια βρίσκονταν κάτω ἀπὸ τὰ φτερά της.

Τὰ παιδιὰ ζεφώνιζαν τώρα ἀπὸ τὴ χαρά τους.

— Γιατί, μητέρα, παίρνει καὶ πετᾶ μὲ τὴ μύτη της τὰ τσόφλια;

— Τὰ πετᾶ, γιὰ νὰ καθαρίσῃ τὴ φωλιά της καὶ νὰ κάνῃ τόπο στὰ μικρά.

— "Ιδια εἰν' ὅλα.

— Τὸ ίδιο φωνάζουν.

— Καὶ τὸ ίδιο κρυώνουν, τοὺς εἶπε ἡ μητέρα τους.

Τὰ κλωσοπούλια κάνουν μιὰ νὰ βγάλουν τὸ κεφάλι, μὰ ἀμέσως ξανατρυπώνουν.

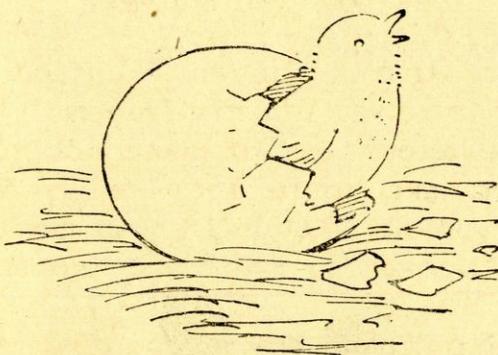
— Μὴν ψοφήσουν μητέρα;

'Έκείνη γέλασε κι ἔσκυψε νὰ χαϊδέψῃ τὴν

κλώσα, ποὺ φούσκωνε τὰ φτερά της καὶ τ' ἄπλωνε ὅσο μποροῦσε περισσότερο.

"Επειτα ἡ μητέρα γύρισε καὶ εἶπε τοῦ Μανολιοῦ, ποὺ φοβόταν μὴν ψοφήσουν τὰ πουλάκια:

— Κάτω ἀπ' αὐτὸ τὸ ζεστὸ σκέπασμα τῆς μητέρας τους, παιδί μου, δὲν ἔχουν τέτοιο φόβο.

38. ΤΟ ΑΥΓΟ

Εἰμ' ἔνα μικρὸ παλάτι
δίχως στέγη καὶ ταράτσα.
Μήτε γύρω παραθύρια,
μήτε πόρτα, μήτε φάτσα.

'Απὸ μέσα ὅλο ἀσήμι
καὶ χρυσάφι είμαι γεμάτο
κι ἔναν ξένο μαζὶ ᔁχω,
ποὺ ὅλο τρέχει ἐπάνω κάτω.

Ἐβαρέθηκεν ὁ δόλιος
καὶ γυρεύει νὰ τὸ στρίψῃ,
τίκι, τίκι μὲ τὴ μύτη
κι ὅλο πολεμᾶ ν' ἀνοίξῃ.

Νά, ὁ τοῖχος θὲ νὰ πέσῃ
κι ἀπ' τὴν τρύπα θὰ προβάλη,
τσίου, τσίου ἔνα πουλάκι,
μὲ ξεφτέρωτο κεφάλι.

39. Ο ΠΕΤΕΙΝΟΣ

Εἰμ' ἔνα πετεινάρι πεταχτὸ
μ' ἔνα ψηλὸ λειρὶ νταντελωτὸ
καὶ κόκκινο πολὺ σὰν τὴ φωτιά.
Τὴ μάχομαι γερὰ τὴν τεμπελιὰ
καὶ μόλις ξημερώσῃ, τραγουδῶ :
— Ὁρθοί, κικιρικί ! κικιρικό !

‘Η φουντωμένη λαμπερή μου ούρα
είν’ ἀπὸ χρυσοπράσινα φτερά.
‘Αλίμονό του σ’ ὅποιον μὲ πειράξῃ!
Τὸ τσίμπημά μου ἀμέσως θὰ τὸν κάψῃ.
‘Εχω καὶ κάτι νύχια ἀγκαθωτὰ
κι ἔχω καὶ χρυσοπράσινην ούρα!

Πῶς τὴν ἀναστατώνω τὴν αὐλὴ
μὲ τὶς φωνές μου πάντα κάθε αὐγή!
Προτοῦ χαράξη, τὸν ἐργάτη κράζω
καὶ τὴ δουλειὰ ν’ ἀρχίση τὸν προστάζω.
Σ’ ὅλους φωνάζω: —Σηκωθῆτε ὁρθοί!
‘Εφεξ’ ἡ μέρα, ἐμπρός, κικιρικί!

40. ΤΑ ΧΕΛΙΔΟΝΙΑ ΓΥΡΙΖΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

‘Η Ἐλενίτσα ἔπαιζε στὸ περιβόλι. ‘Η μαρτιάτικη βροχὴ τὸ εἶχε πλύνει τὸ βράδυ καὶ τὰ δέντρα ἥταν τώρα μιὰ χαρὰ νὰ τὰ βλέπης. Μικρὰ φυλλαράκια ἄρχιζαν κιόλας νὰ σκεπάζουν τὰ γυμνά τους κλαδιά. Μιὰ μυγδαλιὰ γεμάτη ἄσπρα λουλουδάκια καμάρωνε στολισμένη σὰ νυφούλα κι ἡ Ἐλενίτσα δὲ χόρταινε νὰ τὴν κοιτάζῃ.

“Εξαφνα εἶδε νὰ περνᾶ ἐπάνω ἀπὸ τὸ περιβόλι ἐνα δλόκληρο κοπάδι ἀπὸ πουλιά.

— Τὰ χελιδόνια! ”Ερχονται τὰ χελιδόνια! Φώναξε καὶ χτυποῦσε τὰ χέρια της μὲ χαρά.

“Ενα ἀπ’ αὐτὰ σταμάτησε τὸ δρόμο του κι ἄρχισε νὰ φτερουγίζη ἐκεῖ κοντά της.

— Χελιδόνι, χελιδονάκι, καλῶς μᾶς ἥρθες, τοῦ εἶπε ἡ Ἐλενίτσα. Κόπιασε, ἀγαπητέ μου ζενιτεμένε. ”Ελα νὰ μοῦ πῆς πῶς τὰ πέρασες στὸ ταξίδι σου.

— Καλῶς σὲ βρῆκα, παιδάκι μου ἀγαπητό, ποὺ τόσην ἔννοια ἔχεις γιὰ μένα, τῆς ἀπαντᾶ τὸ χελιδόνι.

Κι ἔφερε δυὸ γύρους πετώντας ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφαλάκι της χαρούμενο.

— ”Ελα νὰ μοῦ πῆς, χελιδονάκι, γιὰ ἐκεῖνα τὰ μέρη, ποὺ ἔχεις ίδει. Γιὰ ἐκεῖνα τὰ μακρινὰ κι ώραῖα μέρη !

— ”Ερχομαι μαζὶ μὲ τ’ ἄλλα χελιδόνια ἀπὸ μιὰ χώρα, ἀλήθεια, πολὺ ώραία. Ἀπὸ τὴ χώρα τῆς αἰώνιας ζέστης. Μήτε βρέχει ἐκεῖ, μήτε χιονίζει.

— ”Αχ ! τί εύτυχισμένα ποὺ θάσαστε ἐκεῖ πέρα !

— ”Οχι, παιδάκι μου, δὲν εἴμαστε εύτυχισμένα. Αναγκαστήκαμε νὰ πάμε, γιὰ νὰ ζεσταθοῦμε. Μὰ τίποτ’ ἄλλο δὲ μᾶς τραβᾶ κατὰ κεῖ.

— Τίποτε ; μὰ ἀφοῦ δὲ χειμωνιάζει σ’ ἐκείνη τὴ χώρα, δὲν ούρανὸς θάναι φωτεινὸς κι δὲ κάμπος πάντα πράσινος.

— Ναι, εἰν’ ὅμορφα, μὰ γιὰ ἐκείνους, ποὺ ἔχουν γεννηθῆ ἐκεῖ. Εμεῖς γεννηθήκαμε ἐδῶ πέρα. Εδῶ εἶναι ἡ δικιά μας πατρίδα.

— Κι ἐγὼ γεννήθηκα ἐδῶ, χελιδονάκι μου, μὰ θάθελα πολὺ νὰ φύγω καὶ νὰ πάω στὶς μεγά-

λες πολιτείες, πού ἔχουν παλάτια καὶ μαγευτικὰ περιβόλια, πού ἔχουν ποτάμια καὶ λίμνες κι ὅλα τοῦ κόσμου τ' ἀγαθά.

— "Οταν μεγαλώσης, θὰ πᾶς. Θὰ ιδῆς τὰ παλάτια τους καὶ τὰ ποτάμια κι ὅλα τ' ἀγαθά τους, μὰ ἀφοῦ τὰ ιδῆς, θὰ ἐπιθυμήσης νὰ γυρίσης πάλι ἐδῶ, στὸ μικρό σου τὸ χωριό.

‘Η Έλενίτσα ξέμεινε λίγο σκεπτική, σὰ νὰ μὴν καταλάβαινε καλά αύτὰ ποὺ τῆς ἔλεγε τὸ μικρὸ χελιδονάκι καὶ ξαναρώτησε:

— Γιατί θὰ τὸ ἐπιθυμήσω, ἀφοῦ ἔκει θάναι τόσο πιὸ ὥραια;

— Γιατὶ τότε μόνο θὰ καταλάβῃς πόσο τ’ ἀγαπᾶς τὸ χωριό σου. Πές μου, εἶναι τίποτε καλύτερο στὸν κόσμο ἀπὸ τὴ μάνα;

— “Οχι, τίποτε δὲν εἶναι σὰν αὐτή! Πόσο τὴν ἀγαπῶ τὴ μανούλα μου!

— Λοιπόν, δταν βρεθῆς μακριὰ ἀπὸ τὸν τόπο σου, θὰ νιώσης ἔκεīνο, ποὺ νιώθει κανεῖς, δταν φεύγη ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας του.

— Μὰ εἶναι λοιπὸν τόσο γλυκιὰ ἡ πατρίδα; εἶπε τὸ κοριτσάκι.

— Ἐδῶ γεννήθηκαν οἱ παπποῦδες σου, ἐδῶ οἱ γονεῖς σου, ἐδῶ κι ἔσου. Μὰ εἶσαι πολὺ μικρὴ ἀκόμη, γιὰ νὰ καταλάβῃς τί ἀξίζει αὐτὴ ἡ μεγάλη μας Μάνα. Κοίταξε ὅμως ἔμένα! Εἶμαι τρελὸ ἀπὸ τὴ χαρά μου, ποὺ ξαναγύρισα στὸν κόρφο της. Θὰ πάω νὰ κουβεντιάσω μὲ τὸ φίλο μου τὸ γέρο πλάτανο. Θὰ ξαναπιῶ δροσερὸ νεράκι ἀπ’ τὴν πηγή Θὰ πετάξω ψηλά, στὸ παλιὸ καμπαναριό, γιὰ ν’ ἀγναντέψω ἀπὸ μακριὰ τὸ λιμανάκι μας μὲ τὶς βαρκοῦλες. Κι ύστερα θὰ ψάξω νὰ βρῶ τὴν περσινή μου τὴ φωλιά. Θάναι χαλασμένη ἀπὸ τὸν ἄνεμο καὶ τὶς βροχές, μὰ μὲ πόση χαρά θὰ τὴν ξαναχτίσω! Χαίρε γιὰ τὴν ὥρα, καλό μου κοριτσάκι. ”Εχω τόσα νὰ ἴδω καὶ νὰ κάνω!

Αύτὰ εἶπε τὸ χελιδόνι καὶ πέταξε μακριά.
Ἡ Ἐλενίτσα τὸ παρακολουθοῦσε μὲ τὰ μάτια
της, ὥσπου χάθηκε.

—”Ἄχ! φώναξε τότε. Γιατί νὰ μὴν τοῦ πῶ
νάρθη νὰ χτίσῃ τὴν φωλιά του ἔξω ἀπὸ τὸ
παράθυρό μου; ἔτσι θὰ τόβλεπα καὶ θὰ τά-
κουγα κάθε μέρα, δσσο θὰ βρίσκεται στὴ γλυ-
κιά μας τὴν πατρίδα!

41. Η ΛΑΜΠΡΗ

Ο Μανολάκης καὶ ἡ Πόπη ὅλη τὴν Μεγάλη
Ἐβδομάδα περίμεναν ἀνυπόμονα πότε νὰ φτάσῃ
τὸ Μεγάλο Σάββατο. Τοὺς εἶχε τάξει ἡ μητέρα
τους νὰ τοὺς πάρῃ ἐφέτος στὴν Ἀνάσταση. Ἡταν
πιὰ ἀρκετὰ μεγάλα παιδιὰ καὶ μποροῦσαν ν'
ἀγρυπνήσουν ώς τὰ μεσάνυχτα.

“Ολη ἐκείνη τὴν ἔβδομάδα λοιπὸν ἦταν φρόνιμα· τῇ βοήθησαν μάλιστα μαζὶ μὲ τὴν ὑπηρέτρια στὸ συγύρισμα τοῦ σπιτιοῦ, δσο μποροῦσαν. “Ἐπρεπε δλο τὸ σπίτι νὰ καθαριστῇ, νὰ λάμπῃ γιὰ τὸ Πάσχα. Βοήθησαν καὶ στὸ βάψιμο τῶν αὐγῶν. Ἡ μαμά τους τὰ ἔβαφε κι αὐτὰ ἔπειτα τὰ σκούπιζαν μ’ ἔνα πανάκι λαδωμένο. Αὐτὸ τὰ διασκέδαζε πολύ. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ κόκκινα, ἡ μητέρα τους τοὺς ἔβαψε κι ἄλλα αὐγὰ μὲ διάφορα χρώματα καὶ τὰ παιδιὰ δὲν μποροῦσαν νὰ καταλάβουν πῶς τὸ κατάφερνε αὐτό. Νόμιζες, πῶς ἦταν ζωγραφισμένα. Εἶχαν ἐπάνω κάτι σὰ δέντρα, λουλούδια καὶ πουλιά. Χαιρόταν κανεὶς νὰ τὰ βλέπῃ!

“Ἐπειτα παραστάθηκαν στὸ ζύμωμα τῶν κουλουριῶν. Ἡ μητέρα ἔδωσε καὶ σ’ αὐτὰ ἀπὸ ἔνα κομμάτι ζύμη νὰ τὴν πλάσουν. Τὴ δούλεψαν πολύ, μ’ ὅλη τους τὴ δύναμη. Ὁ Μανολάκης ἔφτιασε μὲ τὸ ζυμάρι του ἔναν ἀετό. Γιὰ μάτια τοῦ ἔβαλε δυὸ γαρούφαλα κι ἦταν πολὺ ὥραίος.

‘Ἡ Πόπη πάλι ἔφτιαξε μὲ τὸ δικό της ζυμάρι μιὰ κουκλίτσα, ποὺ κρατοῦσε στὸ χέρι ἔνα καλαθάκι καμωμένο ἀπ’ τὸ ἴδιο ζυμάρι, μ’ ἔνα αὐγὸ πολύχρωμο μέσσα.

— Δὲ θὰ τὴ φάω τὴν κουκλίτσα μου, μαμά. Θὰ τὴ φυλάξω νὰ παίζω μαζὶ της, εἶπε ἡ Πόπη.

— Κι ἐγὼ δὲ θὰ τὸν φάω τὸν ἀετό μου, λέει ὁ Μανολάκης.

— Νὰ ἰδοῦμε πόσο θὰ βαστάξετε, εἶπε ἡ μητέρα τους γελώντας.

Τὸ Μεγάλο Σάββατο ἔφτασε. "Ολα εἰναι ἔτοιμα. Τὸ μεσημέρι, ἀφοῦ ἔφαγαν, τὰ παιδιά ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν λίγο, γιὰ νὰ μὴ νυστάζουν τὸ βράδυ. Ἀλλὰ δὲν τὰ κατάφερναν. Ὁ νοῦς τους ταξίδευε κατὰ τὴν ἐκκλησία.

Οἱ ἄσπρες λαμπάδες, ποὺ ἀγόρασε ὁ πατέρας τους, περίμεναν ἐπάνω στὸν κομὸ καὶ διπλα ἔνα χαρτὶ μὲ βεγγαλικά. "Εχουν μεγάλη ἐπιθυμία νὰ τ' ἀνοίξουν καὶ νὰ τὰ ἰδοῦν λιγάκι, μὰ ὁ πατέρας τοὺς τόχει ἀπαγορεύσει. Θὰ τὰ κάψουν ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, ὅταν θ' ἀναστηθῆ ὁ Χριστός.

Σὲ λίγο μιὰ εὐωδιὰ ξεχύθηκε σ' ὅλο τὸ σπίτι. Ἡρθαν τὰ κουλούρια ἀπὸ τὸ φοῦρνο. Ἄμεσως πετάχτηκαν νὰ πᾶνε νὰ τὰ ἰδοῦν. Στὴ μέση τοῦ ταψιοῦ ξεχώριζε τὸ κουκλάκι καὶ ὁ ἀετός, τὰ κουλουράκια ποὺ ἔκαμαν τὰ παιδιά.

— Καλὲ μαμά, κοίτα πῶς μεγάλωσαν! Καὶ τί ροδοψημένα ποὺ εἶναι! Φώναξαν τὰ παιδιά.

Τὰ πῆραν, τὰ μύριζαν, τὰ φιλοῦσαν. Ὁ Μανολάκης μάλιστα τὸν παραφιλοῦσε τὸν ἀετό του, τόσο ποὺ ἡ μαμὰ τοῦ εἶπε:

— Φοβοῦμαι, Μανολάκη, πῶς ὁ ἀετός σου θὰ κάμη φτερά. Δός μου τον νὰ σοῦ τὸν φυλάξω.

Τὸ βράδυ τὰ παιδιά πῆραν τὸ βιβλίο μὲ τὰ παραμύθια καὶ διάβαζαν, γιὰ νὰ μὴ νυστάξουν, ὥσπου νὰ φτάσῃ ἡ ὥρα, γιὰ νὰ πᾶνε στὴν ἐκκλησία. Μὰ γρήγορα τὸ διάβασμα ἔφερε τὸ ἀντίθετο ἀποτέλεσμα. Σὲ λίγο εἶχαν ἀποκοιμηθῆ

καὶ τὰ δυό. Μὰ νὰ ποὺ ἄρχισαν νὰ χτυποῦν οἱ καμπάνες.

— Παιδιά, παιδιά, σηκωθῆτε, ἀν θέλετε ναρθῆτε στὴν ἐκκλησία! Φώναξε ἡ μητέρα τους.

Στὴ στιγμὴ πετάχτηκαν ἐπάνω. Φόρεσαν τὰ πανωφόρια τους, πήρε καθένας τὴ λαμπάδα του καὶ ξεκίνησαν ὅλοι μαζί.

“Ωσπου νὰ φτάσουν, ἡ ἐκκλησία εἶχε κιόλας σχεδὸν γεμίσει. Γυναῖκες, ἄντρες, νέοι, γέροι καὶ παιδιά ἔμπαιναν μ’ εὐλάβεια, ἔκαναν τὸ σταυρό τους καὶ στέκονταν σὲ μιὰ θέση. Ὁ παπᾶς ἄρχισε νὰ ψάλλῃ. Ποτὲ ἡ φωνή του δὲν εἶχε φανῆ στὰ παιδιά τόσο ὥραία!

Ξαφνικὰ ἀκούστηκε τὸ «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν» καὶ ἡ ἐκκλησία ἔλαμψε μεμιᾶς. “Ολοι ἄναψαν τὶς λαμπάδες τους κι ὅλοι ἔψαλλαν μαζὶ μὲ τὸν παπᾶ καὶ τοὺς ψάλτες τὸ «Χριστὸς ἀνέστη!». Ἐψαλλαν καὶ τὰ παιδιά. Ὁ πατέρας κι ἡ μητέρα τους τὰ φίλησαν κι ἔπειτα τὰ πῆγαν ν’ ἀσπαστοῦν τὸ Χριστό.

Τὰ παιδιὰ τάβλεπαν ὅλα ἐκεῖ μέσα σὰ γιὰ πρώτη φορά. Τ’ ἀγγελάκια ἀπὸ τὰ εἰκονίσματα τοὺς φαίνονταν, πὼς τοὺς χαμογελοῦσαν καὶ τοὺς ἔγνεφαν μυστικὰ μὲ ἀγάπη. Ὅλος ὁ κόσμος τοὺς φαινόταν ἀλλιώτικος. Φιλιοῦνται ὅλοι καὶ δίνει ὁ ἔνας στὸν ἄλλο τὸ φιλὶ τῆς ἀγάπης κι ὅλοι γελοῦν καὶ χαίρονται καὶ δίνουν εὔχές.

— Τί ὥραία ποὺ εἶναι, μαμά, τί ὥραία! Φώναζαν τὰ παιδιά.

"Επειτα βγῆκαν ξέξω. Ο πατέρας ἀναψε βεγγαλικὰ καὶ τοὺς τὰ ἔδωσε νὰ τὰ κρατοῦν. Πετιόνταν ἀπὸ μέσα χρωματιστὲς σπίθες, γαλάζιες, κόκκινες, κίτρινες, πράσινες, χρυσές. Τὰ μάτια

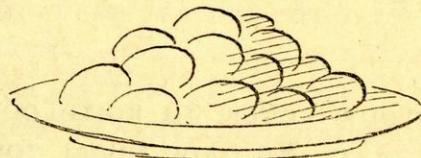
τους θαμπώνουν, καθὼς τὰ κοιτάζουν. Ἀνάβουν κι ἄλλα κι ἄλλα. Κι δῆλοι γύρω τους ἀνάβουν βεγγαλικὰ πολλά. Πετοῦν καὶ τράκες, ποὺ κάνουν δυνατοὺς κρότους. Ο πατέρας δημως αὐτὰ τὰ θεωρεῖ ἐπικίνδυνα καὶ δὲν τοὺς ἀγόρασε.

Μὲ τὶς λαμπάδες ἀναμμένες γύρισαν στὸ σπίτι. Ἀπὸ τὸ φῶς τους ἄναψαν τὸ καντήλι, ποὺ κρεμόταν μπροστὰ στὰ εἰκονίσματα κι ἔπειτα πῆγαν ὅλοι στὴν τραπέζαρια.

Τὸ τραπέζι ἦταν στρωμένο. Στὴ μέση ἔνα μεγάλο ἀνθοδοχεῖο μὲ πασχαλιὲς σκορποῦσε σ' ὅλη τὴν κάμαρα τὴ μοσκοβολιά του. Τὰ κόκκινα αὐγὰ στόλιζαν τὸ τραπέζι κι ἀχνιζε ἡ μαγειρίτσα μέσα στὰ πιάτα. Ἔφαγαν μὲ μεγάλη ὅρεξη καὶ εὐθυμία, τσούγκρισαν τ' αὐγὰ τους καὶ ὁ Μανολάκης ἔσπασε μὲ τὸ δικό του ὅλα τ' αὐγὰ τῶν ἄλλων.

Σὲ λίγο ἔπεισαν νὰ κοιμηθοῦν στὰ καθαρά τους τὰ κρεβατάκια. Κοιμοῦνται ἥσυχα καὶ βαθιά, μ' ἔνα χαμόγελο στὰ χείλη.

Χωρὶς ἄλλο θὰ βλέπουν στ' ὄνειρό τους ἐκείνα τ' ἀγγελάκια, ποὺ τοὺς ἔγνεφαν στὴν ἐκκλησία μὲ τόση ἀγάπη !

42. Ο ΠΑΠΑΓΑΛΟΣ

Χάρισαν τῆς Λέλας ἔνα μικρὸν καταπράσινο παπαγάλο. Τί χαρές, ποὺ ἔκανε ἡ Λέλα!

Ἄμεσως ἡ Λέλα τὸν ἔβγαλε Κοκό. Τοῦ ἀγόρασε ἔνα χρυσὸν κλουβὶ καὶ τὸν ἔβαλε μέσα.

“Ολη τὴν ἡμέρα δὲν κάνει τίποτ’ ἄλλο, παρὰ νὰ περιποιήται τὸν παπαγάλο της.

Πότε τὸν ταΐζει, πότε τὸν ποτίζει, πότε τὸν χαιδεύει, πότε παίζει μαζί του.

Μὰ καὶ τὴ νύχτα ἀκόμη ἡ Λέλα δὲν κοιμᾶται, ἀν δὲν πάρη τὸ κλουβὶ μὲ τὸν παπαγάλο κοντὰ στὸ κρεβάτι της. Γιατὶ μόλις ξυπνήσῃ τὸ πρωὶ καὶ πρὶν ἀκόμη ντυθῆ, ἔννοεῖ νὰ παίξῃ πρῶτα μὲ τὸν Κοκό της.

Μ' αὐτὸν ὅμως τὸν κύριο ἡ Λέλα παραμέλησε τὰ μαθήματά της καὶ δλα. Ἡ δασκάλα, ποὺ πηγαίνει σπίτι καὶ τῆς κάνει μάθημα, ἔχει μεγάλα παράπονα. Ποτὲ ἡ Λέλα δὲν καταλαβαίνει τὴν ἀριθμητικὴ καὶ ποτὲ δὲν προσέχει, ὅταν ἡ δασκάλα τῆς ἔξηγῇ τὴ γραμματική.

— Μὰ ποῦ ἔχεις λοιπὸν τὸ νοῦ σου; τὴ ρωτᾶ ἡ δασκάλα της.

— Ποῦ ἀλλοῦ παρὰ στὸν Κοκό της! Ἀποκρίνεται ἡ μαμά.

Τὴ μαλώνουν, τῆς βάζουν τιμωρίες, μὰ γι' αὐτὸ δὲν πολυσκοτίζεται ἡ Λέλα. Ἐνα μόνο πράμα συλλογίζεται τώρα τὸ μικρό της μυαλό: θὰ μιλήσῃ ὁ παπαγάλος της ἢ δὲ θὰ μιλήσῃ;

“Αλλοι τῆς λένε ναί, ἄλλοι ὅχι. Καὶ ἡ Λέλα πότε ἐλπίζει καὶ πότε ἀπελπίζεται.

‘Ωστόσο ὁ Κοκὸς μένει βουβός. Ξεφωνίζει μόνο καὶ κάπου κάπου σφυρίζει. Καμιὰ ὅμως λέξη δὲν πρόφερε ἀκόμη, ἀν καὶ ἡ Λέλα ὅλη μέρα τοῦ τρώει τ' αὐτιά, γιὰ νὰ τὸν μάθη νὰ λέη: «Καλημέρα, Λέλα! . . . Παπαγάλο, θέλεις καφέ;»

Μιὰ μέρα ἔτυχε νὰ πάη στὸ σπίτι της ἔνας καθηγητὴς τῆς Ζωολογίας.

— Αὐτὸς θὰ ξέρη νὰ σοῦ πῆ, ἀν θὰ μιλήσῃ ὁ Κοκός, τῆς ψιθυρίζει ἡ μητέρα της.

‘Αμέσως ἡ Λέλα τοῦ φέρνει τὸν παπαγάλο, γιὰ νὰ τὸν ἴδῃ.

— Τί λέτε, κύριε, θὰ μιλήσῃ;

— Ναί, ναί, ἀπαντᾶ ὁ καθηγητὴς αὐτῆς τῆς ράτσας οἱ παπαγάλοι μιλοῦν. Μὰ ὁ δικός σας εἰναι μικρὸς ἀκόμη. Δὲν πιστεύω νὰ εἰναι παραπάνω ἀπὸ δυὸ χρονῶ. Ἀμα πάη ἔπτά, τότε θὰ μιλήσῃ.

— Μπά! φώναξε καταλυπημένη ἡ Λέλα. Πρέ-

πει νὰ γίνη ἐπτά χρονῶ, γιὰ νὰ μιλήσῃ; τὰ παιδάκια ἀπὸ ἐνὸς χρόνου μιλοῦν.

— Μὰ ὁ παπαγάλος σας δὲν εἰναι παιδάκι.

‘Η Λέλα νομίζει, πὼς πρέπει νὰ περάσουν ὅκτω χρόνια ἀκόμα, γιὰ ν’ ἀκούσῃ μιὰ λέξη ἀπὸ τὸν Κοκό της· γιατὶ δὲν ξέρει νὰ κάμη τὸ λογαριασμό, ν’ ἀφαιρέσῃ δηλαδὴ ἀπὸ τὰ ἐπτά, ποὺ χρειάζονται, τὰ δυὸ ποὺ ἔχει ζήσει ὁ παπαγάλος. Τὸ διάστημα τῆς φαίνεται πολὺ μεγάλο. Ἐλπίζει ὅμως, πὼς καὶ ὁ σοφὸς καθηγητὴς μπορεῖ νὰ κάνῃ λάθος.

— Δὲ βαριέσαι! Λέει. Μπορεῖ καὶ τώρα νὰ μιλήσῃ. Ἐπειτα, ποιός ξέρει πόσο χρονῶ εἰναι; μήπως τὸν εἶδαμε, ποὺ γεννήθηκε;

“Ετοι τὸ ζήτημα τῆς ήμέρας στὸ σπίτι τῆς Λέλας ήταν, ἀν θὰ μιλήσῃ ὁ παπαγάλος ή ὄχι.

“Εξαφνα μιὰ μέρα ἀκούστηκε νὰ μιλῇ.. ποιός; ὁ Κοκός; . . .” Οχι, ἔνας ἄλλος παπαγάλος.

Τὴν ήμέρα ἐκείνη ή Λέλα ἔκανε μάθημα μὲ τὴ δασκάλα της. Ἐτυχε νὰ εἰναι μπροστὰ καὶ ἡ μαμὰ κι ἔξω στὸ διάδρομο τὸ χρυσὸ κλουβὶ μὲ τὸν παπαγάλο.

— Ελα, πὲς τὴν ἀριθμητική σου, εἶπε ή δασκάλα.

Κι ή Λέλα ἄρχισε σὰν παπαγάλος:

— Δύο οἱ δύο τέσσερεις, δύο οἱ τρεῖς ἔξι, δύο οἱ τέσσερεις ὅκτω . . .

— Στάσου! Τὴ σταμάτησε ή δασκάλα της. Σιγὰ σιγά. Γιά πές μου: “Αν πάρης δυὸ αύγα,

ἀπὸ δυὸ δραχμὲς τὸ ἔνα, πόσο θὰ πληρώσης;

‘Η Λέλα μιλιά!

— Μὰ τώρα δὲν τὸ εἶπες, παιδί μου; Δύο οἱ δύο τέσσερεις;

‘Η Λέλα ἔξακολουθεῖ νὰ σωπαίνῃ.

— Όρίστε λοιπὸν ποὺ μίλησε ὁ παπαγάλος, λέει ἡ μητέρα περιπαιχτικά.

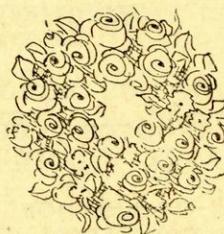
‘Η Λέλα πετάχτηκε:

— Μίλησε; πότε; ἐγὼ δὲν τὸν ἀκουσα.

— “Αχ, Λέλα μου, εἶπε ἡ μητέρα. ‘Ο καλύτερος παπαγάλος εἰσαι σύ! ”Αμα μαθαίνης ἔτσι παπαγαλίστικα τὴν ἀριθμητική σου, τί θέλομε νὰ μιλήσῃ ὁ Κοκός; ”Ετσι κι αὐτὸς θὰ λέη λόγια, χωρὶς νὰ τὰ καταλαβαίνῃ. Τὰ λὲς ἐσύ, δὲν πειράζει. Γειά σου, Λέλα μου, παπαγαλάκι μου.

‘Η Λέλα ἔμεινε μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτὸ κι ὁ Κοκὸς ἀπὸ τὸ κλουβί του ἔβγαλε μιὰ στριγγιά φωνή, σὰ νὰ τὴν περίπαιξε.

‘Απὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἡ Λέλα προσέχει περισσότερο στὴ δασκάλα της καὶ δὲ λέει τὸ μάθημά της παπαγαλίστικα.

43. Ο ΠΑΠΑΓΑΛΟΣ

Σάν ̄̄μαθε τή λέξη «καλησπέρα»,
ό παπ αγάλος είπε ξαφνικά:
— Είμαι σοφός, γνωρίζω έλληνικά,
τί κάθιμαι δώ πέρα!

Τὴν πράσινη ζακέτα του φορεῖ
καὶ στὸ συνέδριο τῶν πουλιῶν πηγαίνει
γιὰ νὰ τοὺς πῆ μιὰ γνώμη φωτισμένη.
Παίρνει μιὰ στάση λίγο σοβάρή,
ξεροβήχει, κοιτάζει λίγο πέρα
καὶ τοὺς λέει: «Καλησπέρα!»

‘Ο λόγος του θαυμάστηκε πολύ.
Τί διαβασμένος, λένε, παπαγάλος!
Θάναι σοφὸς αὐτὸς πολὺ μεγάλος,
ἀφοῦ μπορεῖ κι ἀνθρώπινα μιλεῖ!
— Κύρ παπαγάλε, θάχωμε τὴν τύχη
ν’ ἀκούσωμε τί λές καὶ παραπέρα

‘Ο παπαγάλος βήχει, ξεροβήχει,
μὰ τί νὰ πῆ; ξανάπε: «Καλησπέρα!»

44. Η ΚΑΤΙΝΟΥΛΑ ΚΑΙ ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

‘Η Κατινούλα ἦταν ἔνα μικρὸ κοριτσάκι
στὴν ἡλικία σας. Ὁταν κι ἐκείνη ὁχτὼ χρο-
νῶ κι εἶχε πολλὰ προτερήματα. Ὁταν καλὴ
μαθήτρια καὶ ἐπιμελής. Ἀκουε πάντα τοὺς με-
γαλυτέρους της καὶ ποτὲ δὲν ἔλεγε ψέματά.
Εἶχε ὅμως κι ἔνα φοβερὸ ἐλάττωμα. Ἀγαποῦσε
πολὺ τὰ λουλούδια.

Καὶ θὰ πῆτε: Ἐλάττωμα εἶναι ν’ ἀγαπάη
κανεὶς τὰ λουλούδια;

Καὶ βέβαια εἶναι ἐλάττωμα, γιὰ ὅποιον
ἀγαπάει τὰ λουλούδια σὰν τὴν Κατινούλα.

Ἡ Κατινούλα ἀγαποῦσε τὰ λουλούδια καὶ τὰ ἔκοβε. Βέβαια θὰ πῆτε μὲ τὸ νοῦ σας, πῶς ἔκοβε τὰ λουλούδια, γιὰ νὰ τὰ βάλη στὰ ἀνθοδοχεῖα καὶ νὰ στολίσῃ τὸ σπίτι. Γιὰ νὰ

μπορῇ ἔτσι νὰ χαίρεται ἀπὸ κοντὰ τὰ ὅμορφα χρώματά τους καὶ τὴ γλυκιὰ μυρωδιά τους. Ἔ λοιπόν, ἡ Κατινούλα ἔκοβε τὰ λουλούδια μόνο γιὰ νὰ τὰ κόβη καὶ γιὰ κανέναν ἄλλο

σκοπό. Κι ἔδω ἵσα ἵσα είναι τὸ ἐλάττωμά της.

Γέμιζε τὰ χέρια της, τὴν ποδιά της, τὸ καλαθάκι της κι ὅστερα τὰ σκόρπιζε κάτω καὶ μὲ χορούς, μὲ πηδήματα, μὲ γέλια καὶ χαρὲς τὰ τσαλαπατοῦσε καὶ τάκανε λιῶμα.

Μιὰ μέρα, ἀφοῦ ἔκαμε τὸν περίπατό της στὸν κάμπο καὶ στὰ χωράφια, ἀφοῦ ἔκοψε καὶ θέρισε ἄφθονα λουλούδια, κουράστηκε καὶ κάθισε κάτω ἀπὸ ἔνα μεγάλο πεύκο. Ἡταν τόσο κουρασμένη, ὥστε πρὶν περάσουν δυὸ λεπτὰ τῆς ὡρας, τὴν πῆρε ὁ ὑπνος . . .

“Αμα ἔκλεισε τὰ μάτια της, τῆς φάνηκε πώς βρέθηκε μέσα σ’ ἔναν ὡραῖο κῆπο μεγάλο καὶ ἀπέραντο. Ἐκεῖ ἦταν φυτρωμένα χίλιες χιλιάδες λουλούδια. “Ολα ἦταν τόσο ὡραῖα καὶ δροσερά, ποὺ ἡ Κατινούλα δὲν κρατήθηκε. Ἐτρεξε κι ἔκοψε ἔνα κι ὅστερα ἄλλο κι ἄλλο κι ἄλλο . . . Γέμισε τὴν ἀγκαλιά της κι ἔσκυψε νὰ κόψῃ μιὰ μεγάλη μαργαρίτα. Ξαφνικά ἀκουσε μιὰ φωνή. Τρόμαξε καὶ στάθηκε νὰ κοιτάξῃ δεξιά, ἀριστερά, τριγύρω, γιατὶ ἡ φωνὴ ἔκείνη ἔμοιαζε μὲ ἀνθρώπινη.

Μὰ δὲν εἶδε κανένα. Πρόσεξε καλύτερα καὶ τότε κατάλαβε, πώς ἡ φωνή, ποὺ τῆς μιλοῦσε, ἔβγαινε μὲς ἀπὸ τὸ λουλούδι, ποὺ ἔκείνη τὴ στιγμὴ ἦταν ἔτοιμη νὰ κόψῃ.

Κι ἡ φωνὴ ἔλεγε :

— Στάσου, κακὸ κορίτσι! “Αφησέ με νὰ ζήσω λιγάκι ἀκόμη. Ἀρκετὰ ἀδερφάκια μου ἔχεις

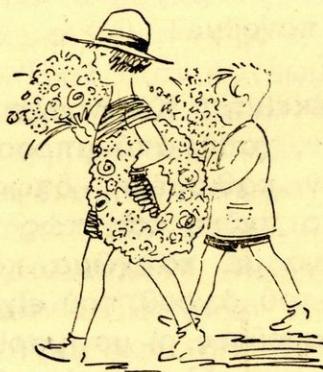
κόψει κι ἔχεις καταστρέψει ώς τώρα! "Αν τὰ
ἔβαζες τουλάχιστο μέσα στὸ νερό, θὰ μποροῦ-
σαν καὶ δυὸς καὶ τρεῖς μέρες ἀκόμα νὰ μοσκο-
βολοῦν, νὰ μένουν δροσερὰ κι ὅσοι τὰ βλέ-
πουν νὰ τὰ καμαρώνουν. Ἐσὺ ὅμως, ἀσυλλό-
γιστο κορίτσι, μᾶς κόβεις καὶ μᾶς καταστρέ-
φεις ἀμέσως. Γιὰ ποιό λόγο ἔχεις τόση κακία
μὲ μᾶς; ἐμεῖς ποτὲ δὲ σὲ βλάψαμε. Συλλογί-
σου λιγάκι! Θὰ σου ἄρεσε ἐσένα νὰ σὲ πετά-
ξουν καταγῆς καὶ νὰ σὲ τσαλαπατήσουν, ὅπως
μᾶς τσαλαπατᾶς ἐμᾶς; "Οχι βέβαια! Γιατὶ λοι-
πὸν σὲ μᾶς τὰ κακόμοιρα κάνεις ὅ,τι δὲ θέ-
λεις οἱ ἄλλοι νὰ κάμουν σὲ σένα;... Κι ἐμεῖς
ψυχὴ ἔχομε καὶ πονοῦμε!

Τὴ στιγμὴ ἔκείνη ἡ Κατινούλα ἄνοιξε τὰ μά-
τια. "Ολα εἶχαν χαθῆ ἀπὸ μπροστά της. Εἰδε,
πῶς βρισκόταν καθισμένη, ὅπως πρίν, κάτω
ἀπὸ τὸ μεγάλο πεῦκο καὶ πῶς κείτονταν χά-
μω ἀνακατωμένα μὲ τὸ χῶμα καὶ τὰ χαλίκια
τὰ ἀνθη ὅλου τοῦ ἀγροῦ, ποὺ εἶχε κόψει πρω-
τύτερα. Οἱ παπαροῦνες, οἱ μαργαρίτες, οἱ ἀγρι-
βιολέτες, πεταμένες ὅλες καὶ μαδημένες. Αὐτὴ
τὶς εἶχε μαδήσει καὶ τσαλαπατήσει.

— "Ἄχ! τὰ κακόμοιρα τὰ λουλουδάκια! Εἰπε,
καθὼς μάζευε μὲ ἀγάπη τὰ λίγα, ποὺ εἶχαν
ἀπομείνει στὸ καλαθάκι της. Τί κακὴ ποὺ
ἡμουν μαζί σας! Ἀπὸ τώρα ὅμως σᾶς ὑπό-
σχομαι, πῶς θὰ διορθωθῶ.

Κι ἀληθινά. Ἡ Κατινούλα ἀπὸ τότε κρά-

τησε τὴν ύπόσχεσή της. Ἀγαποῦσε τὰ λουλούδια κι ὅταν τῆς ἄρεσε νὰ κόψῃ κανένα, τὸ ἔκοβε μὲ προσοχὴ καὶ τὸ κρατοῦσε μὲ ἀγάπη. Κι ὅταν ἔφτανε στὸ σπίτι της, ἔτρεχε γρήγορα νὰ βάλῃ τὰ λουλούδια μέσα στὰ ἀνθοδοχεῖα. Τὰ λόγια τῆς μαργαρίτας, ποὺ εἶδε στὸ ὄνειρό της, ποτὲ δὲν τὰ λησμόνησε. Σκεπτόταν τότε πόσο θὰ ύπεφερε αὐτή, ἀν κανένα κακὸ παιδί τὴν ἔριχνε κάτω καὶ τὴν πατοῦσε, ὅπως αὐτὴ ἄλλοτε ἔκανε στὰ κακόμοιρα τὰ λουλουδάκια!

45. Ο ΜΑΗΣ

Μᾶς ἥρθ' ὁ Μάης μὲ δροσιές,
μᾶς ἥρθε μὲ λουλούδια,
μὲ κρίνα, μὲ τριαντάφυλλα,
μὲ πρόσχαρα τραγούδια.

Τὸ Μάη ἀς τὸν γιορτάσωμε,
παιδάκι ἀγαπημένα.

Ἐμπρός ! στεφάνια ἀς πλέξωμε
μὲ ἄνθη μυρωμένα.

Χειμώνα δὲ φοβόμαστε,
μηδὲ βοριὰ καὶ χιόνια,
καλῶς τα πάλι τὰ πουλιά,
καλῶς τὰ χελιδόνια.

46. Η ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΚΗ

Μέσα σὲ μιὰν αὐλὴ παίζουν τρία παιδιά.
Ἡ μητέρα τους, φτωχὴ γυναικούλα, τὰ κοιτάζει καὶ στενάζει κάθε τόσο. Πῶς θὰ τὰ μεγαλώσῃ τὰ τρία τ’ ἀγόρια της ; Ὁ ἄντρας της ἔχει πεθάνει καὶ πρέπει νὰ παλέψῃ μονάχη της. Μὰ καὶ τί δουλειές μπορεῖ νὰ βρῆ στὸ χωριό ; Κάνει θελήματα, ξενοπλένει, σκοτώνεται, μὰ δὲν τὰ βγάζει πέρα. Είναι παιδιὰ καὶ θέλουν νὰ φᾶνε. Νά κιόλας ὁ μεγάλος, ὁ Γιαννάκης, ποὺ τῆς φωνάζει :

— Μάνα, πεινοῦμε, δῶσε μας ψωμάκι.

Ἐκείνη σηκώνεται καὶ πάει καὶ φέρνει δσσο ψωμὶ ἀπόμεινε ἀπὸ τὸ μεσημέρι. Τὸ κόβει στὰ τρία καὶ τοὺς τὸ δίνει.

— Πᾶμε στὸ γεφυράκι νὰ παίξωμε ; λέει ὁ Μῆτσος, ποὺ ἦταν ὁ μικρότερος ἀπὸ τοὺς τρεῖς.

— Πάμε, λένε τ' ἄλλα δυό.

Σὰν ἔφτασαν στὸ γεφυράκι, κάθισαν λίγο, γιὰ νὰ φᾶνε τὸ ψωμί τους. Ἄπὸ κάτω ἔτρεχε ἐνα μικρὸ ποταμάκι. Δυὸ τρία παπιὰ βγήκανε ἀπὸ τὸ νερὸ κι ἔψαχναν ἐδῶ κι ἐκεῖ, γιὰ νὰ βροῦν λίγη τροφή, κανένα σκουληκάκι ḥ τίποτ' ἄλλο.

‘Ο Γιαννάκης ἔκοψε λίγο ἀπ’ τὸ ψωμί του καὶ τοὺς τὸ ἐδῶσε ψίχουλο ψίχουλο. Ἐκεῖνα τόφαγαν μονομιᾶς κι ὕστερα ζυγώνοντας περισσότερο τὸν κοίταζαν στὰ μάτια λαίμαργα καὶ περίμεναν. Ἐκεῖνος κατάλαβε, πὼς πεινοῦσαν πολὺ καὶ τοὺς ἐδῶσε ἀκόμη κάμποσο.

— ”Ε, Γιαννάκη, τί κάνεις ; πάει τὸ ψωμί σου, τοῦ φώναξε σὲ λίγο ὁ Πάνος. Δὲν πεινᾶς ἔσύ ;

— Πεινῶ, μὰ κι αὐτὰ πεινοῦν. Δῶστε τους καὶ σεῖς λιγάκι.

— Έγώ τόφαγα κιόλας, εἰπε ὁ Πάνος, καταβροχθίζοντας καὶ τὸ τελευταῖο κομμάτι του.

‘Ο Μῆτσος ἄρχισε κι αὐτὸς νὰ τὸ τρώῃ γρήγορα γρήγορα, σὰ νὰ φοβόταν μὴ τοῦ τὸ πάρουν.

‘Ο Γιαννάκης ὅμως ἔνα ἔτρωγε καὶ δυὸς ἔριχνε στὰ πουλιά. Σὲ λίγο δὲν τοῦ ἔμεινε πιὰ τίποτε.

— Πᾶμε, παιδιά, στὸ σπίτι, τοὺς εἰπε. Θὰ μᾶς περιμένη ἡ μητέρα.

— Καὶ τί θὰ φᾶς τώρα ; τοῦ λέει σὲ λίγο ὁ Πάνος.

— ”Αλλο ψωμάκι δὲν ἔχει ἡ μητέρα, τοῦ λέει κι ὁ Μῆτσος.

— ”Α ! δὲ βαριέσαι ! Τί θὰ πάθω κι ἀν μείνω νηστικὸς ἔνα βράδυ !

Φαινόταν τόσο εὔχαριστημένος !

Τ’ ἀδέρφια του, σὰν ντροπιασμένα, δὲν τοῦ εἶπαν τίποτ’ ἄλλο. Βουβάθηκαν.

“Ωσπου νὰ πᾶνε στὸ σπίτι, ἦρθε τὸ βράδυ καὶ τὰ παιδιά, σὰν ἔφτασαν ἐκεῖ, ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν.

‘Ο Γιαννάκης κοιμήθηκε νηστικός. Μὰ τί μ’ αὐτό ; ”Εκαμε εύτυχισμένα τὰ πουλιά μὲ τὸ ψωμάκι του.

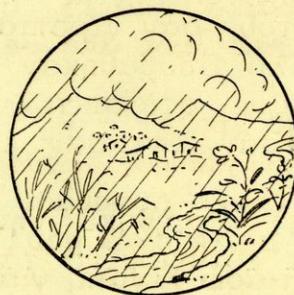
Κι είναι τόσο ώραίο νὰ δίνης στοὺς ἄλλους ἐκεῖνο ποὺ σοῦ λείπει ἔσένα !

47. Η ΒΡΟΧΟΥΛΑ

“Ολη ἡ γῆ εἶναι διψασμένη
καὶ μιὰ στάλα καρτερεῖ.
Μ’ ἀπ’ τὰ νέφη κατεβαίνει,
νά, ἡ βροχούλα δροσερή.

Πάλι ἀφρίζει τὸ ρυάκι
καὶ στὶς καλαμιές θροεῖ.
Μυρωμένο λουλουδάκι,
πιέ, νὰ πάρης νέα ζωή.

Σὰ θὰ πάψη πιὰ ἡ ψιχάλα
κι ἥλιος θὰ ξαναφανῆ,
στὰ κλαδάκια κάθε στάλα
διαμαντάκι θὰ γενῆ.

48. ΤΙ ΔΙΗΓΕΙΤΑΙ Η ΕΛΙΑ

Τὸν Κώστα τὸν ἔστειλε ἡ μητέρα του μιὰ μέρα σὲ θέλημα, ἔξω ἀπ' τὸ χωριό. Ἔπρεπε νὰ φτάσῃ γρήγορα καὶ περπατοῦσε βιαστικά. Ὡταν ὅμως καλοκαίρι κι ἀπομεσήμερο. Τὸ παιδί ζεστάθηκε, κουράστηκε κι εἶπε νὰ σταματήσῃ λίγο. Κοίταξε τριγύρω μὴν ίδη κανένα δέντρο σκιερό, γιὰ νὰ ξαποστάσῃ ἀπὸ κάτω. Μὰ ὡς ἐκεὶ ποὺ ἔφτανε ἡ ματιά του, δὲν ἔβλεπε τίποτ' ἄλλο παρὰ ἐλιές. Πῆγε λοιπὸν καὶ ξαπλώθηκε κάτω σὲ μιὰ ἀπ' αὐτές.

— "Ἄχ! εἶπε μὲ στενοχώρια. Θὰ μὲ ψήσῃ ὁ ἥλιος. Δὲν κάνει ἵσκιο ἡ ἐλιά.

Τὴν κοίταζε καὶ γρίνιαζε.

— Κοίτα ζάρες πούχει! Κοίτα ρόζους! Κοίτα κουφάλα!

— Σὲ λίγο ὁ Κώστας ἔνιωσε τὰ βλέφαρά του νὰ κλείνουν βαριὰ ἀπὸ τὸν ὑπνο. Τότε τοῦ Κώστα τοῦ φάνηκε, πῶς ἄκουσε μιὰ φωνὴ νὰ λέγη:

— Εἴμαι πολὺ γριά!

— Ποιός μιλεῖ; ρώτησε τρομαγμένο τὸ παιδί.

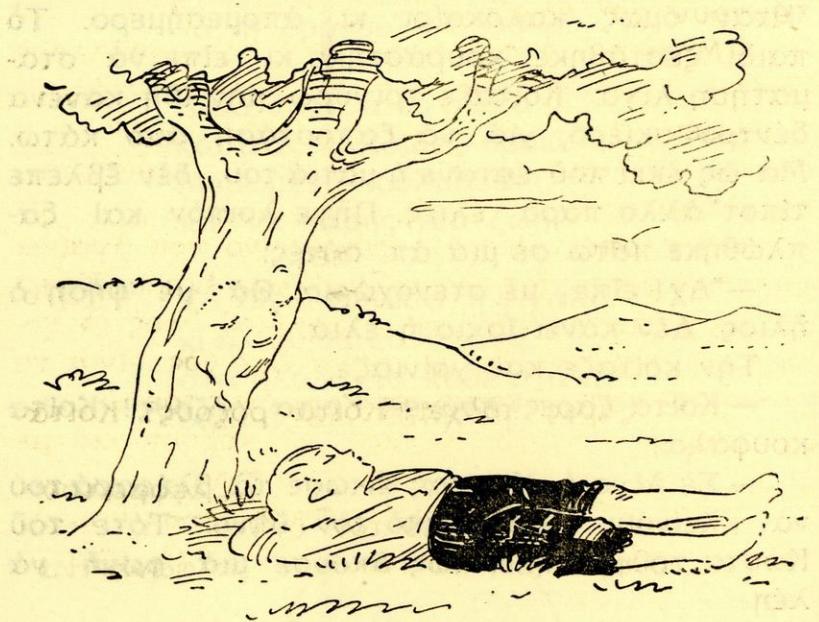
— Ἔγώ, ἡ ἐλιά! Λυποῦμαι, ποὺ δὲν μπορῶ νὰ σὲ δροσίσω μὲ τὴ σκιά μου! Μὰ ἀν θέλης, θὰ σοῦ κουβεντιάσω λιγάκι, γιὰ νὰ σὲ διασκεδάσω.

— Καὶ τί ξέρεις νὰ πῆς ἔσύ;

— Τὰ χρόνια μ' ἔμαθαν πολλὰ πράματα, παι-

δάκι μου. Είδα τόσους ἀνθρώπους νὰ γεννιῶνται, νὰ γερνοῦν καὶ νὰ πεθαίνουν! Γνώρισα τὸν παππού τοῦ προσπάππου σου. Κι ἀκόμα ζῶ, καθὼς βλέπεις.

— Τί μικρὰ ποὺ εἶναι τὰ φύλλα σου, ἐλιά! Κοντά στὸ ποταμάκι φυτρώνουν πλατάνια. Κάθε

φύλλο τους κάνει γιὰ ἔκατὸ δικά σου. Καὶ τί ώραίο χρῶμα ποὺ ἔχουν! Ἐσένα εἶναι σὰν ξεθωριασμένα.

— Δὲν εἶναι τὸ μέγεθος, μήτε τὸ χρῶμα, τὸ μεγαλύτερο καλό, εἶπε ἡ ἐλιά.

— "Ἐχομε μεῖς κάτι πορτοκαλιές στὴν αὐλή μας! Τὴν ἄνοιξη βγάζουν ἄσπρα λουλουδά-

κια. Μυρίζουν τόσο δυνατά! Λές κι είναι όλη ή γειτονιά ένα άπέραντο περιβόλι. 'Εσύ δὲ μοσκοβιόδας, έλια.

— Δὲν είναι ή εύωδιά τὸ μεγαλύτερο καλό, ξαναείπε ή έλια.

— "Αμήν ή όμορφιά τους; τὰ πορτοκάλια μας λάμπουν σὰν τὸν ἥλιο!

— Μήτε ή όμορφιά δὲν είναι τὸ μεγαλύτερο καλὸ γιὰ ένα δέντρο, τοῦ εἴπε πάλι ή έλια.

— Δὲν είναι μόνο όμορφα τὰ πορτοκάλια! Φώναξε τὸ παιδί μὲ θυμό. "Έχει ό καρπός σου τὴ γλύκα τους;

— 'Ο καρπός μου όχι, μὰ ἐκεῖνο ποὺ βγαίνει ἀπ' τὸν καρπό μου, ξαναείπε ἥσυχα ἐκείνη. Κάτω ἀπ' τὴ βαριὰ πέτρα τοῦ λιοτριβιοῦ όλος ὁ χυμός του στραγγίζει. Κι αὐτὸς ὁ χυμὸς είναι τὸ χρυσὸ τὸ λάδι. Έκατοντάδες χρόνια τρέφω τοὺς ἀνθρώπους μ' αὐτό. Κι δσο μὲ κόβουν καὶ μὲ μάδοῦν, τόσο περισσότερο καρπὸ βγάζω.

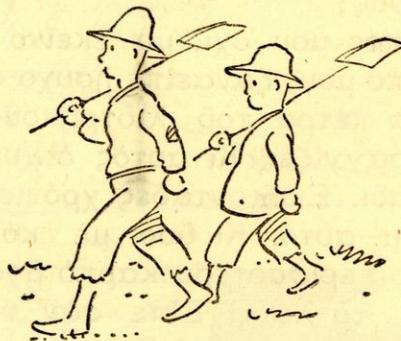
— "Α! ναί, τὸ λάδι! Είπε σὰν ντροπιασμένο τὸ παιδί. Ή μητέρα μου λέει, πὼς αὐτὸς είναι ό πλοῦτος τοῦ χωριοῦ μας.

— 'Ο ταπεινός μου καρπὸς είναι εύλογημένος ἀπὸ τὸ Θεό. Έκεῖνος ἀνάβει τὰ λυχνάρια σας τὸ βράδυ καὶ παρηγορεῖ τοὺς στρατοκόπους τῆς νύχτας. Έκεῖνος σκορπίζει καὶ τὸ γλυκὸ φῶς, ποὺ τρεμοσβήνει μέσα στὰ καντήλια τῆς ἐκκλησίας.

Αὕτα είπε σιγὰ σιγὰ ή γέρικη έλια καὶ σώ-

πασε. Τὸ ἀεράκι, ποὺ φύσηξε ἀπαλὰ ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀνάμεσ’ ἀπ’ τὰ μικρὰ φυλλαράκια τῆς ἐλιᾶς, τὰ ἔκαμε νὰ μουρμουρίσουν ἐλαφρά. Ὁ Κώστας, ποὺ ἔνιωσε τὴ δροσιὰ νὰ τοῦ χαῖδεύῃ τὸ ἴδρωμένο του μέτωπο, ἀνάσανε ἀπὸ εὔχαριστηση καὶ ξύπνησε. Θυμήθηκε τὸ ὄνειρό του καὶ κοίταξε μὲ σεβασμὸ τὴν ἐλιά, ποὺ εἶχε γνωρίσει τοὺς παπποῦδες του. Καὶ καθὼς σηκώθηκε ὁ Κώστας, γιὰ νὰ φύγη, ψιθύρισε:

— "Ἐχεις δίκιο, ἐλιά. Τὸ βλέπω. Ἐσὺ εἶσαι ἡ ἀγαπημένη τοῦ Θεοῦ.

49. ΣΤΟΝ ΑΓΡΟ

Στὸν ἀγρό! Στὸν ἀγρό!
Πᾶμε τώρα ἐμεῖς δυὸ δυό,
χαρωπὰ καὶ τραγουδῶντας
καὶ δεξιὰ ζερβὰ πηδῶντας,
ὁ καθένας μ’ ἔνα φτυάρι
σὰν τὸ γέρο περβολάρη.

Κι ὅλα ἀντάμα τὰ παιδάκια
 θὰ φυτέψωμε δεντράκια,
 νὰ ψηλώσουν, νὰ φουντώσουν
 καὶ λουλούδια νὰ μᾶς δώσουν.
 Στὸν ἄγρο! Στὸν ἄγρο!
 Πάμε τώρα ἐμεῖς δυὸς δυό!

50. ΟΙ ΜΙΚΡΟΙ ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΙ

“Ησυχο, ἀπαλό, ζεστὸ φυσᾶ τὸ ἀεράκι. Ἡ χλόη πρασινίζει. Τὰ ματάκια τῶν δέντρων ἀνοίγουν καὶ προβάλλουν πράσινα φυλλαφάκια. “Υστερ’ ἀπὸ τίς ἀνεμῶνες ἄνθισαν οἱ μενεξέδεις καὶ τὰ λευκὰ ζαμπάκια. Σὲ λίγο μὲ τὴ σειρά τους θ’ ἀνοίξουν καὶ τ’ ἄλλα λουλούδια.

— Λά λα, λά λα, λά, λαρά! Ἀκούεται ἡ φωνὴ ἐνὸς κότσυφα. Μάρτης ἥρθε καὶ χαρά! Προτοῦ νὰ ἔρθουν τὰ χελιδόνια, θάχω χτίσει τὴ φωλιά.

Κι ἀλήθεια ἔχτισε τὴ φωλιά του μὲ τὴ γυναίκα του κι αὐτὴ γέννησε πέντε αὔγα. Ἡταν ὅσπρα μὲ κοκκίδες πράσινες καὶ καστανές. “Επειτα ἡ μητέρα ἄρχισε νὰ κλωσᾶ κι ἐκεῖ κοντὰ ὁ κότσυφας καθισμένος κελαηδοῦσε, γιὰ νὰ τῆς κρατῇ συντροφιά.

— Λά, λαρά! Μάρτης εἶναι καὶ χαρά! ”Ω, σὲ λίγο θάχωμε πουλάκια.

Καὶ δὲν ἄργησαν νὰ βγοῦν πέντε γυμνὰ

πουλάκια μὲ μεγάλο κίτρινο ράμφος! Άμέσως
ἄνοιξαν ἔνα μεγάλο στόμα καὶ φώναξαν:

— Πεινοῦμε! Πεινοῦμε!

Μητέρα τότε καὶ πατέρας δὲν ἔβρισκαν
ήσυχία. Πετούσαν κι ἔφερναν μύγες καὶ σκου-
λήκια κι ἔτρεφαν τὰ μικρούλια τους. Ό πα-
τέρας τους μόνο τὴ νύχτα ἔβρισκε καιρὸν νὰ κε-
λαηδῆ τὴ χαρά του, νὰ νανουρίζῃ τ' ἀγαπημένα
του πουλάκια.

“Ενα παιδί ἄκουσε τὸ κελάηδημα τοῦ κότου-
φα κι ἔψαξε νὰ βρῇ τὴ φωλιά του. ”Αργησε νὰ
τὴ βρῆ, ἀλλὰ τὴ βρῆκε. Άνεβηκε στὸ δέντρο
κι ἄρπαξε τὰ τέσσερα κοτσυφάκια. Τὸ μεγα-
λύτερο κατόρθωσε νὰ ριχτῆ κάτω ἀπὸ τὴ φω-
λιά του καὶ νὰ κρυφτῆ στὰ χαμόκλαδα.

“Ηρθαν οἱ γονεῖς καὶ βρῆκαν τὴ φωλιά τους
ἀδειανή. Φώναζαν κι ἔκλαιαν.

— Οὕτε ἔνα δὲ μᾶς ἔμεινε, εἶπε ἡ μητέρα.

— Εδῶ εἰμαι! ”Ακουσαν μιὰ φωνὴ καὶ εἶδαν
κάτω νὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὰ χαμόκλαδα τὸ μεγα-
λύτερό τους παιδάκι.

Πῆγαν, τὸ πῆραν κι αύτὸν τοὺς εἶπε:

— “Ενας μεγάλος δράκοντας μὲ μεγάλα μά-
τια, ποὺ πετούσανε φωτιές, ἄπλωσε τὸ μεγάλο
του χέρι κι ἄρπαξε καὶ τὰ τέσσερα ἀδερφά-
κια μου μεμιᾶς. ”Εγὼ ἀπὸ τὸ φόβο μου ρίχτηκα
κάτω κι ἔτσι σώθηκα.

— Δόξα νάχη δ Θεός, ποὺ μᾶς ἔμεινε ἔστω κι
ἔνα! Εἶπε ἡ μητέρα.

Τὸ τραγούδι τοῦ πατέρα ἦταν πολὺ λυπητερό. Ὁποιος τὸ ἄκουγε καὶ γνώριζε γιατί θρηνοῦσε, δὲν μποροῦσε νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα.

Τὸ παιδί, ὁ δράκος, ὅπως τὸ εἶπε τὸ μικρὸ κοτσυφάκι, ἔβαλε τὰ τέσσερα κοτσυφάκια στὸ κλουβί. Τοὺς ἔφερνε σκουλήκια, ἔκοβε μικρὰ κομματάκια ἀπὸ κρέας, τὰ περνοῦσε σ' ἐνα μυτερὸ καλαμάκι καὶ τάδινε στὰ πουλάκια. Αὐτὰ στὴν ἀρχὴ δὲν ἥθελαν νὰ φᾶνε τίποτε. Καλύτερα νὰ πέθαιναν, παρὰ νὰ εἰναι σ' ὅλη τους τὴν ζωὴν φυλακισμένα.

Τὸ μεγαλύτερο ὅμως ἀπὸ τὰ τέσσερα εἶπε:

— Πρέπει νὰ ζήσωμε. Ἀμα μεγαλώσουν τὰ φτερά μας, ποιός ξέρει τί γίνεται;

Καὶ τὰ κοτσυφόπουλα ἔτρωγαν καὶ μεγάλωναν.

Τί χαρὰ είχαν, ὅταν δοκίμασαν τὶς φτερούγες τους κι εἶδαν, πῶς μποροῦσαν νὰ πετάξουν.

— "Αχ! ν' ἄφηνε τὴν πορτούλα ἀνοιχτή, ή νὰ μᾶς ἄνοιγε κανένας ἄλλος!" Έλεγαν.

Κι ὁ μεγαλύτερος ἀδερφὸς ἔλεγε:

— Πρῶτα νὰ πετάξω ἐγὼ καὶ πίσω μου ἐσεῖς. Πρόσεξα τὸ δρόμο καὶ ξέρω μὲ κλειστὰ τὰ μάτια νὰ πετάξω ἵσια στὴ φωλιά μας.

— 'Ο καημένος ὁ πατέρας! Πρόσθεσε τὸ μικρότερο. Τὸ τραγούδι του μοιάζει μὲ κλάμα. 'Αλλὰ δὲν πιστεύω νὰ βγοῦμε. Τὸ κακόπαιδο ὅλο καὶ περισσότερο προσέχει νὰ μὴν ἀφήσῃ τὴν πόρτα ἀνοιχτή!

Καὶ ὅμως ὑπῆρχε κάποιος, ποὺ τὰ λυπότανε τὰ τέσσερα ἀδερφάκια. Καταλάβαινε τὸν πόνο

τους καὶ τὸν πόνο τοῦ πατέρα καὶ τῆς μητέρας τους. Κι ἔνα πρωὶ ποὺ ἔλειπε δ ἄγριος δράκοντας, ἥρθε, ἀνοιξε τὴν πόρτα τῆς φυλακῆς

κι ἄφησε τοὺς μικροὺς φυλακισμένους ἐλεύθερους.

Ἔταν ἡ μικρούλα ἀδερφὴ τοῦ παιδιοῦ. Δὲν εἶχαν προσέξει, πῶς τὰ κοίταζε θλιψμένη, οὕτε καταλάβαιναν, πῶς ἡ μικρούλα περίμενε νὰ μεγαλώσουν πρῶτα οἱ φτεροῦγες τους.

— Γρήγορα στὴ μανούλα σας! Εἶπε ἡ μικρούλα, καθὼς τοὺς ἄνοιξε τὸ κλουβί.

Κι ἐκεῖνα κελάηδησαν χαρούμενα, σὰ νὰ τῆς ἔλεγαν:

— Ό Θεός νὰ σοῦ δώσῃ ὅλα τὰ καλά!

Πέταξαν καὶ σὲ λίγο ἦταν στὴ φωλίτσα τους. Τί ἔγινε τότε, τὸ καταλαβαίνετε.

‘Ο πατέρας κότσυφας τὴν νύχτα τοῦ Μάη ξανάλεγε χαρούμενος ὅτι εἶπαν τὰ πουλάκια:

— Ό Θεός, μικρούλα, νὰ σοῦ δώσῃ ὅλα τὰ καλά!

51. ΧΕΛΙΔΟΝΙ ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΚΙ

— Τί νὰ θέλησ, χελιδόνι,
κι ὅλο ἔρχεσαι καὶ πᾶς;
Πότε στέκεσαι, προσμένεις,
πότε πάλι εὐθὺς πετᾶς.

Μιὰν ἀδύνατη φωνίτσα,
χελιδόνι μου, ἀγρικῶ.
Μήπως φτάνει ἀπ’ τὴν φωλιά σου;
μήπως σ’ εὗρηκε κακό;

—Μόλις βγῆκαν ἀπ' τ' αὐγά τους
τὰ μικρά μου τὰ πουλιά
καὶ προσμένουν τὸ μπαμπά τους
νὰ τοὺς φέρη σπορικά.

Καὶ τ' ὁλόγλυκο τραγούδι,
ποὺ δλοένα θ' ἀγρικᾶς,
θὰ σου λέη γιὰ τὴν ἀγάπη
καὶ τὸν πόθο τῆς δουλειᾶς !

52. ΣΤΗΝ ΑΜΜΟΥΔΙΑ

‘Ο Πετράκης ἔπαιζε μοναχός του στὴν ἀκρογιαλιά. Εἶχε τὸ κουβαδάκι του καὶ τὸ φτυαράκι του κι ἔχτιζε ἔναν πύργο ἀπὸ ἄμμο. Καὶ τί ὅμορφος ποὺ ἦταν ὁ πύργος του! ‘Ο ἥλιος δὲν ἔκαιγε καθόλου καὶ τὸ δροσερὸ ἀεράκι ἔπαιζε μὲ τὰ ξανθὰ μαλλάκια τοῦ Πετράκη.

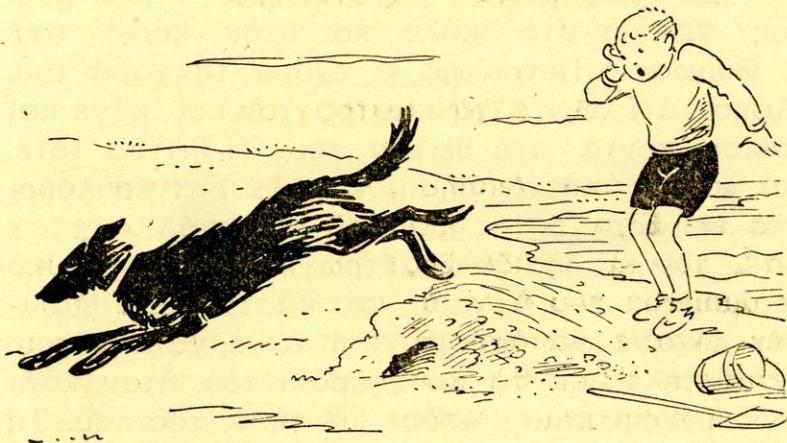
Τὰ κυματάκια, καθώς ἔφταναν στὴν ἀπαλὴ ἄμμουδιά, μουρμούριζαν ἔνα σιγανὸ φλὺ φλὺ καὶ χάνονταν. ‘Ο Πετράκης ἦταν εύχαριστημένος. Μάζευε ἄμμο μὲ τὸ φτυαράκι του, γέμιζε τὸ κουβαδάκι, τόφερνε γεμάτο λίγο παραπάνω καὶ τὸ ἀδειαζε. “Αν τὸν ρωτοῦσε κανεὶς γιατί ἦταν χαρούμενος, δὲ θάξερε κι αὐτὸς τί νὰ πῆ.

Λίγο πιὸ πέρα, ἐπάνω σ' ἔνα βραχάκι, καθόταν ἡ θείτσα τοῦ Πετράκη καὶ κεντοῦσε. Κάποτε ποὺ γύρισε ἡ θείτσα νὰ ιδῇ τί κάνει ὁ Πετράκης, τὸν ρώτησε:

— Τί κάνεις αύτοῦ, Πετράκη;

‘Ο Πετράκης, ποὺ ἔκείνη τὴ στιγμὴ ἦταν σκυμμένος, σηκώθηκε σοβαρὸς καὶ κοίταξε τὴ θείτσα. “Υστερα στήριξε τὸ φτυάρι καὶ σταύρωσε τὰ παχουλά του χεράκια ἐπάνω στὸ χέρι τοῦ φτυαριοῦ. ”Ετσι εἶδε νὰ κάνῃ ὁ περιβολάρης στὸν κῆπο τους, ἅμα ἥθελε νὰ ξεκουραστῇ.

— “Ἐχω πάρα πολλὴ δουλειά, ἀποκρίθηκε στὴ

θείτσα του ὁ Πετράκης. Χτίζω ἔνα κάστρο.

‘Η θείτσα χαμογέλασε καὶ ξανάπιασε τὸ ἐργόχειρό της. ‘Ο Πετράκης ἔσκυψε κι αὐτὸς καὶ ξανάρχισε τὴ δουλειά του.

Σὲ λίγο ἔνας μεγάλος σκύλος ἔτρεχε κι ἔπαιζε ἐπάνω στὴν ἀμμουδιά. Καθὼς ἔτρεχε, πήδησε ἐπάνω ἀπὸ τὸ ἀμμουδένιο κάστρο τοῦ Πετράκη καὶ τὸ γκρέμισε.

‘Ο Πετράκης ήταν λίγο παραπέρα σκυμμένος, γιατί νὰ γεμίσῃ τὸ κουβαδάκι του μὲ ἄμμο. Ξαφνικὰ γύρισε καὶ εἶδε, πώς ὁ σκύλος τοῦ χάλασε τὸ κάστρο του κι ἔβαλε τὰ κλάματα.

“Ετρεξε τότε κοντὰ ὁ κύριος τοῦ σκύλου καὶ προσπαθοῦσε νὰ ἡσυχάσῃ τὸν Πετράκη. Κοίταξε νὰ τὸν φιλιώσῃ μὲ τὸ σκύλο του, μὰ δὲ Πετράκης δὲν ἀκουε τίποτα. Ἡταν θυμωμένος.

— Δὲ σᾶς θέλω! Φύγετε! Δὲν παίζω μαζί σας! Φώναξε στὸ σκύλο καὶ στὸν κύριό του.

Θύμωσε ὁ Πετράκης κι ἔχασε τὴ χαρά του. “Αφησε ἀτελείωτο τὸ κάστρο του καὶ πῆγε καὶ κάθισε κοντὰ στὴ θείτσα του. Ἡ θείτσα τότε, γιατί νὰ τὸν παρηγορήσῃ, ἔβγαλε ἔνα κουλούρι ἀπὸ τὴν τσάντα της καὶ τοῦ τόδωσε.

‘Ο Πετράκης, καθὼς ἔτρωγε τώρα τὸ γλυκὸ κουλουράκι του, ξέχασε τὸ κάστρο του. Μάλιστα ξέχασε νὰ μαζέψῃ καὶ τὰ ἐργαλεῖα του. “Οταν τελείωσε τὸ κουλουράκι του, ήταν πάλι χαρούμενος καὶ μιλοῦσε μὲ τὴ θείτσα του. Τὴ ρωτοῦσε γιατί τὸν Κοντορεβιθούλη καὶ γύρευε νὰ μάθη πόσο μεγάλος θὰ ήταν τώρα, ἀν παντρεύτηκε κι ἀν ἔκαμε παιδάκια.

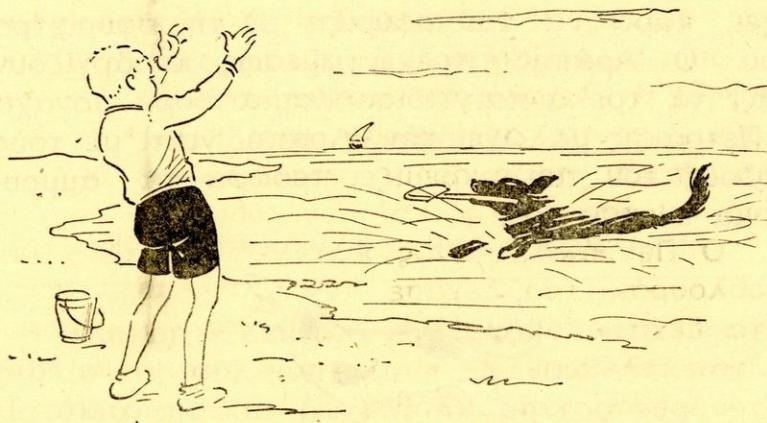
“Ετσι, καθὼς μιλοῦσε ὁ Πετράκης γιὰ τὸν Κοντορεβιθούλη, πέρασε ἀρκετὴ ὥρα. Στὸ μεταξὺ ἡ θάλασσα φούσκωσε, τὰ κυματάκια ἔγιναν μεγάλα κύματα κι ἀνέβαιναν παραμέσα στὴν ἄμμουδιά. Τὸ πρόσεξε αὐτὸ ὁ Πετράκης καὶ θυμήθηκε τὰ ἐργαλεῖα του. Μὰ ήταν ἀργά.

Τὸ φτυαράκι του κολυμποῦσε τώρα μέσα στὴ θάλασσα.

— Τὸ φτυάρι μου! Θέλω τὸ φτυάρι μου! Ξεφώνιζε μὲ κλάματα ὁ Πετράκης.

Τ' ἄκουσε αὐτὸ ὁ κύριος, ποὺ εἶχε τὸ σκύλο καὶ φώναξε:

— "Ισα, Ἀράπη! Πιάσ' το, Ἀράπη, καὶ φέρ' το!
Ο Ἀράπης — ἔτσι ἦταν τὸ ὄνομα τοῦ σκύ-

λου—δὲν εἶχε ἀνάγκη νὰ τοῦ τὸ ποῦν δυὸ φορές. "Εδωσε μιὰ βουτιὰ στὸ νερό, ἄρπαξε τὸ φτυαράκι μὲ τὸ στόμα του καὶ τὸ ἔβγαλε ἔξω. Μ' ἔνα νόημα, ποὺ τοῦ ἔκαμε τότε ὁ κύριός του, τὸ ἄφησε ἐμπρὸς στὰ πόδια τοῦ Πετράκη.

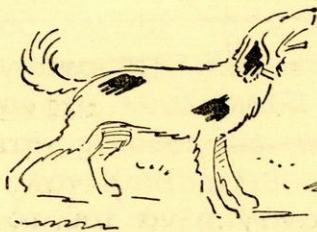
‘Ο Πετράκης, γεμάτος χαρὰ τώρα, ἀγκάλιασε τὸ βρεγμένο Ἀράπη ἀπὸ τὸ λαιμὸ καὶ τοῦ εἶπε:

— Τί καλὸς σκύλος ποὺ εἶσαι! Πόσο σ' ἀγα-

πῶ ! Σ' εὐχαριστῶ, ποὺ μούφερες τὸ φτυάρι μου.

‘Ο Ἀράπης ἔβγαλε τὴ γλωσσάρα του κι ἔγλιψε τὸν Πετράκη στ’ αὐτί. Μὰ αὐτὸ γαργάλισε τόσο πολὺ τὸν Πετράκη, ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὰ γέλια.

‘Ο Πετράκης κι ὁ Ἀράπης ἔγιναν φίλοι. Ἀπὸ τότε ὁ Πετράκης δὲν παίζει μοναχός του στὴν ἀμμουδιά. Ἐχει σύντροφο τὸν Ἀράπη. Δὲν ἔχει, παρὰ νὰ τοῦ σφυρίξῃ μὲ τὴ σφυρίχτρα του. ‘Ο Ἀράπης τρέχει ἀμέσως κι ἀρχίζουν μαζὶ τὰ τρελὰ παιγνίδια. Καμιὰ φορὰ μονάχα ὁ Πετράκης μαλώνει τὸν Ἀράπη, γιατὶ μὲ τοὺς πήδους του τοῦ γκρεμίζει πρόωρα τὰ ἀμμουδένια κάστρα του.

53. ΤΟ ΣΚΥΛΙ

Κάθε νύχτα στὴν αὔλὴ
γάβου, γάβου τὸ σκυλί,
δόστου καὶ γαβγίζει.

Τοῦ σπιτιοῦ ἐδῶ αὐτὸς
εἰναι φύλακας πιστός·
ποιός δὲν τὸν γνωρίζει;

Ἄψηλὰ τ' ἀφεντικὰ
κοιμηθήκανε γλυκά,
πέρασε ἡ ὥρα.

Τὸ γνωρίζει τὸ σκυλὶ¹
καὶ φωνάζει ἀπ' τὴν αὐλὴν
γάβου, γάβου τώρα.

Γιὰ νὰ ξέρουν οἱ κακοί,
ποὺ γυρνοῦν ἐδῶ κι ἐκεῖ
κάτι νὰ σουφρώσουν,
πὼς σὰν ἔμπουν στὴν αὐλή,
θὰ τοὺς πιάσῃ τὸ σκυλὶ
καὶ δὲ θὰ γλιτώσουν.

54. ΠΕΤΑΛΟΥΔΕΣ ΚΑΙ ΣΚΟΥΛΗΚΙΑ

Ἡ μικρὴ Ἐλενίτσα εἶχε στὰ γόνατά της ἔνα βιβλίο καὶ συλλογιζόταν. Ξαφνικὰ σήκωσε τὰ ματάκια της καὶ ρώτησε τὴν μητέρα της :

— Μαμά, θυμοῦνται οἱ πεταλοῦδες, πὼς μιὰ φορὰ ἦταν σκουλήκια καὶ κάμπιες ;

— Τί δύσκολα πράματα ρωτᾶς ! Εἶπε ἡ μητέρα της. Ποτὲ δὲν τὸ σκέφτηκα αὐτό. Δὲ ρωτᾶς καλύτερα τὸ θεῖο σου, ποὺ διάβάσε τόσα βιβλία ;

Ἡ Ἐλενίτσα δὲν ἔχασε καιρὸ καὶ ρώτησε καὶ τὸ θεῖο της :

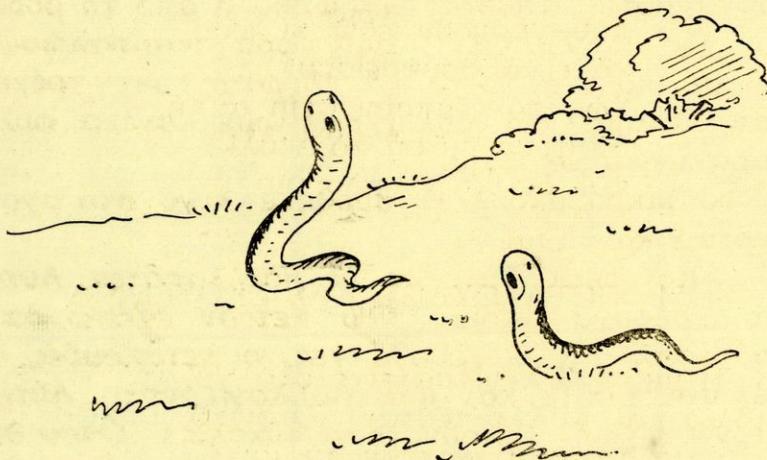
— Θεῖε, θυμοῦνται οἱ πεταλοῦδες, πὼς μιὰ φορὰ ἦταν σκουλήκια καὶ κάμπιες ;

‘Ο θεῖος χαμογέλασε καὶ τῆς εἶπε :

— “Οχι, δὲν τὸ θυμοῦνται.

— Καὶ ποιός σου τὸ εἶπε; ξαναρώτησε περίεργη ἡ Ἐλενίτσα.

— Μοῦ τὸ εἶπε ἔνας σοφὸς ἄνθρωπος, ποὺ ἤξερε πολὺ καλὰ τὶς πεταλοῦδες. Μοῦ εἶπε μάλιστα καὶ μιὰ ἱστορία.

— Μιὰ ἱστορία! Εἶπε πάλι ἡ Ἐλενίτσα κι ἄνοιξε τὰ μάτια της ἀπὸ περιέργεια.

— “Ελα νὰ σου τὴν πῶ, εἶπε ὁ θεῖος, ποὺ κατάλαβε τὴν ἐπιθυμία της.

— Μιὰ μέρα, ἄρχισε ὁ θεῖος, ἔνα μικρὸ σκουλήκι σερνόταν μὲ τὴν κοιλιὰ ἐπάνω στὸ χῶμα, ζητώντας κάτι, γιὰ νὰ φάῃ. Ἀποπάνω του πετούσαν ζωηρὰ πεταλοῦδες κι ἄλλα ἔντομα κι ἔλαμπαν τὰ φτερά τους στὸν ἥλιο.

Τὸ σκουλήκι τὶς κοίταξε κι ἀναστέναξε :

— Ζωὴ εἶναι κι αὐτὴ ἡ δική μας! Εἶπε. Μόλις μποροῦμε νὰ κουνηθοῦμε ἀπὸ τὴ θέση μας καὶ μὲ τόσον κόπο! Οὕτε μποροῦμε νὰ κάμωμε κανένα ταξίδι, οὕτε νὰ πᾶμε σὲ ἄλλους τόπους νὰ ἴδοῦμε κι ἄλλα πράματα. Εἴμαστε καταδικασμένα νὰ κυλιώμαστε στὴ λάσπη, νὰ κινδυνεύωμε κάθε στιγμὴ νὰ σκοτωθοῦμε ἀπὸ τὸ παπούτσι κανενὸς ἀνθρώπου ἢ ἀπὸ τὴ ρόδα κανενὸς κάρου. "Αν καμιὰ φορὰ σκαρφαλώσωμε σὲ κανένα φυτό, ὁ ἵδρωτας μας τρέχει σὰν ποτάμι. Καὶ μόλις βρίσκομε κανένα φυλλαράκι, γιὰ νὰ φᾶμε.

Τὸ μικρὸ σκουλήκι σύρθηκε λίγο στὸ ὑγρὸ χορτάρι καὶ ξαναεἶπε :

— Καὶ ὅμως κανένας δὲ μᾶς λυπᾶται. Αὔτὰ τὰ περήφανα ἔντομα, ποὺ πετοῦν ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι μας, οἱ χρυσόμυγες, οἱ πεταλοῦδες, οἱ μέλισσες, οὕτε κὰν μᾶς συλλογίζονται. Αὔτες περνοῦν ζωὴ! Πετοῦν τόσο εὔκολα! "Οπου θέλουν, πηγαίνουν. Φτάνει ν' ἀπλώσουν τὰ φτερά τους καὶ τὸ ἀεράκι τὶς πηγαίνει ἐδῶ κι ἐκεῖ.

Φοροῦν τόσο ὥραῖα φορέματα, παρδαλά, μὲ βοῦλες ὅμορφες καὶ ζωηρὰ χρώματα! Κάθε μέρα εἶναι μαζὶ μὲ τὰ λουλούδια. "Έχουν ὅλες τὶς διασκεδάσεις καὶ βλέπουν τὰ καλύτερα πράματα. Κι ἔπειτα ἀπ' αὐτά, ποὺ νὰ βροῦν καιρὸ νὰ φροντίσουν καὶ γιὰ μᾶς τὰ ἄθλια πλάσματα! Μόνο γιὰ τὸν ἔαυτό τους φροντίζουν.

"Αν ἥμουν ἐγὼ στὴ θέση τους κι ἀν εἶχα

φτερά νὰ πετάξω, θὰ συλλογιζόμουν κάποτε κι αὐτὰ τὰ δυστυχισμένα σκουλήκια. Θὰ τοὺς πήγαινα κάποτε μιὰ σταλιὰ μέλι ἢ τίποτε ἄλλο νόστιμο ἀπὸ τὰ λουλούδια τῶν κήπων, θὰ κατέβαινα κοντά τους, θάλεγα ἔνα γλυκὸ λογάκι καὶ θὰ τὰ παρηγοροῦσα. Πόσα καλὰ θὰ μποροῦσα νὰ κάνω, ἀν εἶχα φτερά! Μὰ αὐτὲς οἱ σκληρὲς οὕτε γυρίζουν νὰ μᾶς ἰδοῦν!

Δὲν πέρασε ὅμως πολὺς καιρὸς καὶ τὸ σκουλήκι, ποὺ παραπονιόταν, ἔγινε μιὰ ὅμορφη πεταλούδα. Τί ὅμορφα χρωματιστὰ φτερά ποὺ εἶχε! Πετοῦσε ἀπὸ λιβάδι σὲ λιβάδι, ξεκουράζόταν ἐπάνω στὰ ὡραιότερα λουλούδια κι ἔτρεχε ἐπάνω κάτω χαρούμενη κι εύτυχισμένη.

“Ἐνα πρωί, ἐνῶ καθόταν ἐπάνω σ’ ἔνα τριαντάφυλλο καὶ μύριζε τὴ μοσκοβολιά του, κοίταξε κάτω κι εἶδε δυὸ σκουλήκια, ποὺ σέρνονταν μὲ τὴν κοιλιά.

— Δυστυχισμένα πλάσματα! Εἶπε. Τί βασανισμένη ζωὴ ποὺ κάνουν! Ζοῦν μέσα στὴ λάσπη καὶ κανένας δὲ βρίσκεται νὰ τὰ λυπηθῇ. Ἐγώ, ἀν δὲν εἶχα τόσες σκοτούρες, κάτι μποροῦσα νὰ κάνω γι’ αὐτά.

Τί νὰ κάνω ὅμως, ποὺ δὲ μπορῶ οὕτε στιγμὴ νὰ χάσω. Σήμερα γιορτάζουν τὰ τριαντάφυλλα καὶ πρέπει νὰ πᾶμε δλες οἱ πεταλούδες νὰ τὰ ἐπισκεφτοῦμε. Αὔριο γιορτάζουν τὰ κρίνα. Μποροῦμε νὰ λείψωμε; Μεθαύριο οἱ ἀκρίδες δίνουν μεγάλο χορὸ κι ἅμα δύση ὁ ἥλιος,

θὰ τραγουδήσουν οἱ γρύλοι, σὰν καλοὶ μουσικοὶ ποὺ εἰναι. Δὲ μοῦ μένει στιγμὴ ἡσυχίας. "Επειτα δυὸ πλούσιες πεταλούδες, ἡ κυρία Παρδαλοῦ καὶ ἡ κυρία Χρυσοφτέρη, δίνουν κι αὐτὲς χορὸ καὶ μ' ἔχουν καλέσει ἀπὸ τὶς πρῶτες. Μπορῶ νὰ λείψω; "Αν δὲν εἶχα νὰ φροντίσω γιὰ τόσες διασκεδάσεις θὰ κοίταζα καὶ τὰ κακόμοιρα ἐκεῖνα τὰ σκουλήκια, ποὺ βασανίζονται ἐκεῖ κάτω. "Επειτα, ἀν πετάξω κοντά τους, μπορεῖ ν' ἀκουμπήσουν ἐπάνω μου καὶ νὰ μοῦ λερώσουν τὰ φτερά μου. Στὸ ὅστερο εἰναι καὶ φόβος, ἀν μιὰ φορὰ τοὺς κάμω ἐλεημοσύνη, νὰ θέλουν κάθε μέρα. Κι ἐγὼ βέβαια δὲν τόχω στὸ νοῦ μου νὰ γίνω ύπηρέτριά τους. Καλὰ εἰναι, ὅπως εἰναι!

Κι ἀφοῦ ἡ περήφανη πεταλούδα ἔριξε μιὰ περιφρονητικὴ ματιὰ στὰ σκουλήκια πέταξε κι ἔφυγε.

Ο θεῖος τῆς Ἐλενίτσας ἐδῶ σταμάτησε τὴν ἴστορία του καὶ κοίταξε τὴν ἀνιψούλα του στὰ μάτια.

- "Επειτα; ρώτησε ἡ Ἐλενίτσα.
- "Επειτα τίποτε. Τελείωσε ἡ ἴστορία.
- Δὲ γύρισε πιὰ ἡ πεταλούδα;
- "Οχι.
- Ἡταν κακή!
- Γιατί;
- Γιατὶ λησμόνησε, πὼς ἥταν κι αὐτὴ κάποτε σκουλήκι. "Αμα ἔγινε πεταλούδα, περηφανεύτηκε κι ἔγινε ἀκατάδεχτη.

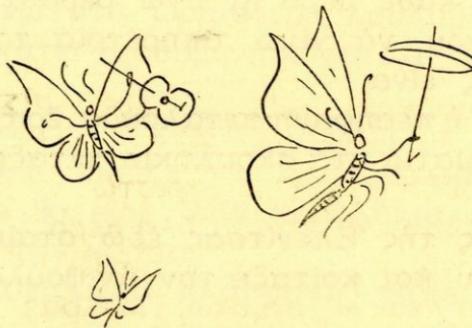
— Λυπᾶσαι γι' αὐτό;

— Ναι. Δὲν τὶς ἀγαπῶ καθόλου αὐτὲς τὶς παλιοπεταλοῦδες, ποὺ ξέχασαν, πώς ήταν σκουλήκια!

— "Ελα λοιπὸν νὰ σὲ φιλήσω, ἀφοῦ δὲν ἀγαπᾶς τέτοια περήφανα πλάσματα.

Ἡ Ἐλενίτσα ὄλόχαρη ἀνέβηκε τότε στὰ γόνατα τοῦ θείου της. Κι ὁ θεῖος, εὐχαριστημένος γιὰ τὰ λόγια τῆς ἀνιψιᾶς του τῆς Ἐλενίτσας, τῆς εἶπε:

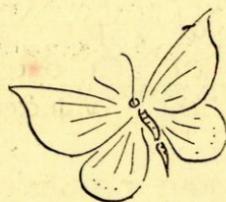
— Κι οἱ ἀνθρωποι, παιδάκι μου, ὅταν εἰναι περήφανοι, γίνονται κακοί.

55. ΠΕΤΑΛΟΥΔΙΤΣΕΣ

Είμαι μιὰ μικρὴ τρελὴ¹
πεταλούδα πεταχτή,
εἰμ'² ἀνθάκι μὲ φτεράκια,
τρέξτε πίσω μου, παιδάκια.
Στὸ λιβάδι τὸ χλωρὸ
θὲ νὰ παίξωμε κρυφτό.
Σ' ἔνα ἀνθὸ μέσο' στὸ χορτάρι
θὰ τρυπώσω ἐγὼ μὲ χάρη.

Τρέξτε τώρα ἐσεῖς, τρελά,
ψάξτε ὀλόγυρα, μικρά.
Κι ὅποιος μ' εύρη ἔκει ἀπὸ κάτου,
τὸ λουλούδι χάρισμά του.

56. ΘΕΟΥΛΗ ΜΟΥ, Σ' ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

Θεούλη μου, Σ' εὐχαριστῶ !
Διάβασα κι ἔπαιξα ὅλη μέρα.
Προτοῦ νὰ πάω γὰ κοιμηθῶ,
Σοῦ λέω, εὐχαριστῶ, Πατέρα !

Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ πουλιά,
ποὺ λὲν χαρούμενα τραγούδια,
γιὰ τὴν ἡμέρα τὴ γλυκιά,
τὸν ἥλιο Σου καὶ τὰ λουλούδια.

Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ μπαμπά
καὶ τὴ μαμά, ποὺ μούχεις δώσει,
γιὰ τὸν παπποὺ καὶ τὴ γιαγιά,
γιὰ τὴν ἀγάπη τους τὴν τόση.

Κι ἀκόμα, Θέ μου, εύχαριστῶ
γιὰ τὸ μικρό μου τ' ἀδερφάκι
καὶ γιὰ τὸ σκύλο τὸν πιστὸ
καὶ γιὰ τὸ μαῦρο μου γατάκι.

Θεούλη μου, Σ' εύχαριστῶ !
Διάβασα κι ἔπαιξα ὅλη μέρα.
Τώρα θὰ πάω νὰ κοιμηθῶ.
Ἄγρυπνα ἐπάνω μου, Πατέρα !

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελίς
1. Πρωΐνη προσευχή (ποίημα)	5
2. Ἡ προσευχὴ τῆς Κατινίτσας	6
3. Βραδινὴ προσευχὴ (ποίημα)	10
4. Ἡ μάνα	11
5. Ἡ μάνα (ποίημα)	17
6. Τὸ ἀγαπημένα ἀδερφάκια	18
7. Τὸ παράπονο τῆς Μαρίκας	21
8. Τὸ μάθημα ποὺ κάνουν τὰ λουλούδια	25
9. Τὸ λουτρό (ποίημα)	27
10. Ἡ Κυριακὴ	29
11. Κυριακή (ποίημα)	34
12. Οἱ καλύτεροι ἔργατες	35
13. Τὸ χέρι (ποίημα)	37
14. Οἱ τέχνες (ποίημα)	39
15. Ὁ μικρὸς λοχαγὸς	41
16. Ὁ στρατηγὸς καὶ τὰ ζαχαρωτὰ (ποίημα)	45
17. Τὸ σχολεῖο τῶν πουλιῶν	46
18. Φθινόπωρο	48
19. Τραγούδι φθινοπωρινό (ποίημα)	51
20. Ὁ μικρὸς Φώτος	52
21. Ὁ μικρὸς καπετάνιος	55
22. Τὸ καράβι (ποίημα)	59
23. Τὸ ρολόγι (ποίημα)	60
24. Χριστούγεννιάτικη ἴστορία	63
25. Χριστούγεννα (ποίημα)	70
26. Τὸ σπίτι (ποίημα)	71
27. Ἡ βασιλόπιτα	73
28. Καλέ ἄγιε Βασίλη (ποίημα)	78
29. Ἡ κούκλα τῆς Πρωτοχρονιᾶς	79
30. Ἀληθινὴ χαρὰ (ποίημα)	83
31. Τὸ πουκαμισάκι ποὺ φύτρωσε	84
32. Ὁ λύκος καὶ τὸ ἀρνάκι	88
33. Τί ἔπαθε ἔνα ἀσπρό κουνελάκι	91
34. Ἡ σκιά μου (ποίημα)	100
35. Ἀποκρίες	102
36. Ἡ μασκαράτα τῆς κούκλας (ποίημα)	106
37. Τὸ κλωστοπούλια	108
38. Τὸ αύγό (ποίημα)	111
39. Ὁ πετεινὸς (ποίημα)	112
40. Τὰ χελιδόνια γυρίζουν στὴν πετρίδα	113
41. Ἡ Λαμπρὴ	117
42. Ὁ παπαγάλος	123
43. Ὁ παπαγάλος (ποίημα)	127
44. Ἡ Κατινούλα καὶ τὰ λουλούδια	128

45. Ό Μάης (ποίημα)	132
46. 'Η ἔλεμοσύνη τοῦ Γιαννάκη	133
47. 'Η βροχούλα (ποίημα)	136
48. Τί διηγεῖται ή ἐλιά	137
49. Στὸν ὄγρό (ποίημα)	140
50. Οἱ μικροὶ φυλακισμένοι	141
51. Χελιδόνι καὶ παιδάκι (ποίημα)	145
52. Στὴν ἀμμουδιά	146
53. Τὸ σκυλὶ (ποίημα)	150
54. Πεταλοῦδες καὶ σκουλήκια	151
55. Πεταλούδισες (ποίημα)	156
56. Θεούλη μου, Σ' εὐχαριστῶ (ποίημα)	157

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Τὰ κάτωθι ἀναγνώσματα ἐλήφθησαν ἐκ τῶν βραβευθεισῶν συλλογῶν τῶν κ. κ. Σ. Σπεράντζα—Ἄγλαΐας Μεταλληνοῦ, Δ. Δεληπέτρου καὶ Πέτρου Χάρη, ὡς ἀκολούθως :

Α'. Ἐκ τῆς συλλογῆς Σ. Σπεράντζα—Α. Μεταλληνοῦ :

1. Τὸ μάθημα ποὺ κάνουν τὰ λουλούδια	σελ. 25
2. Τὸ σχολεῖο τῶν πουλιῶν	» 46
3. 'Η βροχούλα (ποίημα)	» 136

Β'. Ἐκ τῆς συλλογῆς Δ. Δεληπέτρου :

Χριστούγεννα (ποίημα)	» 70

Γ'. Ἐκ τῆς συλλογῆς Πέτρου Χάρη :

1. Ό μικρός Φῶτος	» 52
2. Οἱ μικροὶ φυλακισμένοι	» 141

'Η λοιπὴ ὥλη ἐλήφθη ἐκ τοῦ τυχόντος Α' βραβείου 'Αναγνωστικοῦ «Κρινολούδου» τῶν κ. κ. 'Αρσινόης Ταμπακοπούλου—Θεώνης Δρακοπούλου (*Μυρτιώτισσας*).

'Η εἰκονογράφησις τοῦ 'Αναγνωστικοῦ ἐγένετο ἀπὸ τὸν ζωγράφον κ. 'Αντώνην Βώττην.

*Ανάδοχος ἐκτυπώσεως καὶ βιβλιοδεσίας : Ν. ΤΙΛΠΕΡΟΓΛΟΥ

*Οδὸς Μελιδώνη 15, Ἀθῆναι

